Herceg Batthyány Fülöp
Gimnázium és Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2010

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény bemutatása 4

1.1. Küldetésnyilatkozat 4
1.2. Az iskola múltja, jelene 5
1.3. Az intézmény adatai 6
1.4. Az intézmény képzési rendszere 7

2. Nevelési program 8

2.1. Pedagógiai alapelvek, célok 9
2.2. A Nemzeti Alaptanterv kiemelt feladatai 10
2.3. Az oktató-nevelő munkát meghatározó feladatok, módszerek 14
2.4. Az intézmény integrációs és képesség-kibontakoztató nevelő-oktató munkáját meghatározó célok és feladatok 16
2.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 19
2.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 29
2.7. A személyiség és a közösségfejlesztés tanórán kívüli rendszerei és szervezetei 33
2. 8. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős programok, szabadidős tevékenységek 37
2.9. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek 37
2.10. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok 41
2.11. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatása 44
2.12. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló program 45
2.13. A gyermek és ifjúságvédelem 47
2.14. A szülők, a tanulók, a pedagógusok együttműködésének formái, az intézmény kapcsolatai 55

3. **Oktatási program 58**

3.1. A tanulói jogviszony létesítése, megszűnése 59
3.2. A tanulócsoportok szervezése 61
3.3. A tehetséggondozás 62
3.4. Tantárgyi programok 63
3.5. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei 64
3.6. Az iskolai beszámoltatások szabályai 66
3.7. A tanulók teljesítményének értékelése 68
3.8. A szöveges értékelés 70
3.9. A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei 71
3.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei 74
3.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai 75

3.12. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése, habilitációs tevékenységek 77
3.13. A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje 78
3.14. A nem szakrendszerű oktatás 79
3.15. Az emelt szintű testnevelési osztályba kerülés feltételei 84
3.16. A tanulók fizikai állapotának mérése 86

4. **Iskolai egészségnevelési program 90**

4.1. Fogalmak, jogszabályi előírások 91
4.2. Egészségfejlesztési programok célja 92
4.3. Drogstratégia 101

5. **Környezeti nevelési program 104**

5.1. A környezeti nevelés színterei az iskolában 105
5.2. Iskolán belüli és iskolán kívüli együttműködés 106
5.3. Alapelvek, célok 108

6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke 1-12. évfolyamon 114

7. A hatosztályos gimnázium programja 121

7.1. Nevelési program 121
7.2. Helyi tanterv 124

8. A belügyi rendészeti pályákra felkészítő középiskolai képzés programja 140

8.1. A rendészeti pályára felkészítő képzés célja 141
8.2. A képzés struktúrája, helyi óraterve, tanterve 142
8.3. Tantárgyi rendszer és óraszámok 144

9. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések 146

9.1. A pedagógiai program érvényességi ideje 146
9.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata 146
9.3. A pedagógiai program módosítása 146
9.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala 147

10. Legitimáció 148

11. Mellékletek 149

1. sz. melléklet Óratervek 150

„Nem elég a gyermeket gépileg tanítani a kiszabott tanulmányokra, lelkét, szívét is kell művelni, mert csak így lehet derék, értelmes, nemesen érző, jellemteljes férfiú s honpolgár. A nevelést, sőt még a tanítást is a gyermekeknek testi, lelki erejéhez, tehetségéhez s hajlamaihoz, egyszóval egész egyéniségéhez kell alkalmazni."

Deák Ferenc

1. Az intézmény bemutatása

1.1. Küldetésnyilatkozat

Olyan iskolát szeretnénk:

- ahová a gyerekek szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szerető légkör veszi körül őket,
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tanulhatnak a diákok,
- ahol a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény,
- ahová mindezekért a szülők szívesen hozzák gyermekeiket,
- ahol fontos, kiemelkedő szerepet kap a tehetséggondozás,
- ahol a tantestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és alkotói szabadsága kibontakozhat,
- amelyik rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó igényeihez.

Feladatunk az alapműveltség biztosításával az érettségire és a továbbtanulásra való felkészítés. Törekvésünk, hogy diákjaink értékes emberi kapcsolatok birtokában művelt, az egyetemes emberi kultúrát ismerő emberként hagyják el az iskolát.

Tanulóinknak egy életre szóló útravalót kívánunk adni, mert valljuk, csak a stabil tudásra lehet a későbbiekben építeni.

Szeretnénk olyan tanulókat nevelni, akik szeretik és védik a természetet, megbízhatóak, gyakorlatiasak, kreatívak, kudarctűrők, és elfogadják a másságot. Emellett arra törekszünk, hogy mind az általános iskolát, mind a gimnáziumot a mai kor kihívásainak megfelelő nyelvi és

informatikai tudással rendelkezve fejezzék be, melyben minden segítő informatikai és multimédiás eszköz segítségükre van.

1.2. **Az iskola múltja, jelene**

A Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola két szakmailag önálló intézményből álló többcélú közoktatási intézmény.
Intézményegységei, az általános iskola és a gimnázium már hosszú évekre visszatekintően végzik oktató-nevelő munkájukat.
Enying Város Önkormányzata a 256/2008. (VI.25.) számú határozatával a jogelőd Török Bálint Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményt, valamint a Bocsor István Gimnáziumot megszüntette, a jogutód intézmény a Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola a Képviselő-testület 258/2008. (VI.25.) sz. határozatával jött létre.

1.2.1. A jogelőd iskolák története

A város oktatása komoly múlttal, rendelkezik. 1963-64-ben a szerény közoktatási hálózattal rendelkező térségben a Fejér Megyei Tanács az általános iskola mellett középiskolai osztályok megindításáról döntött. Ebben a tanévben kezdődött meg az oktatás a gimnáziumban, a mezőgazdasági gépszerelő szakközépiskolai osztályokban, három év múlva kertészeti szakközépiskolai osztályok indultak.
A térségben jó hírnevet szerzett, a népszerű középiskolát 1976-tól kimenő rendszerben megszüntették, Enyingen hosszú időre megszűnt a nappali gimnáziumi oktatás.
1990/91-ben vetődött fel a középiskolai képzés újraindításának gondolata, melyet a város önkormányzata is támogatott. A település városi rangot kapott, megnövekedett a kistérségi körzetközponti szerepe, ez szükségszerűvé tette az oktatás fejlesztését. 1991-től újra indult a Dolgozók Gimnáziumának levelező tagozata, 1996-tól 2002-ig folyt az oktatás a Szakmunkások Szakközépiskolájának 2 éves intenzív tagozatán, 1997-től működik újra a gimnáziumi oktatás a nappali tagozaton.
Enying Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 69/2000. (VI.19.) sz. határozatával úgy döntött, hogy az alap és a középfokú oktatást különválasztja. A 2000/2001-es tanévtől már önálló intézményként működött a Bocsor István Gimnázium, mely a kiürült, funkcióját vesztett Diákotthon épületében kapott helyet.

A gazdasági, társadalmi környezet változásai, a kényszerű takarékosság, a kedvezőtlen demográfiai kilátások 2008-ban szükségszerűvé tették a 2000-ben különválasztott intézmények többcélú közoktatási intézménnyé való összevonását.

Az intézményegységek szakmai tekintetben megőrizték a korábban kidolgozott koncepciójuk saját, egyedi szellemiségét, melyet azonban már egy közös intézményi koncepció, egységes pedagógiai program foglal keretbe. A pedagógiai program a nevelő munka alapdokumentuma. Világos képet ad az intézmény pedagógiai értékrendjéről, rögzíti a pedagógiai működés tartalmi és szerkezeti kereteit.

1.3. Az intézmény adatai

1. Az iskola hivatalos elnevezése: Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola

2. Az iskola OM azonosítója 201202

3. Az intézmény székhelye: 8130 Enying, Kossuth L. u.55.

4. Az intézmény telephelye: 8130 Enying, Petőfi S. u. 12.

5. Az intézmény típusa: többcélú közös igazgatású közoktatási intézmény
8 osztályos általános iskola,
4 évfolyamos gimnázium

6. Az intézmény fenntartója: Enying Város Önkormányzata

7. Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

8. Az intézmény gazdálkodása: részben önállóan gazdálkodó

1.4. Az intézmény képzési rendszere

8 évfolyamos általános iskolai képzés

4 évfolyamos gimnáziumi képzés

- emelt óraszámú angol nyelvi irányultságú képzés
- emelt óraszámú német nyelvi irányultságú képzés
- általános tantervű képzés
- felnőtt nappali képzés 11-12. évfolyamon

6 évfolyamos gimnáziumi képzés

- emelt szintű angol nyelvi képzés
- emelt szintű német nyelvi képzés
- emelt óraszámú matematika-informatika képzés

4 évfolyamos gimnáziumi képzés esti tagozaton

Az életkori sajátosságokat figyelembe véve az 1-8. évfolyamon emelt óraszámú testnevelés oktatás, valamint matematikai és anyanyelvi informatikai készségfejlesztés történik. A 4. évfolyamtól igény szerint a matematika, anyanyelv, idegen nyelvek esetében többletórát biztosítunk a tehetséggondozás keretében.

Célunk olyan tárgyi tudás, készség, képesség elérése, melynek birtokában tanulóink megállják helyüket a saját gimnáziumi osztályainkban, vagy az általuk választott középfokú intézményben.

A gimnáziumi nyelvi osztályokban emelt óraszámban biztosítjuk az idegen nyelvek oktatását.

A gimnázium igyekszik felkészíteni a tanulókat a pályaválasztására, továbbtanulásra.

A felnőttképzés keretében támogatni kívánjuk a sikeresebb munkaerőpiaci elhelyezkedést, pályamódosítást, továbbképzés lehetőségét.

„Amit az iskolának el kell végeznie, elsősorban az,
hogy megtanítson nekünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítson bennünket a jól végzet munka örömére
és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítson arra,hogy szeressük azt, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt,amit szeretnénk csinálni.”
(Szentgyörgyi Albert)

Nevelési program

2. Nevelési program

2.1 Pedagógiai alapelvek, célok

Nevelési programunk vezérelve: újraéleszteni, megtartani és kialakítani mindazon értékeket, amelyek birtokában tanítványaink - szociális helyzetükre, világnézetükre, családi hátterükre való tekintet nélkül - képesek művelt, kulturált emberként helytállni, későbbi tanulmányaikat folytatni, szakemberként érvényesülni a felnőtt életükben.

Ennek érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

- A gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése álljon a középpontban.
- Minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben tehetséges, a kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- A mindenki számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttassuk el tanulóinkkal, amelyekre biztonságosan építhetik további tanulmányaikat, és mutassunk utat ahhoz, hogyan bővítsék önállóan ismereteiket.
- Alapvető értéknek tartjuk a humanizmust, egymás kölcsönös tiszteletét, a személyiségi jogok, az eltérő vélemények és nézetek toleranciáját. A segítő kapcsolatok, a megértésre törekvés a tanár-diák viszony elősegíti, hogy a tanulók egymás között majd felnőttként is ezeket az értékeket képviseljék.
- A demokratikus légkört és működést szolgálják intézményesített fórumok, (diákönkormányzat, szülői munkaközösség). Az osztályközösségek, iskolai közösség, tanár-diák közötti kapcsolat, diák és diák közötti kapcsolat, tanár és szülő közötti kapcsolat is színtere lehet a demokratikus nevelésnek. Mivel az oktató-nevelő tevékenység, érték- és ismeretközvetítés is, a tanár szervező-irányító szerepének

érvényesülnie kell. A demokrácia értékeinek biztosítása mellett valljuk, hogy a jogokkal visszaélni, a kötelezettségeket feledni nem megengedhető.

- Minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás képességét, valamint a folyamatot megkönnyítő készségeket és kompetenciákat: a szövegértési, szövegalkotási, matematikai, logikai, szociális, életviteli és környezeti, idegen nyelvi, valamint az infokommunikációs technológiákat.

- A személyiségfejlesztés hozzájárul a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének kibontakoztatásához, tanulási esélyének növeléséhez. Az iskolában minden tanulónak esélyt kell kapnia a szociokulturális hátrányok leküzdésére. Ezért hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- Pedagógiai céljainkat a szülőkkel együttműködve, a gyermeki jogok tiszteletben tartásával, a világnézeti és politikai semlegesség biztosításával kívánjuk elérni.

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák rendszerében foglalták össze mindazokat az ismereteket és képességeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a felnövekvő nemzedékek alkalmazkodjanak a világ változásaihoz, és maguk is változások kezdeményezői, alakítói legyenek, továbbá harmonikus, sikeres és boldog egyéniségekké, állampolgárokká váljanak. Oktatásunk és nevelésünk során fejlesztjük az anyanyelvi, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természettudományos, digitális, a hatékony és önálló tanulás, a szociális és állampolgári, a kezdeményezőképesség és vállalkozói, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciáit. Különösen nagy hangsúlyt adunk az idegen nyelvi és az informatikai kulcskompetenciának. Ezek a kompetenciák egyrészt egymásra épülnek, másrészt egymást támogatják.

Ugyanaz jellemzi a kulcskompetenciák és kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát, melyek a következők: az énkép, önismeret, hon- és népismeret, európai azonosságtudat-egyetemes kultúra, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, gazdasági nevelés, környezettudatosságra nevelés, a tanulás tanítása, a testi és lelki egészség, felkészülés a felnőtt-lét szerepeire. A kompetenciákat és kiemelt fejlesztési feladatokat a NAT-ra épülő helyi tanterveinkben érvényesítjük.

2.2. A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll, a felelősség önmagunkért, az önállóság, az önkifejezés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele, a civil társadalom, a lakóhelyi, szakmai, kulturális közösség életében és/vagy, politikai életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát. Az iskolai nevelésnek

alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.

Környezettudatosságra nevelés

A nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvásra, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és figyelem, emlékezet működtetése, hanem valamennyi értelmi képesség és az egész személység fejlődését, fejlesztését magában foglalja. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Testi és lelki egészség

Az iskola nagy feladata és felelőssége, hogy a felnövekvő nemzedékeket egészséges életmódra nevelje, valamint minden tevékenységével szolgálni kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulást, amelyek a gyerekek, fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Fontos eleme a pályaorientáció, amelynek célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése.

Közvetítjük

- az alapvető, tudományos ismereteket,
- az etikai, erkölcsi értékeket,
- a helyes magatartási és viselkedési normákat,
- az anyanyelv igényes használatát.

Fejlesztjük tanulóink

- gondolkodását,
- olvasás és szövegértő képességét,
- matematikai készségét és tudását,

- kommunikációs képességét,
- folyamatos igényét a tanulásra,
- érdeklődését mások, a világ dolgai iránt,
- egészséges életmódra törekvését,
- a döntési és problémamegoldó képességet segítő személyiségjegyeit,
- az önismeretet,
- az önbizalmat,
- az alkalmazkodó képességet,
- a kudarctűrést.

Céljaink:

- Célunk, hogy a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejlessze, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget adjon.
- Iskolánk olyan az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó ismereteket közöljön, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
- Az iskola oktató-nevelő tevékenységének célját a személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.

- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit, szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen.
- Törekszünk a humánumra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre.
- Segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni és felismerni a rosszat.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.
- Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

2.3. **Az oktató-nevelő munkát meghatározó feladatok, módszerek**

1. Az oktatás során elsődleges a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vétele, különös tekintettel arra, hogy iskolánk 6-18 éves korig nevel és oktat.
2. Évfolyamonként kidolgozott követelményrendszerrel biztosítjuk az ismeretek egymásra épülését.
3. Törekszünk az ismeretek, összefüggések megvilágítására, a tantárgyak, tudományágak közötti kapcsolatok feltárására, ezek alkalmazását szorgalmazzuk.
4. Képessé kell tenni a tanulókat a problémamegoldásra. Célunk, hogy a meglevő ismereteket alkalmazva önálló tevékenységgel, munkával jussanak új ismeretek birtokába.
5. Fontos a közösség erejének megismertetése, a közösen elvégzett munka örömének megtapasztalása, ennek során a kulturált viselkedés és szép magyar beszéd előtérbe helyezése.
6. Az oktató-nevelő munka fontos része a körülöttünk levő világ, a szomszédos országok kultúrájának, hagyományainak megismertetése, a népek, nemzetek közötti harmonikus viszony kialakítása. A tanulóknak ismerniük kell az európai és a nemzetközi tendenciákat, törekvéseket.
7. A megfelelő tanítási módszerek kiválasztása lehetővé teszi az egyéni képességek fejlesztését, ez az alapja a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak.

8. Tanulóinkat mind az általános iskolában, mind a gimnáziumban a további tanulásra készítjük fel, legyen az szakiskola, vagy egyetem. Fontos az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása, megerősítése.
9. Ápoljuk a már kialakult hagyományainkat, erősítjük az iskolához, a városhoz való kötődést.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy ezeknek a felsorolt értékeknek az elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint tevékenységekhez kapcsolódva a tanulók folyamatos értékelése. Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	**Közvetett módszerek**
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés	- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés

2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek:

- ha iskolánk végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés-oktatás helyi tantervében meghatározott továbbhaladás feltételeinek.
- A tizenkettedik évfolyam végén eredményes érettségi vizsgát tesznek, és sikeresen pályáznak a felsőoktatásba, illetve a felsőfokú szakképzésbe.
- Rendelkeznek olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a középiskolai követelményeknek a későbbiekben megfeleljenek.
- Ismerik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjüket és sorsukat illetően.

Tanulmányaik végeztével képesek megállni a helyüket mint munkavállalók.

2.4.Az intézmény integrációs és képesség-kibontakoztató nevelő-oktató munkáját meghatározó célok és feladatok

Célok	Feladatok
A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek megfelelően.	Életkori sajátosságaiknak, egyéni adottságaiknak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapkészségeit, (írás, olvasás, matematikai és kommunikációs készség) személyiségjegyeit.
Elemi műveltségbeli alapozás: biztonságos szakmai szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető és szakmai képességek, készségek elsajátíttatása.	A természetes gyermeki nyitottságra alapozva fejlesztjük kreativitásukat, beszédkészségüket, mozgáskultúrájukat, manuális készségeiket, vizuális befogadóképességüket.
Önálló tanulásra szoktatás, az önművelés iránti igény felébresztése.	Segítséget nyújtunk számukra az önálló tanulási technikák megismerésében.
Személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása, valamint az eltérő képességű és a tehetséges gyerekek gondozása.	Differenciált foglalkozások és a kooperatív tanulás módszerének megismerése után a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek együtt, egy időben történő fejlesztése.

Közéletiségre nevelés, toleranciakészség alakítása, előítélet mentesség, multikulturális tartalmak.	Közösségi szerepek gyakorlása, közügyekben való közreműködés, véleménynyilvánítás, a közösségért érzett felelősség átérzése. Helyes értékítélet alapján a másság elfogadása, szolidaritás, a kisebbség iránti tolerancia.
A gyerekek munkakultúrájának megalapozása.	A kreatív, tevékenykedtető tanulás-tanítás révén az iskolai önkiszolgáló munka bővítésével játékosan munkára nevel. Az iskolába lépés kezdetétől megismertetjük a gyerekekkel a szellemi és a fizikai munka egyéni és társadalmi hasznát, kialakítjuk a közösségben végzendő munka szokásait.
Tehetséggondozás – művészeti nevelés	Alkotó, értékteremtő, a személyiséget gazdagító tevékenységek elsajátítása.
Egészséges életmód kialakítása, testi-lelki egészség gondozása.	Mentálhigiénés programok keretében a gyerekekkel elsajátíttatjuk az egészséges életmód legfontosabb ismérveit.
Pályaorientációs tevékenység.	Minden tanulónkat képességeinek megfelelő továbbtanulásra igyekszünk orientálni. A piacképes szakmákat helyezzük előtérbe.
Szülők bevonása az oktató-nevelő munka hatékonyabbá tétele érdekében.	Segítséget nyújtunk a tőlünk ezt kérő családok számára a családsegítő és kisebbségi önkormányzatok közreműködésével.

Az eszközrendszer elemei:

1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok, programelemek	• Önálló tanulást segítő felkészítés (kompetencia alapú oktatás, MEIXNER-módszer) • Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése (komplex művészeti program) • Szociális kompetenciák fejlesztése (mentálhigiénés)
2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok	• Patrónusi, mentori, tutori rendszer működtetése • Együttműködés civil programokkal • Művészeti körök
3. Kompetencia alapú oktatást, integrációt segítő módszertani elemek	• Projektmódszer • Kooperatív tanulásszervezés • Drámapedagógia • Differenciálás
4. Műhelymunka, a tanári együttműködés formái	• Bemutató órák • Hospitálásra épülő együttműködés

5. Értékelési rendszer eszközei	• Háromhavonkénti értékelő esetmegbeszélések • Egyéni fejlődési napló • Árnyalt értékelés formái
6. Multikulturális tartalmak	• Tantárgyakba integráltan
7. Továbbhaladás feltételeinek biztosítása	• Pályaorientáció

Az ismeretek átadásában az alábbi szempontok figyelembevételére törekszünk:

- a tanulás iránti érdeklődés fenntartása, a tanulók kíváncsiságára való építés
- az érési folyamatok, életkori jellemzők követése
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, felfedezés lehetősége
- a tanulók egészséges terhelése
- a kreativitás fejlesztése
- a művészeti, a gyakorlati és közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés
- a differenciálás

A tanulók egyéni képességet figyelembe vevő oktatás kiemelt fejlesztési feladatai:

- az énkép, önismeret fejlesztése,
- a hon- és népismeret fejlesztése,
- európai azonosságtudat-egyetemes kultúra fejlesztése,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosságra nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség fejlesztése,
- felkészülés a felnőtt lét szerepeire.

Várható eredmények

- Az intézmény tartósan képes a különböző szociokulturális háttérrel és eltérő képességekkel érkező gyerekek fogadására és együttnevelésére.
- Az intézmény nevelési programjában kiemelt szerepet kapnak az együttneveléshez szükséges módszerek.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény hatékony párbeszédre törekszik a szülőkkel.
- Az intézményben létezik a tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.
- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók aránya.
- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Csökken az osztályt ismételni köteles hátrányos helyzetű tanulók aránya.
- Az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot elérik.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű fiatalok száma.
- Kidolgozásra kerül az intézmény egészét érintő mérési forma, valamint a szülői elégedettséget visszajelző eljárás.

2.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség olyan egyedi és megismételhetetlen, dinamikus, funkcionális rendszer, amely veleszületett testi és idegrendszeri sajátosságai bázisán, a társadalmi és természeti környezettel való folytonos kölcsönhatásban, állandó fejlődés és változás folyamatában, „én tudata” birtokában többé-kevésbé tudatos viselkedésválasztással határozza meg önmagát.

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti, nevelési hatások – egymással szoros kölcsönhatásban – együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és ezek eredője. Az emberben az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeiben, azok kódjában benne vannak. A környezeti hatások – társadalom, nevelőintézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés - oktatás személyiségformáló hatása.

A személyiség fejlesztése egész életre szóló feladat. Az iskolai évek ezen az úton lényeges helyet foglalnak el. Segítségükkel diákjaink felismerhetik, hogy egyéniségük nem csupán a körülmények hatására alakul, hanem megfelelő célok és eszközök birtokában maguk is alakítják. E készségszintű „tudás" elsajátíttatása egyik legnemesebb nevelői feladatunk.

A személyiségfejlesztés során egyaránt fontosnak tartjuk:

- az értelem kiművelését (kognitív kompetencia),
- a segítő életmódra nevelést (szociális kompetencia),
- az egészséges és kulturált életmódra nevelést (személyes kompetencia).

E feladatok a tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli nevelés során végezhetők el.
A személyiségfejlesztés legfontosabb színtere a tanítási és az osztályfőnöki óra. A helyi tantervekben megfogalmazott képességfejlesztési módszerek egyben a személyiségfejlesztő oktatás, nevelés követelményeinek is megfelelnek. A kognitív kompetencia fejlesztése a szakórákon érhető el a megismerési vágy fejlesztésével, a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatásával.
Az osztályfőnökök arra törekednek, hogy olyan beszélgetések, viták alakuljanak ki az osztályfőnöki órákon, amelyek során a tanulókat alaposabban megismerik, s így segítséget tudnak nyújtani nekik személyiségük alakításában.
A gimnáziumban a 12. évfolyamon kialakított tánc és dráma tantárgy keretében folyó drámaóra a személyiségfejlesztés fontos területe.
Az iskolán kívül minden alkalom – a kirándulástól a színházlátogatásig – a differenciált személyiségfejlesztést szolgálja. Olyan szociális készségek elsajátításában kell segítenünk tanítványainkat, melyek lehetővé teszik, hogy testileg-lelkileg egészséges, harmonikus, érett személyiséggé válhassanak.
A NAT és ennek megfelelően a kerettantervek is a gyermekek képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő pedagógiai munkát, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

- A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő ***tanítási óra***.

  Az iskola nevelői és tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.
  - A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
  - A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják, fejleszti a kulcskompetenciák kialakítását: egyéni vagy páros munka, kooperatív csoportmunka, projektmódszer.

Integrációt elősegítő módszertani elemek:

Az oktató-nevelő munka hatékonyságát befolyásoló tényezők egyike a tanítás-tanulás során alkalmazott módszerek. A különböző adottságú, képességű, készségszintű, motiváltságú tanulókkal való eredményes foglalkozás különböző eljárást, különböző módszert igényel. Akiknek különböző a munkához (tanuláshoz) való viszonya, különböző képességbeli vagy fiziológiai terhelhetősége, azok elé más-más célt kell kitűznünk, más-más feladatokkal lehet egyéni teljesítményük szintjét a legjobban emelni. A szociokulturális hátrányok enyhítésére csak az egyénre szabott, minden körülményt és adottságot figyelembe vevő sajátos módszer lehet eredményes. A gyermek, a helyzet, a feladat és természetesen a pedagógus személyisége is befolyásoló tényező az eredményes és hatékony módszerek kiválasztásában.

Nem lehet csupán egyetlen módszert kiemelni az alkalmazható módszerek széles skálájáról. Fontos megemlíteni, hogy a módszerek sokszínűségében válogatva a nevelő mindig a leghatékonyabbnak vélt, a fejlesztést legjobban szolgáló módszert kell, hogy válassza.

Az eredményes képességfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás a következetesen vezetett tanítási órákon alapszik. A tanulás korszerű felfogásmódjának jellemző vonása a motiváció, - az érzelmi szféra fontosságának figyelembevétele. A személyiségfejlesztést, az oktató-nevelő munka hatékonyságát kedvezően befolyásolják:

A foglalkozások érdekesek, élményszerűek legyenek, hogy a gyermekek örömmel vegyenek ezeken részt, érezzék, hogy valamivel gazdagodtak, többet tudnak. A felfedezés izgalma, a

sikeres problémamegoldás, az eredményes munka tudata legyen a tanulók tevékenységének legfőbb indítéka. A fejlődés alapfeltétele a tevékenykedés.

Az önálló problémamegoldó gondolkodás kialakításához a konvergens gondolkodás gátjainak letörésén keresztül vezet az út. Ennek célszerű eszköze a problémák divergens meggondolásokon alapuló vizsgálata.

A megoldási módszereket lehetőleg a tanulók fedezzék fel. A heurisztikus tanítási eljárások alkalmazása, a megfelelően kiválasztott rávezető kérdések gondolkodásra nevelő hatása a legeredményesebb, mert e módszer a mechanikus tanulást, a formális ismereteket, a puszta emlékezést eleve kizárja.

Ha az iskolai élet úgy van megszervezve, hogy illeszkedik minden tanuló fejlődési sajátosságaihoz, akkor természetesen a tehetséges gyermek, de a felzárkóztatásra szoruló is megtalálja benne a helyét.

Az integrációt segítő módszertani elemek közül kiemeljük

- az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezést
- a projektmódszert,
- a kooperatív tanulásszervezést,
- a gyakran alkalmazott csoportmunkát,
- az érdekes és sokszínű drámapedagógiát.

Valamennyi előfordul a pedagógusok tanítási gyakorlatában a frontális osztálymunkával együtt.

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés

Intézményünkben a hátrányos helyzetű tanuló integrációját segítő módszertani elemek leghatékonyabb formája a differenciált tanulásszervezés. E módszer minden tantárgy tanítása során alkalmazható, de leginkább a matematika tanításában nélkülözhetetlen. Tanulóink képességei, ismeretei a matematika terén mutatják a legnagyobb különbséget. A hátrányos helyzetű, illetve a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esetében is a matematikai ismeretek minden alkalommal megkülönböztetett szerepet kapnak.

A differenciált tanulásszervezési módszer, a változatos tanítási-tanulási stratégia, a különböző képességű tanulók ismertszintjéhez igazodó, különböző nehézségi fokozatú feladatok

kitűzését, különböző tanulóknak ugyanazon feladat megoldásához különböző időtartam biztosítását, sokfajta egyéb didaktikai fogás alkalmazását jelenti.

A módszer alkalmazásának célja: a problémamegoldó képesség, ítélőképesség, találékonyság, rugalmasság, stb. tulajdonságok fejlesztése, a megfelelő, legoptimálisabb terheléssel. Megvalósításában törekedni kell arra, hogy minden tanuló megtalálja a felkészültségéhez szükséges, az igényszintjéhez igazodó feladatsort.

A differenciálás kiterjed a :

- Különböző nehézségű feladatok kitűzésére
- Az eszközhasználat mértékére
- A feladatmegoldáshoz rendelkezésre álló időkeret meghatározására
- Az alternatív utak kiválasztására
- Az önállóság szintje szerinti differenciálásra.

A differenciált tanulásszervezésben az egyes tanulók fejlettségéhez, fejlesztéséhez igazodó feladatok leggyakoribb típusai:

- Ismerethiányok miatt szükséges ismeretpótló,
- Egyes ismeretekben bizonytalan tanulók megerősítését célzó,
- Az alkalmazásban járatlanok számára gyakorlást biztosító,
- Az önállótlanabbak részére tanulási módszereket alakító,
- A tehetségesebbek részére továbbfejlesztő hatást biztosító változatok.

Az egyéni bánásmód alkalmazásának pedagógiai stratégiája olyan nevelői magatartást követel, amely valamennyi tanuló személyiségének ismeretében az egyes tanuló szempontjából a leghatékonyabb pedagógiai eljárás alkalmazását kívánja meg.

Iskolánkban a tananyag feldolgozása a következő tantárgyaknál differenciáltan történik:

- 1-4. osztály magyar nyelv és irodalom, matematika
- 1-8. osztály idegen nyelv
- 5-8. osztály magyar nyelv és irodalom, matematika
- 9-12. osztály idegen nyelvek

Természetesen a felsorolt tantárgyakon kívül is törekedni kell a differenciált óravezetés alkalmazására.

Projekt módszer

Napjainkban egyre többet hallunk annak fontosságáról, hogy az iskolának a mindennapi életben jól hasznosítható tudást kell közvetítenie.
Megváltozott a tanulók tudáshoz való viszonya, így nem csak a szülők, de a tanulók is egyre gyakorlatiasabb, naprakész információk átadását várják el oktatási intézményeinktől. A tanár szerepe is egyre inkább megváltozik: az egyirányú ismeretközlés helyett a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására, a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly. Erre az őj kihívásra lehet – többek között – kiváló válasz a projektmódszer alkalmazása.

A projektmódszer lényege:

A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg. A módszer lényege nem kizárólag az, hogy a tanulók egy-egy problémára megoldást találjanak, hanem az, hogy a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontját is felfedjék. A passzív befogadó és feldolgozó magatartás helyett a diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására. A projektmódszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme, maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett. Vagyis projektmunka során megvalósuló ismeretelsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.
A tehetség és sikeresség fogalma más definíciót nyer, hiszen az iskolába eltérő képességekkel érkező gyerekek a felmerülő feladatokat saját kompetenciáiknak és képességeiknek megfelelően oldhatják meg, így adott esetben olyan tanulók is hatékonyan részt vehetnek a projektmunkában, hozzájárulhatnak annak sikeréhez, akik a hétköznapi tanulási tevékenységben kevesebb sikerélményhez jutnak.

Új kompetenciák, képességek:

A projektmódszer alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett, a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez, így a diákok bekapcsolódhatnak a célorientált

mozzanatokba, és személyiségfejlődésük adott szakaszában meglévő ambíciók, tehetségük függvényében találják meg és végzik a projektfeladatokat.
A diákok a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

A tanári szerep átalakulása:

A projektmunka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett, inkább az együttműködést elősegítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe. Ez azt is jelenti, hogy a projektmunkát segítő és/vagy abban részt vevő tanár gyakran az iskolai közegtől eltérő, a mindennapi élethez hasonlatos szituációkban nyilvánul meg, így legtöbbször a diákok partnerévé válik az „első az egyenlők között" elvet követve. Mindazonáltal rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége, mivel a projektmódszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátás és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg. Nemcsak a diákokat kell összefognia, de meg kell teremteni az egyes műveltségi területek, mint például a hon- és népismeret, a környezeti nevelés, az információs és kommunikációs kultúra közötti összhangot.
A projektmódszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva vagy éppen fokozva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására irányuló erőfeszítéseiket. Eközben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

Intézményünkben a 2010/2011. tanévtől alkalmazásra kerül a projektmódszer:

- 4. osztály

A magyar irodalom és a környezetismeret tantárgy egy témája projektmódszerrel kerül feldolgozásra.

- 5-6. osztály

A magyar irodalom, a német nyelv, a történelem, a rajz, a természetismeret és az informatika tantárgy egy témája projektmódszerrel kerül feldolgozásra.

- 7-8. osztály

A magyar irodalom, a német nyelv, a történelem, a rajz, a földrajz, a fizika, a biológia és az informatika tantárgy egy témája projektmódszerrel kerül feldolgozásra.

- 9-12. osztály

A középszintű és emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülés fontos módszere a különböző tantárgyak elsajátítása során: Így a magyar nyelv és irodalom, a biológia, az utazás és turizmus tantárgyak témáját ezzel a módszerrel dolgozzuk fel, előkészítve ezzel a középszintű érettségi vizsga sikeres projektdolgozatát.

Feladat: a tantárgyi tanmenetekben megjelölni a projektmódszerrel feldolgozandó anyagot.

Egyéb módszerek

- A szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervez az iskola.
- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak. A kooperatív tanulási módszereket a nevelők a tananyaghoz alkalmazkodva a differenciálás mellett használják.
- A 3-12. évfolyamon az idegen nyelvek és az informatika tanítása bontott csoportokban folyik. Az egyes évfolyamokra járó tanulók e tantárgyakat homogén csoportokban tanulják.
- Kooperatív csoportmunka, drámapedagógia alkalmazása. A két módszer alkalmazását a pedagógusok jelölik a tantárgyak éve tanmenetében. A kooperatív csoportmunka a természettudományos tantárgyak óráin, valamint a magyar és történelem tantárgyakban jelenik meg elsősorban.

- Az ***osztályfőnöki óra***, mely a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés fontos színtere. Helyet ad a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás kialakításának. Segíti az önismeret, önértékelés kialakítását.

- ***Tanórán kívüli tevékenységek*** egész sora ad alkalmat az egyéni értékek, sajátos képességek fejlesztésére, tehetségük kipróbálására és fejlesztésére, érdeklődésük

kielégítésére és kiterjesztésére. Itt kapnak helyet a tartalmas kikapcsolódást szolgáló programok.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos konkrét feladataink:

1. A tanulók érzelmi, akarati, erkölcsi kultúrájának fejlesztése, önismeret kialakítása

- Fejlesztendő erkölcsi képességek: az empátia, a probléma érzékenység, értéktudat, az értékek közötti eligazodás képessége, autonómia és felelősség, az egyéni és közösségi érdek összhangba hozásának képessége. Nemcsak tudatosítanunk kell az erkölcsöt romboló tényezőket, hanem olyan iskolai együttélést kell teremtenünk, amelyből hiányzik az erőszak, a megaláztatás, a kiszolgáltatottság, a közöny.
- Segítenünk kell tanulóink eligazodását a mai ellentmondásos viszonyok között, fel kell hívni a figyelmüket a deviancia veszélyeire az érzelmi elsivárosodás, a perspektívátlanság elkerülésére.
- Legyenek céltudatosak, megbízhatóak, rendszerességre törekvők. Ismerjék meg önmagukat, bízzanak saját képességeikben, tudásukban.

2. **A tanulók, műveltségének világképének formálása**

- Tudatosítani és fejleszteni kell a tanulókban az eredményes tanuláshoz szükséges tulajdonságokat, készségeket, képességeket, attitűdöket, kiemelten az akarat, a rendszeresség, az igényesség növelését.
- Segíteni kell tanítványainkat a gondolkodáshoz szükséges tulajdonságok, készségek, képességek kialakításában.
- Szükséges az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez a képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése).

3. **A tanulók egészséges életmódra, a pozitív életszemléletre való nevelése**

- Fel kell hívni a tanulók figyelmét arra, hogy az élet és az egészség védelme, az egészséges életmódra való törekvés a mai kor emberének egyik legfontosabb feladata.
- Az egészséges életmódra nevelés leghatékonyabb módszere a megelőzés.
- Fontos a tanulókban kialakítani és megerősíteni a pozitív életszemléletet.

4. A magatartás és viselkedéskultúra gazdagítása érdekében feladataink

- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése és betartása otthon, a családban, az iskolai közösségekben.
- A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség, a másikkal szembeni empátia, a tolerancia kialakítása.
- A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása, az intézményen belül és kívül, a nyilvános helyeken, mert a tanulók magatartásukkal az intézményt is képviselik.

„A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.”
(Hankiss Elemér)

2.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiségfejlesztéssel szorosan összefügg ez a nevelési feladat, hiszen e folyamat során alakul ki az egyén és a társadalom közötti kapcsolat.

Mivel egy-egy osztály egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a diákok véletlenszerű gyülekezete, fontos célunk, hogy ebből a csoportból olyan valódi közösséget formáljunk, amely képes és a közös cél érdekében hajlandó a közös értékrend elfogadására, és az iskola keretein belül ennek megfelelően viselkedik, munkálkodik.

Az ember lassan és állandóan fejlődő lény. Alapvető társadalmi környezetét kezdetben csak a család alkotja, majd belép az óvoda, az iskola. Az iskola az a faktor, amely a gyermeket biológiai lényből, szociális lénnyé fejleszti, amelynek az ismeretközvetítés mellett a szocializációs célok egész sorát kell megvalósítania. Életünk során állandóan tanulunk, de különösen az első egyharmad része szolgál arra, hogy szocializálódjunk. Ebben a folyamatban kiemelkedően fontos periódust jelentenek az általános iskolától a középiskoláig terjedő évek. Ez az az időszak a fiatalok életében, amikor még nagyon sok változáson mehetnek keresztül. Ekkor tudjuk a személyiségformálással együtt, vele szoros összefüggésben a közösségi nevelés feladatait megvalósítani. A közösség annál értékesebb lesz, minél tartalmasabb, önzetlenebb egyének találkoznak, fejlődnek benne.

A közösségi magatartás kialakításában különös szerepet játszik a család, az iskola, az osztály, szakkör, diákkör, sportkör a település, a lakóhely.

A közösségfejlesztés tudatos irányítói pedagógiai felkészültségüknél, hivatásuknál fogva erre hivatott személyek: a tanítók, napközis nevelők, az osztályfőnökök, a szaktanárok, szakkörök és diákkörök vezetői. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok az iskolában és az osztályban a pedagógiai munkánk egyik legfontosabb elemét adják, a tanár nem csak oktat, de személyes példájával, toleráns magatartásával, konfliktuskezelő képességével hatékony segítséget tud nyújtani a tanulók szocializációja során.

Az iskola követelményrendszerével és szokásrendjével biztosítja a tanulók számára a kibontakozást, az érvényesülést, képességüknek és szorgalmuknak fejlesztését, sikerélményt. Az

intézmény hagyományaival, tekintélyével biztonságérzetet is ad, mely biztosítja a nyugodt felkészülést, magabiztos fellépést, az együvé tartozás érzését.

A mikroközösség, az osztály formálása, megkezdődik, az első osztálytól. Az együvé tartozás, különösen a kisiskolás korban, az osztálytanító személyéhez, érzelmi kötődésen keresztül valósul meg. A gyermekek számára Ő a biztos pont, a biztonságot jelentő személy, a tudás forrása. A közösséggé válást sok közös játékkal, munkával, együttes feladat teljesítésével tudatosan segítjük.

A közösség fejlesztése az általános iskola 1 – 8, és gimnázium 9-12. osztályában, mint egy folyamat, végigkíséri munkánkat. Fontos helye van az együvé tartozás érzésének kialakításában, egymás kisebb-nagyobb gondjainak megismerésében, ezt sok beszélgetéssel segítjük. Különösen nagy jelentősége van a közös játéknak, szabadidős foglalkozásoknak, a felsőbb évfolyamokon a színház,- mozi-látogatásnak, kirándulásnak. Iskolában minden osztály számára biztosított leginkább osztálykeretben kirándulás lehetősége. A kirándulás napjának kiválasztása, a feltételek megbeszélése, a közös tervezés, a programok összehangolása az összetartozást, a közös felelősséget erősíti, a siker vagy a sikertelenség közös megélése mind-mind közösségformáló élmény.

A makroközösség, az iskola egészének együttes formálása nem választható el a mikroközösség fejlesztésétől, ezek csak együtt képzelhetőek el.

A sport- és kulturális események, vetélkedők, iskolai, városi rendezvényeink, az azokon való szereplés és siker óriási motivációval jár. A tanulók büszkén viselik a „Batthyányis” pólót, nyakkendőt az ünnepélyek alkalmával, örülnek társaik sikereinek.

Minden évben nagy sikerrel zajlanak az őszi és a tavaszi Batthyány napok rendezvényei, melyeken az osztályfőnökök és a szaktanárok tanórákon kívül kötetlen, oldottabb keretben munkálkodnak együtt a tanulókkal, erősítve ezzel az összetartozás élményét.

Az osztály az iskola hagyományos, máig is a legfontosabb szerveződése. Szelleme, hangulata életre szóló élményt jelent. E közösség előtt születik a legtöbb siker. E közösségen múlik, hogy ezeket az élményeket hogyan éli meg az egyén, ezek az élmények hathatnak ösztönzőleg de sajnos hathatnak gátlóan is. Az osztályközösség szervezése, fejlesztése állandó, folyamatosságot igénylő feladat, melyet az osztályfőnök lát el.

Az osztályfőnök irányító tevékenységének főbb területei az oktató-nevelő munka során:

- Az iskolai munkából az osztályközösségre háruló feladatok megoldása. Rendezvényeken, ünnepélyeken való feladatvállalás

- Osztályfőnöki órákon irodalmi művek (közösségről, családról, szerelemről, barátságról) ismertetése, elemzése, film, videofilm, DVD megtekintése.
- A közösség megjelenése iskolán kívül: osztálykirándulás, színházlátogatás, túrák, a város rendezvényein való részvétel.
- Önismeret és önértékelés, a magatartás, szorgalom értékelése, értékelés a vállalt feladatok teljesítéséről, a hibák felismerése, a korrigálásuk módja. Önuralom, önismeret, empátia, tolerancia, figyelem a másik iránt közösségi érzések kialakítása és megerősítése.
- Az osztályfőnök minden tanév elején, és új tanuló érkezése után két hónappal egyéni felmérést készít, melyek segítségével megtervezi a magányos és peremhelyzetű tanulók beilleszkedését, a sztár helyzetű tanulók, valamint a szimpátia - és antipátia viszonyulások, a vonzások és taszítások kezelését.

A közösség és személyiségfejlesztés során közös cél, hogy

- az egyén közösségi magatartása kialakuljon, a valahová tartozás élményét átélhesse, képes legyen egyéni és kollektív felelősségvállalásra,
- közös élményei legyenek társaival,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képessége fejlődjön,
- a közösség etikai értékrendjét elfogadja, szükséges egy egységes morális alap melyet mindenki kötelező érvényűnek tart,
- képes legyen elfogadni a testi, érzékszervi, szellemi fogyatékkal élőket, tudja kezelni, legyen toleráns velük szemben,
- együtt érző magatartása kialakuljon,
- harmonikus emberi kapcsolatokat tudjon létrehozni, ápolni, ismerje a társas együttélés szabályait.

A közösségfejlesztés fő területei:

1. szaktárgyi, osztályfőnöki órák
2. tanórákon kívüli foglalkozások
3. diákönkormányzati munka
4. iskolai hagyományok ápolása
5. szabadidős tevékenységek

1. A tanórákon megvalósítható feladatok:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, a tanulmányi és munkamorál erősítésével,
- a tanulói kezdeményezések erősítése,
- az önállóság, öntevékenység, az önmenedzselés képességének kialakítása, fejlesztése,
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, kooperatív tanulási módszer, kísérlet, verseny stb.) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség erősítése.

2. Tanórákon kívüli foglalkozások feladatai:

- a kulturált, társas kapcsolatok igényének kialakítása,
- az iskolán kívüli művelődés iránti közösségi vágy fejlesztése,
- a közvetlen környezet értékeinek felismerése és védelme,
- a beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakítása.

2. ***A diákönkormányzati munka közösségfejlesztő feladatai:***

- feladata a tanulók felkészítése a közéletben való részvételre, az állampolgári jogok gyakorlására.
- a diákok önirányító, önszervező képességeinek kialakítása,
- a jogok és kötelességek egymástól való elválaszthatatlanságának elfogadtatása,
- régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, amely büszke saját sikereire, és ez újabb célok megvalósítására ösztönzi.

4. Iskolai hagyományok

- A közösséghez tartozás átélését szolgálják iskolánk hagyományai, ünnepi megemlékezései, rendezvényei a közösség minden szintjén. Méltó módon emlékezünk meg állami és nemzeti ünnepeinkről (október 6., október 23., március 15.), valamint az iskolaközösség ünnepeiről (tanévnyitó, szalagavató, ballagás a 8. és a 12. évfolyamon).

- A közösségfejlesztés fontos színtere az iskolai diákhagyományok ápolása, úgy mint Őszi Batthyány Napok, Welcome-Day, Tavaszi Batthyány Napok, egyéb rendezvények.

5. Szabadidős tevékenységek

- A szabadidő eltöltésének színvonalas és tartalmas módjait népszerűsítjük tanítványaink körében színházlátogatás, mozi ünnepen való részvétel, a művelődési házban, városi könyvtárban rendezett előadások, kiállítások, tárlatlátogatások szervezésével.
- Az iskola helyet biztosít a hagyományos diákbálok rendezéséhez.

2.7. A személyiség és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tanórán kívüli tevékenységi rendszere és szervezeti formái

Hagyományőrző tevékenységek

Az iskola céljai között kiemelt helyet foglal el, hogy a már kialakult és elfogadott tantárgyi, szervezeti és kulturális hagyományainkat a jövőben is ápolni szeretnénk, és a lehetőségekhez, igényekhez mérten gyarapítani igyekszünk. Az iskolai tradíciók megteremtésével érhetjük el, hogy diákjaink tevékenyen részt vegyenek az iskolai, közösségi élet alakításában, és kulturált szórakozás résztvevői legyenek.

Támogatjuk azon új hagyományteremtő kezdeményezéseket, amelyek illeszkednek intézményünk arculatához. Méltó módon emlékezünk meg nemzeti ünnepeinkről, valamint az iskolai szintű közösségi rendezvényeinket is a hagyományok ápolásának jegyében szervezzük (pl.: tanévnyitó, tanévzáró ünnepség, Mikulásbál, Farsangi bál, karácsonyi ünnepség, ballagás, szalagavató, Batthyány Napok).

A tartalmas, színvonalas rendezvények és megemlékezések alkalmával az iskola valamennyi diákja számára a bensőséges, hazafias érzés erősítése mellett az iskolai összetartozást is erősítő alkalmak teremtődnek.

Diákönkormányzatok

A demokratikus iskolai élet mozgatója a jól működő diákönkormányzat. Intézményünkben az életkori sajátosságok miatt külön működik az általános iskolai és a gimnáziumi

diákönkormányzat. Munkájukat patronáló tanárok segítik. A diákönkormányzatok a saját maguk által készített, a nevelőtestülettel egyeztetett szervezeti szabályzat alapján működnek.

Napközi otthon, tanulószoba

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon napközi otthon, az 5-8. évfolyamon tanulószoba működik. A szorgalmi időszakban a tanítás nélküli munkanapokon összevont napközi otthoni csoport üzemel, ha legalább tíz gyermek számára igénylik.

Diákétkeztetés

A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

Tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órákat szervezünk.

A felső tagozaton a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő felzárkóztató órákat tartunk.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

A középiskolában a középszintű és emelt szintű érettségire történő felkészítés az ismeretek elmélyítését, megszilárdítását, továbbá a tehetséges tanulók ismeretbővítését szolgálja.

A tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról a többi évfolyamon is a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az igazgató dönt a nevelőtestület javaslatát figyelembe véve.

Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

- A képesség-kibontakoztató felkészítésen a tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása folyik. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a tanuló a szülő írásban adott – a személyes adatai kezeléséhez való hozzájárulást is tartalmazó – egyetértő nyilatkozata alapján akkor vehet részt, ha:

  - a törvényes felügyeletet gyakorló szülő tanulmányait legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán fejezte be,
  - valamint a gyermek után a szülő rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult.

- Az integrációs felkészítésben azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók vehetnek részt, akik egy osztályba, egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a kézilabda, labdarúgás, atlétika, birkózás sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete javaslata alapján az igazgató dönt. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is.

Tanulmányi versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle szaktárgyi, sport, művészeti versenyek, vetélkedők, pályázatok, amelyekre iskolánk tanulói rendszeresen jelentkeznek. A legtehetségesebb tanulókat az iskolai versenyeken túl az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások, rendhagyó órák

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A foglalkozásokon való részvétel, ha az költségekkel is jár, önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez, túrák, kirándulások, táborok, színház-, múzeum- és uszodalátogatások, táncos rendezvények formájában. A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás

Az iskolánkban a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő-oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Testvériskolai kapcsolatok

Fontosnak tartjuk, hogy hazafiságunk párosuljon más népek tiszteletével, kultúrájuk és hagyományuk iránti érdeklődéssel. Más országok tanulóival való találkozás ösztönzően hat az idegen nyelv tanulására is. Iskolánknak hagyományosan jó kapcsolatrendszere van. Erre lehet építeni, ezt lehet fejleszteni: testvériskoláink Lengyelországban, Németországban vannak. A külföldi tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

2. 8. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős programok, szabadidős tevékenységek

Patrónusi, mentori rendszer működtetése:

A mentor az a tanár, akinek kulcsfontosságú szerepe van az iskola és a szülők közötti kapcsolattartásban. A szülővel folytatott négyszemközti beszélgetések során tájékoztatást ad a tanuló iskolai fejlődéséről és általában az iskolával kapcsolatos pedagógiai kérdésekről. Rendszeresen tájékoztatja az iskola vezetését a szülők véleményéről, kérdéseiről és javaslatairól. Olyan segítő, pártfogó, aki a gyermek iskolai kapcsolatrendszerének működtetését segíti, tanórai és tanórán kívüli tevékenységében tanácsadóként, segítőként a tanuló mellett áll. Mentori tevékenységet látunk el az Útravaló program keretei között.

Tutori rendszer működtetése:

A tutori rendszer a szociális hátrányok és a gyermekek személyiségéből adódó problémák csökkentését segíti elő. A 2010/2011. tanévtől az integrációt segítő tutori rendszer bevezetésre kerül.

2.9. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Célunk olyan pedagógiailag megalapozott tehetségfejlesztés, amelyben felszínre kerülhet és megnyilvánulhat diákjaink tehetsége, a tehetséges diákok képesek érvényesíteni intelligenciájukat, speciális képességeiket, kreativitásukat.

A tehetséggondozó szaktanár nemcsak tudásban, hanem emberségében is magas szinten kell álljon.

A tehetséggondozó tanár többféle szerepet vállal: megtalálja azokat a tanulókat, akik várhatóan kiemelkedő teljesítményekre lesznek képesek, megfelelő feladatokkal fejleszti diákjai kreativitását, figyeli fejlődésüket, megfelelő kihívások elé állítja őket. Felkutatja a lehetőségeket a kiemelkedő képességű diákok számára, képzéseket, ösztöndíjakat keres, mentorként érdeklődésével, elkötelezettségével támogatja a fiatal tehetségeket, kiegészítő anyagokat javasol, ad, egyéni programot dolgoz ki.

Az egyik legszebb szakmai feladat a tehetségek minél korábbi felismerése, gondozása. Mivel rendkívül sokféle tehetség létezik, azok felismerése nem is olyan egyszerű. Különösen, hogy nem válogatott gyermekekkel dolgozunk. Ennek ellenére évről évre kerülnek felszínre a képzőművészetek, az anyanyelv művelése, a természettudományok, a sport, területén tehetséges gyermekek.

A velük való megkülönböztetett foglalkozások a tanórákon differenciált foglalkoztatás kapcsán, órai tevékenységen kívül szakkörben, egyéni és kiscsoportos foglalkozásokon történik. Ezt szolgálják azok a többletórák, amelyeket tantárgyakhoz, igény szerint csoportbontásos foglalkozásokhoz biztosítunk, matematikából, magyar nyelv és irodalomból, idegen nyelvből, számítástechnikából már az 1-4., 5-8. évfolyamokon.

A gimnáziumi oktatás korlátlan lehetőséget biztosít a tehetséges tanulók oktatására, továbbfejlesztésére a közép és emelt szinten választható tanórák rendszerével.

Iskolánkban szép és eredményes hagyománya van a tehetséges tanulók megmérettetésének iskolai, városi, területi, sőt magasabb szinten is. Támogatjuk a gimnáziumi tanulóink OKTV versenyeken való részvételét. Országos művészeti pályázaton való részvételük segítése sem ritka.

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- csoportbontás, nívócsoportos oktatás,
- választható tanórán tanulható tantárgyak tanulása,

- tehetséggondozó foglalkozások,
- szakkörök,
- sportversenyek, bajnokságok,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók, szaktárgyi, sport, kulturális megmérettetések,
- a továbbtanulás segítése, felvételi előkészítők,
- kapcsolat a városban működő művészeti iskolával,
- kapcsolat a városi könyvtárral, művelődési házzal,
- az idegen nyelvi képzés szervezési rendszere, a nyelvi többletórák,
- az iskolánkban tanulható idegen nyelvek választási lehetősége,
- az emelt szintű érettségire felkészítés,
- az iskola önálló kiállításai

A tehetségfejlesztés színterei az iskolában:

- a tanítási óra
- egyénre szabott házi feladat
- szakkörök
- kórusok
- iskolai sportkör
- házi versenyek (tanulmányi, kulturális, sport)
- pályázatok
- iskolai ünnepélyek

Iskolán kívüli lehetőségek:

- levelező, internetes tanulmányi versenyek
- területi, megyei, országos versenyek, pályázatok
- Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- sportegyesületek

A tehetséggondozást segíti az általános iskolában és a középiskolában is lehetőség szerint működtetett **IPR program.**

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát pl.:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt-módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

- **individuális tanulás:**
  Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség- és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.
- **kooperatív tanulás:**
  A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség- és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők (Leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva.) Nő az önirányítás szerepe.
- **projekt módszer:**
  Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.
- **feltételek:**

  - **tárgyi feltételek:**
    - iskolai könyvtár,
    - fénymásolási lehetőség,

- számítógép, mint fejlesztőeszköz,
- videó, zenei anyagok, meghallgatásukhoz, megnézésükhöz szükséges eszközök,
- variálható tanterem berendezés a csoportfoglalkozásokhoz,
- megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal).

➢ **személyi feltételek:**

- A tanár gyerekekkel szembeni beállítódása (igenlő legyen, ne ambivalens, ne előítéletes).
- A tanár nevelési stílusa megfelelő legyen (együttműködő, ne erőszakos, ne tehetetlen, ne korlátozó, ne közömbös)
- A tanár tudása megfelelő legyen. Legyen képes a pedagógus önművelésre, önképzésre.
- Jó kapcsolat a családdal. Szükség esetén bevonva az ifjúságvédelmi felelőst és a Családsegítő Szolgálat munkatársait.
- Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.

2.10. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok

Iskolánkban viszonylag sok az olyan, kudarcnak kitett tanuló, akiket pszichés funkciók fejletlensége, képességstruktúra hiányosságai, zavarai, magatartási zavarok miatt nyilvántartunk. Az ő fejlődésüket, tanulmányi munkájukat fokozott figyelemmel kísérjük. A sajátos nevelési igényű tanulók a szakértői bizottság által megállapított tanulási zavarainak fejlesztésére szakember által ellátott órák állnak rendelkezésre. Az iskola gyógy- és fejlesztőpedagógusai célcsoportokban végzik a fejlesztő munkát az integráltan oktatott tanulókkal. A heti 2 órás csoportos fejlesztés ezeknél a gyermekeknél különösen fontos, hisz a tanórákon az ő speciális gondjukra, problémájukra általában nem jut idő. A jól megszervezett csoportokban több sikerélményben lehet részük, ami a későbbiekben máshol is érzékelhető lesz.
Vannak átmenetileg alulteljesítő, magatartásproblémás tanulók is, akik egy-egy külső körülmény vagy hátráltató tényező miatt nem a képességüknek megfelelően teljesítenek, viselkednek. Náluk az okok feltárását követően az osztályfőnökök, ifjúságvédelmi-felelős segítségével egyénre szabott pedagógiai eljárások, személyiségfejlesztés, egyéni bánásmód alkalmazása szükséges.

Személyre szabott feladatokkal, a tanulók szintjéhez kell meghatározni a követelményeket, a fokozatosság elve alapján nehezülhetnek a feladatok.

Felzárkóztatást elősegítő programok:

- tanórán belül differenciált foglalkozás, fokozott segítségnyújtás a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulók önmagukhoz képest való értékelése,
- pszichológus segítségével a tanulási problémák okának feltárása,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrekció, korrepetálás,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat fejlesztő és gyógypedagógusok segítik az önálló tanulás szokásainak és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanulási technikák elsajátíttatása tanórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája),
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, bíztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással a közösség nevelő hatásával,
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön lehetőséget adunk a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre,
- a gyenge tanulóinkat is igyekszünk a minimum szintre eljuttatni.

A fejlesztés, korrekció, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka. Fontos az iskolaérettség szakszerű eldöntése, mely az óvoda és a szülő felelőssége.

A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a prevenció elve érvényesül, így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar.

Az írás, olvasás, tanulás előkészítő szakaszában mindig figyelünk a sikertelenség tüneteire. A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.

A problémák korai feltárása érdekében minden év decemberéig országos DIFER mérésben közreműködünk.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök megbeszélés keretében átadják felső tagozatos kollégáiknak a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó tapasztalataikat. A nem szakrendszerű oktatás bevezetésével az átmenet zökkenőmentessé válhat.
A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos, de nem mindig könnyű meggyőzni őket a vizsgálatok szükségességéről és a folyamatos otthoni gyakorlás fontosságáról.
A 2008/2009-es tanévtől a nem szakrendszerű oktatás kiterjesztése az 5-6. osztályban segíti a tanulási esélyegyenlőség biztosítását a kulcskompetenciák egyénre szabott fejlesztésével, és az egyéni felzárkóztatás biztosításával. Így a tanulási kudarcok a felső tagozatba lépéskor csökkenthetők.

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük magatartási zavarnak, magatartási nehézségnek.
Magatartászavarok:

- hiperaktivitás
- kognitív funkciók zavarai
- agresszió
- deviancia

A magatartászavaros tanulók egy része az ismeretek elsajátításában, a szociális kultúrában bizonyos mértékben elmarad hasonló korú társaitól, de rendelkezik a fejlődés potenciális lehetőségével. Különleges bánásmódot igényel, de nem fogyatékos. Lemaradása behozható, sőt teljesítménye is emelhető és felhozható az átlaga a követelmények szintjére szakszerű foglalkozással.
A másodlagos prevenció egyik legfontosabb színtere az iskola. A gyermekek viselkedésében történt változások mint tünetek mögötti okok keresése minden pedagógus feladata. Ha ez nem sikerül, teljesítmény-, viselkedés-, kapcsolatzavar jelenik meg a gyermek életében.

Elsődleges feladatok:

- a gyermek személyiségének,
- családi hátterének,
- környezetének,
- baráti és társas kapcsolatának megismerése.

Másodlagos feladatok:

- Családlátogatás szükség szerint, a szükség szerinti segítő tanácsadás figyelmeztetés, ellenőrzés.

Fontos feladat annak segítése, hogy a szülők igénybe vehessék a:

- a nevelési tanácsadó,
- a tanulási képességeket vizsgáló rehabilitációs bizottság,
- a gyermekpszichológus szolgáltatásait,
- szükség esetén javaslattétel a gyámhatóságnak védő-óvó intézkedés megtételére

A megoldást segítők köre iskolán belül:

- osztályfőnök
- gyermekvédelmi felelős
- iskolaorvos, védőnő
- igazgató és helyettesei
- szülői munkaközösség

Iskolán kívül:

- gyámhatóság
- gyermekjóléti szolgálat
- nevelési tanácsadó

Az Integrációs Pedagógiai Program működtetése segíti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.

Tevékenységformák:

- Differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás

2.11. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatása

A felzárkóztatás mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kell, hogy kezdődjön.

Az iskola fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógusok feladata, hanem mindnyájunk felelőssége. A felzárkóztatás során fontos emberi tényező a bizalom és az önbizalom erősítése. Ezek nélkül nem lehetséges a hatékony fejlesztés.
Integrált oktatás során az eltérő családi háttérrel rendelkező különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt neveljük. Ide sorolhatjuk a roma származású, hátrányos, veszélyeztetett, dyslexiás, dysgráfiás, dyskalkuliás gyermekeket és a magántanulókat. A gyermekek helyzetéből adódó problémákat számba kell venni és a megfelelő pedagógiai tapasztalatok alapján kell a hátrányukat enyhíteni.

Tanulmányi előmenetel vizsgálatával kapcsolatos feladatok, módszerek:

- az osztálynaplók rendszeres vizsgálata,
- az osztályfőnökök, szaktanárok jelzései,
- egyéni és csoportos beszélgetések,
- felmérések, vizsgálatok.

Felzárkóztatást segítő eljárások módszerek:

- a dyslexiás, dysgrafiás, dyskalkuliás gyerekek mentesítése az egyes tantárgyakból vagy tantárgyrészek esetében az értékelés vagy minősítés alól,
- szülő írásbeli értesítése, tanácsadás,
- tanórai egyéni, személyre szabott foglalkozás,
- korrepetálások minden évfolyamon,
- fejlesztő foglalkozások szervezése,
- pedagógiai szakszolgálat igénybevétele,
- egyéni továbbhaladás engedélyezése,
- szükség esetén javaslattétel, hogy más típusú oktatás-nevelési intézményben folytathassa tanulmányait a tanuló.

2.12. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló program

Tapasztalható, hogy településünkön fokozatosan csökken a beiskolázási tanulólétszám ugyanakkor növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulóink száma.
Ismerjük a jelenséget, ezért segítjük hátrányos helyzetű tanulóink beilleszkedését, folyamatos fejlődését. Ez a feladat igényli a legtöbb tapintatot.
A mai társadalomban a családok anyagi helyzete különböző. A szülő nehezen nyilatkozik anyagi gondjairól, sokszor a pedagógus veszi észre, hogy a család problémával küzd. Az év elejei tanszervásárlás, a havi ebédbefizetések, kirándulások több szülőnek gondot okoznak.
Az otthoni problémák kihatnak a tanulók tanulmányi munkájára, magatartására. Ez a legfontosabb jelzés a pedagógus számára. Ha egy gyerek negatív irányba változik, ott a problémát rendszerint a családban kell keresni. Amennyiben a gondok sokasodnak, a szülők türelmetlenebbek, így nyugtalanabb, rendezetlenebb háttérből kerül hozzánk a tanuló.
Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek.
Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok azok, akiknek alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak. A család társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren. Kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelmi, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Következménye lehet a tanuló esélyegyenlőtlensége.
Amennyiben a hátrányok halmozódnak, és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé válik, ami gyakran veszélyeztetettséghez vezet.
Veszélyeztetett gyermekek és fiatalok, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja. Kialakulásához vezető tényezők*:* a családjára, szűkebb társadalmi környezetére jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény).
Következménye lehet a gyermeknél is megjelenő devián magatartási formák kialakulása, negatív társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, alkoholizálás, kábítószer-élvezet.
Segíteni tartós, szakemberek által nyújtott támogatással lehet, hogy életesélyeik, fejlődési lehetőségeik javuljanak.

Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe.
El kell érnünk, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollégához, ha segítséget igényelnek.

A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök együttműködése itt rendkívül fontos, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik. A szociálisan hátrányos helyzetben élő gyermekeinknél különösen fontos a kompetenciaterületek fejlesztése, amelyek a későbbi társadalmi beilleszkedésüket, szocializációjukat segítheti elő:

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztatás, illetve tehetséggondozás,
- Drog- és bűnmegelőzés,
- Mentálhigiénés programok,
- Pályaorientációs tevékenység,
- Tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségéről,
- Különböző szintű támogatások elnyerésére történő ösztönzés,
- Figyelemfelhívás a tanulássegítő foglalkozások előnyeire,
- Kapcsolattartás a szakmai szolgáltató intézményekkel,
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása,
- Pályázatfigyelés, részvétel pályázatokon,
- Étkezési hozzájárulás

2.13. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A nevelési és oktatási intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi feladatait:

- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény és módosításai,
- az iskolák működését szabályozó miniszteri rendeletek,
- a „Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- valamint a 2002. IX. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása határozza meg.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét, biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket végez a rászorulók érdekében, őrködik a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett.

Az elmúlt évtized társadalmi változásai, az ennek következtében jelentkező társadalmi, működési zavarok a legkiszolgáltatottabb réteget, a gyermekeket sújtották a legnagyobb mértékben. Ezért intézményünk tevékenységrendszerében a gyermek- és ifjúságvédelem kiemelt szerepet kap.

A tanulóinkat veszélyeztető tényezők: a családok rossz szociális helyzete, a munkanélküliség, az alkohol- és drogfogyasztás, stb.

Gyermekvédelmi tevékenységi formák, módszerek, eszközök:

- személyiségfejlesztéssel kapcsolatos módszerek (osztályfőnöki órák, tanórák keretében):
  - mentálhigiénés, egészségnevelési programok
  - bűnmegelőzéssel kapcsolatos programok
  - szexuális felvilágosítással kapcsolatos programok
- speciális gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenység, mely elsősorban a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett tanulók problémáinak feltárására irányul
- a szülők szemléletformálása, megnyerése (módszerei: szülői értekezlet, fogadó órák, tanácsadás, tájékoztatás)

A gyermek- és ifjúságvédelem kiemelt feladata a tanulók egészségvédelmi, mentálhigiéniás nevelése, az egészséges életmód tudatos formálása; a tanulók, pedagógusok, szülők jelzései alapján a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók problémáinak megismerése, családi környezetének feltárása.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. Alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Az óvodai – iskolai gyermekvédelem a legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyerekek minden problémája itt érzékelhető először.
A cél a gyerekek problémáinak minél korábban történő felismerése, hatékony kezelése, a súlyosbodás megelőzése. Fontos a gyerekek érdekeinek képviselete, a gyermeki jogok érvényelülésének figyelemmel kísérése.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- prevenció
- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárása
- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése

A gyermek fejlődésének minden hibája, a nevelődés minden hiányossága kiderül az óvodai, általános iskolai oktatás-nevelés során.
A gyermekvédelmi feladatrendszer szakaszai a prevenció és a korrekció egységes folyamatot képez. Ezért a gyermekekért felelős pedagógus kötelessége, hogy jól ismerje növendékeit és környezetüket, azok fejlettségi és neveltségi szintjét.
A külső környezet felderítését szolgálják s családlátogatások. Sikerre az számíthat, aki előítéletek nélkül közelít gyermekhez, szülőhöz. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése minden tanév elején megtörténik, majd az okok folyamatos feltárása és a teendők megszerezése közös feladat.

Rendszeres családlátogatásokkal törekszünk pontosan felmérni a hátrányos helyzetben lévő tanulók élet – és munkakörülményeit, alapot szolgáltatva ezzel a továbbhaladás kedvezőbb alakítására. Ezen látogatásokon az osztályfőnök, a családgondozó és a gyermek és ifjúságvédelmi felelős vesz részt.
Minden pedagógus fokozottan figyelemmel kíséri a tanulók iskolai előmenetelét, magatartását. Egyéni beszélgetésekkel, a lehetőségekhez mért maximális segítségnyújtással törekszik problémáik megoldására.
Rendszertelen iskolába járás esetén is családlátogatás keretében győződünk meg a hiányzás okairól.

A tanulókat és a szülőket tájékoztatjuk azokról a lehetőségekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.

A gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők:

- méhen belüli életben bekövetkezett károsodás
- koraszülöttség
- örökölt betegség
- testi vagy szellemi fogyatékosság
- baleset
- egészségtelen lakáskörülmények
- táplálkozás hiányosságai
- tisztálkodás elhanyagolása
- szülők súlyos betegsége
- család rossz anyagi, szociális helyzete
- alkohol, dohányzás, kábítószer
- önálló fekhely (pihenés) hiánya

A pszichés károsodás okai:

- csonka család
- szülők újabb házasságkötése
- több nemzedék együttélése
- kortársak hiánya (egyke)
- testvérek közötti viszony
- családi összetartás hiánya
- érzelemszegény családi légkör
- viszálykodás
- családi nevelés hibái: következetlenség, vasárnapi nevelés, véleménykülönbségek, önállóságra nevelés túlzásai, ellenőrzés hiánya, bizalmatlanság
- szülők szembenállása az iskolai neveléssel
- alkoholizmus, brutalitás

Társadalmi környezet ártalmai:

- hasonló vagy idősebb korúakhoz való negatív kapcsolódás
- az utca hatása
- a tömegkommunikációs eszközök révén könnyen elérhető információáradat válogatás, irányítás, ellenőrzés és megértés nélküli kritikátlan befogadásának hatása pl.: tv, újság

Iskolai környezet ártalmai:

- rossz tanár-diák viszony
- egyes gyerekek negatív hatása
- nevelő személyisége
- iskola és szülők közötti laza kapcsolat
- túlterhelés
- zsúfoltság
- otthonosság hiánya
- rossz napközi otthon
- az értékelés, a jutalmazás és büntetés hibái
- a sikerélmény hiánya, folytonos kudarc

Az egészséges gyermek személyiségfejlődésnek ismertetőjegyei:

- érzi, hogy más gyermekek szeretik
- magabiztosnak érzi magát
- normálisnak és teljesnek érzi magát
- nem fél egyedül lenni
- szívből tud nevetni, ha alkalma nyílik rá
- elégedett az életkorával, és nem akar ismét kisgyermek lenni
- nyugodt, elégedett, nincsenek félelmei
- szereti az iskolát
- szeret játszani
- csoportban a kölcsönös függés érzése
- optimista
- jól alszik
- a kisebb igazságtalanságokat könnyen elfelejti

- játszótársaival barátságos
- örül a szülőknek és a családi életnek
- van egy hobbyja
- az alkotó munkában önállóságot mutat
- érzi, hogy különböző közösségekhez tartozik
- nyílt és szabadon megnyilatkozik
- jó az étvágya

Az említett ártalmak kiküszöbölésére, az egészséges személyiségfejlesztés minél teljesebb megvalósítása érdekében az iskola szoros együttműködésben végzi gyermekvédelmi tevékenységét a gyermekjóléti szolgálattal. Lehetőség nyílik a pedagógusok és a területi gondozó rendszeres találkozására, a közösen megoldandó feladatok megbeszélésére.

Ifjúságvédelmi felelősünk és az iskola vezetőségének egy tagja rendszeresen részt vesz esetmegbeszéléseken a Gyermekjóléti szolgálat dolgozóival. A tapasztalatokat egymás között megosztva segítik e fontos feladat maradéktalan ellátását. A Gyermekjóléti Szolgálat helyi dolgozója rendszeresen jellemzést kér az iskolai gyermekvédelmi felelőstől a naprakész információ érdekében.

Feladat: a kétoldalú kapcsolat korrekt működtetése a hátrányok enyhítésére, a problémák megoldására. Integrációs Kerekasztal működése.
Felelős: iskolai ifjúságvédelmi felelős, igazgató, IPR vezető

Az iskolai gyermekvédelmi munka fejlesztési feladatai:

Feladat	Felelős
A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével – nyilvántartásba.	osztályfőnökök, igazgatóhelyettes, IPR vezető
A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős tevékenységének és tantárgyi előmenetelének figyelemmel kísérése.	osztályfőnökök, IPR vezető
Drog és bűnmegelőzési programok propagálása, szervezése	DÖK vezetők
Tanácsadás a tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak	osztályfőnökök, iskolai ifjúságvédelmi felelős
Fegyelmi eljárásokon való részvétel	osztályfőnökök, iskolai ifjúságvédelmi felelős,

	igazgató
Szociális ellátások számbavétele javaslat a támogatás megállapítására, ingyenes étkezés, tankönyvvásárlási támogatás, reggeli ügyelet	osztályfőnökök, iskolai ifjúságvédelmi felelős, igazgató
Szükség esetén a veszélyeztetettség feltáráshoz családlátogatás	osztályfőnökök, iskolai ifjúságvédelmi felelős
Együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal és az egyéb gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekkel	osztályfőnökök, iskolai ifjúságvédelmi felelős, igazgató
Tájékoztatás a tanulóknak és a szülőknek a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekről	osztályfőnökök
Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos pályázatok figyelemmel kísérése, az e témában meghirdetett pályázatok beépítése	sport és egészséges életmód munkaközösség vezetője

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszűntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások
- a tehetséggondozó foglalkozások
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés
- a pályaválasztás segítése
- a személyes, egyéni tanácsadás /tanulóknak, szülőknek/
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- a családi életre történő nevelés
- a napközi otthonos és a tanulószobai foglalkozások
- az iskolai étkezési lehetőségek

- az egészségügyi szűrővizsgálatok
- a tanulók szabadidejének szervezése /tanórán kívüli foglakozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok/
- a tanulók szociális helyzetének javítása /segély, természetbeni támogatás/
- a szülőkkel való együttműködés
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- IPR támogatásból segítségnyújtás (addig, amíg az intézmény IPR támogatást kap, tanszercsomag, sportruházat, karácsonyi csomag).

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A következő tevékenységek során történik:

- Kis létszámú első osztályok
- napközi otthonos foglalkozás
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a tanulószoba
- az egyéni foglalkozások
- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használat
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- tanulásmódszertan
- sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása

Szociális hátrányok enyhítése

Az alábbi tevékenységek szolgálják:

- IPR alkalmazása
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a felzárkózató órák
- a tanulószoba
- a diákétkeztetés

- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a családlátogatások
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek, támogatások
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanuló minél hamarabb segítségben részesüljenek
- integrációs fejlesztő nevelés

2.14. A szülők, a tanulók, a pedagógusok együttműködésének formái, az intézmény kapcsolatai

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.
A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel, a szülői szervezettel.
A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Családlátogatás

- Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében az 1-5 évfolyamon, esetenként, és szükség szerint a 6-8 évfolyamon.

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályprogramokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Az iskola kapcsolatai más szervekkel és intézményekkel

A közalkalmazotti tanács tagjai az SZMSZ értelmében részben önálló testületként tevékenykedve működnek közre az iskola életében. A Közalkalmazotti Tanács működését szabályzat rögzíti.

A DÖK patronáló tanár segítségével rendszeresen ülésezik, tagjai az osztályok által választott DÖK felelősök. A diákok kéréseit, problémáit közvetítik az iskola vezetősége felé. Segítséget nyújt a diákprogramok szervezésében.

Az intézmény fenntartója Enying Város Önkormányzat Képviselő-testülete, elengedhetetlenül fontos tehát a kapcsolattartás, melynek legfontosabb eleme az információcsere mely lehet szóbeli, írásbeli tájékozódás, tájékoztatás, adatszolgáltatás, személyes képviselet a rendezvényeken.

A társintézményekkel, a kistérségben működő, a siófoki székhelyű általános iskolákkal, városban lévő művészeti iskolával harmonikus együttműködésre törekszünk, vállalva a lehetséges közös feladatokat, beiskolázás, közös oktatási, sport és kulturális programok szervezése.

Ápoljuk a meglévő külföldi testvérvárosi kapcsolatainkat, (Németország és Lengyelország) és tervezzük ezek további kiterjesztését, az idegen nyelv oktatás hatékonyságának növelése, más népek kultúrájának megismerése, a kölcsönös bizalom és együttélés érdekében.

Nyitottak vagyunk bármely más civilszervezettel, közösséggel való együttműködésre, ha az az oktatás-nevelés színvonalának, hatékonyságának emelését szolgálja.

„Félig sem oly fontos az, mit tanítunk gyermekeinknek, mint az hogy' tanítjuk. Amit az iskolában tanultunk, annak legnagyobb részét elfelejtjük, de a hatás, melyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad."

(Eötvös József)

Oktatási program

2. Oktatási program

3.1. A tanulói jogviszony létesítése, megszűnése

3.1.1. A nyolcosztályos általános iskolába történő felvétel:

Iskolánk a beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába.
Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt,
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta),
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítvány másolatát,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított –szintfelmérő vagy különbözeti vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vagy különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom minősítésének, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha a felvételi körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

3.1.2. A négy évfolyamos gimnáziumi osztályok beiskolázása

A gimnáziumi osztályokba az alábbi módon lehet felvételt nyerni:

- felvételi eljárás keretében;
- azonos középiskolai tagozat esetén átvétellel
- egyéb középfokú intézményből különbözeti vizsgát követően

A felvételi pontszámot a hozott pontok adják, a hozott pontokat a 7. évfolyamos év végi és a 8. évfolyamos félévi osztályzatok adják.
A felvételi rangsor megállapítása a felvételi eljárás rendjében meghatározottak szerint történik.
Azok a tanulók, akik intézményünkben fejezték be az általános iskolai tanulmányukat a magatartás és szorgalom értékelésének figyelembe vételével, valamint az elért tanulmányi eredmények alapján, a felvételi tájékoztatóban meghatározott pontszámok 60%-ának teljesítése esetében folytathatják tanulmányaikat a gimnáziumi osztályban. A magatartás minősítése nem lehet változó és rossz, a szorgalom eredmény nem lehet változó és hanyag.
Más iskolából való átvételről az igazgató dönt. Az átvételt a szülő és a tanuló írásban kérheti.
Ha a jelentkező tanuló más tartalmú tanterv alapján tanult, mint az az osztály, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja, az igazgató különbözeti vizsga letételét írhatja elő. Ha a tanuló év közben érkezik, az adott félévben elért érdemjegyeit, naplómásolat útján meg kell kérni az előző iskolájától.

3.1.3. Felnőttoktatás

A felnőttoktatásban nappali tagozaton a 11. osztályba kérheti felvételét az a tanuló, aki rendelkezik elvégzett 9-10. osztályról szóló bizonyítvánnyal, és nem töltötte be a 20. életévét.

A 4 éves esti tagozaton a jelentkezés feltétele az eredményesen elvégzett 8. osztály.

3.1.4. A tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony, ha

- a tanulót a másik iskola felvette.
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján.
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló a tanulmányait nem kívánja folytatni,
- gimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján.
- tankötelezettség megszűnése után, ha a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad, a bejelentés tudomásulvételének napján.
- felnőttoktatásban megszűnik a tanulói jogviszonya annak a tanulónak, aki tíz tanítási óránál igazolatlanul többet mulaszt. Az iskola félévenként összesíti az igazolatlan mulasztásokat, énnek alapján megállapítja, hogy mely tanulónak szűnt meg a tanulói jogviszonya.

3.2. A tanulócsoportok szervezése

Iskolánkban, az általános iskolai képzésben a testnevelés, az általános és középiskolai képzésben kiemelt szerepet kap az idegen nyelv és az informatika oktatása.
Mindezek mellett a helyi tantervünk óraterveinek kialakítása során fontosnak tartjuk a tervezett csoportbontások megvalósítását a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgyak esetében az általános iskolai 1-4., 5-8. osztályában.
A csoportok beindításáról a jelentkezők számát és a személyi feltételeket, órakeretet figyelembe véve az igazgató dönt.
A gimnáziumi osztályainkban az első idegen nyelv az angol vagy a német. Második idegen nyelvként a 9. évfolyamtól angol, német és francia nyelvet választhatnak a tanulók.
Az óratervek szerint csoportbontásban oktatott tantárgyak a matematika, az idegen nyelvek, az informatika, a technika.

Az emelt szintű érettségi vizsga

A gimnázium fontos feladatának tartja, hogy a tanulók választásuk szerint valamennyi, a pedagógiai programban szereplő tantárgyból felkészítést biztosítson közép és emelt szinten.
A 11-12. évfolyam emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő foglalkozásaira való jelentkezés az SZMSZ-ben és az intézmény Házirendjében rögzített eljárásban történik. A foglalkozások indításáról az iskolai órakeret figyelembevételével az igazgató dönt. Az évközbeni rendkívüli módosítási kérelmeket a szaktanárok véleményének kikérésével az igazgató bírálja el.

3.3. A tehetséggondozás

Minden gyerek valamiben tehetséges**.** Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit.
Gyakorlatunkban differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozások alkalmával lehetőség nyílik az egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására. A szaktárgyi tanulmányok terén ezt külön feladatok: gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása, szakkörök, házi-, területi-, és országos tantárgyi versenyek biztosítják. Fontos a tanulók felkészítése, ösztönzése, biztatása, előmenetelének figyelemmel kísérése. Segítjük a középiskolai beiskolázásnál a megfelelő iskolatípus megtalálását.
A jó tanulmányi eredmények mellett támogatjuk az eredményesen sportoló vagy kiváló közösségi munkát végző tanulókat is.
A tanulóifjúság jelentős része gyenge fizikumú, nem természetes számukra az egészséges szellemi fejlődéshez elengedhetetlen rendszeres testmozgás. A testnevelés óra követelményeinek számonkérése nagyban hozzájárulhat a fizikai állapot és ezáltal a szellemi teljesítmény javulásához. Ugyanezt a célt szolgálja a sport irányultságú osztály az 1-8. évfolyamon, az iskolai sportkör és a számtalan iskolai sportverseny is.

3.3.1. Tehetséggondozás a tanórákon

A 4 évfolyamtól kezdve igény szerint a matematika, a magyar nyelv és irodalom, illetve az idegen nyelv esetében csoportbontással kívánjuk elősegíteni a tehetséges tanulók többletfelkészítését.

A négyosztályos emelt óraszámú angol, és német osztályokban a 9-10. évfolyamon az emelt óraszámú idegen nyelv kap kiemelt szerepet.

A 11-12. évfolyamon az emelt szintű vizsgára való felkészítés biztosításával kívánjuk a tehetséges tanulóinkat segíteni, az eredményes felsőfokú tanulmányok elérése érdekében.

A tehetséggondozás során fejlesztendő területek:

- egyéni tervkészítés, megmérettetés, kockázat vállalása,
- önálló információkeresés interneten (előadások készítése),
- önálló tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége,
- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben,
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása,
- önálló kiselőadások szakórákon, szakkörökön,
- bíztató értékelés,
- differenciált feladatok adása,
- a házi feladatok differenciálása,
- órai gyakorláskor más-más feladatkörök (pl. önálló szövegfeldolgozás közös, olvasás, lényegkiemelés).

3.3.2. Tehetséggondozás a tanórákon kívül

- nem kötelező, tanórán kívül tanulható tantárgyak tanulása,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- iskolai sportkör,
- szakkörök,
- versenyek, bemutatók, vetélkedők (szaktárgyi, sport, kulturális),
- a szabadidős foglalkozások egy része (pl. színház és múzeumlátogatások),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata nevelői felügyelettel.

3.4. Tantárgyi programok

A pedagógiai program fontos részét képezik a tantárgyi programok, melyek a következő elemeket tartalmazzák:

- Borító
- Tantárgyi óraszámok évfolyamonként
- A tantárgy célja
- Alkalmazott módszerek, belépő tevékenységformák
- Témakörök, tartalom, tananyag és követelmények
- Az otthoni felkészülés alapelvei
- A számonkérés követelményei, szabályai
- A középszintű érettségi témakörei
- Alkalmazott tankönyvek, segédletek
- Taneszközök jegyzése

Az általános iskola osztályok oktatási- nevelési feladataihoz éves tanmenetek készülnek.
A tantárgyi programok az alábbi óratervekhez illeszkedve készülnek:

1. Tantárgyi rendszerek és óraszámok, alsó tagozat – Apáczai Kiadó tanterve
2. Tantárgyi rendszerek és óraszámok, felső tagozat – Apáczai Kiadó tanterve
3. Négy évfolyamos emelt óraszámú idegen nyelvi osztály – kerettantervre épülő
4. Négy évfolyamos általános tantervű osztály – kerettantervre épülő

Az óraterveket a pedagógiai program melléklete tartalmazza.
A habilitációs órákat óraterveink nem tartalmazzák, annak mértékét a szakvélemények alapján évente határozzuk meg.

3.5. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyv

- szerepeljen a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben,
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez,
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen,

- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást,
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában,
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon,
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását,
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre,
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatása,
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására,
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését,
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen,
- tetszetős, tartós kivitelű legyen,
- ára legyen mérsékelt.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a oktatási és kulturális miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika, rajz) egyéb eszközökre is szükség van.
Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
Az iskola arra törekszik, hogy pályázati forrásokból, vagy más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Ingyenes tankönyvellátás

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult, aki a 2001. évi XXXVII. Törvény 8.§ (4) bekezdésében biztosított normatív kedvezmény igénybevételére vonatkozó igényét határidőre benyújtotta.

Ingyenes tankönyvellátáshoz benyújtott igényeket, az igazoló iratok bemutatása után az iskola igazgatója bírálja el.

Az iskola az ingyenes tankönyvellátást az iskolai könyvtárból való kölcsönzéssel oldja meg.
Az ingyenes tankönyv ellátás részletes szabályait az intézményi tankönyv ellátás rendje tartalmazza.

3.6.Az iskolai beszámoltatások szabályai

3.6.1. Nappali tagozat

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a tanuló és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének célja, feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének alapelvei:

- Az értékelés, minősítés mindig objektív és igazságos legyen.
- Fontos a tanulói önértékelés rendszerének kialakítása.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

- A szóbeli és írásbeli számonkérés arányos legyen.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének módjai:

- Szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló, összefüggő felelet és kérdésekre adott néhány mondatos felelet.
- Írásbeli beszámoltatás: egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül, témaközi és témazáró írásbeli, rövid írásbeli felelet, feladatmegoldás, feladatlapos számonkérés.
- Önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.
- Óraközi munka: az órái munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- Önálló megfigyelés, vagy kísérlet.
- Házi feladat és egyéb írásbeli munka.
- Házi dolgozat
- Versenyeken nyújtott eredmény, teljesítmény

Fontos, hogy a számonkérés rendszeres legyen, és minden esetben kövesse értékelés.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

Formái:	Tartalma:	Megíratás módja, rendje, korlátai, súlya:
Év eleji felmérés	Aktuális tudásszint felmérése,a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése.	Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.
Rövid írásbeli számonkérés	Egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi	15-25 perces, bármikor megíratható, súlya a szóbeli felelettel egyenértékű.
Témazáró dolgozat	A tananyag egy nagyobb témakörének alkalmazás képes tudását méri	Terjedelme 45 perc, esetenként 2x45 perc. Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A témazáró dolgozatot összefoglalásnak kell megelőzni és a megíratás időpontját, témaköreit

		a diákokkal előre tudatni kell. A félévi és év végi osztályzatoknál kétszeres súllyal szerepel, de ki kell egészítse szóbeli felelet.
Év végi felmérés	A tanév tananyagának alapkövetelményeit méri	Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Súlya témazáró dolgozattal egyenértékű.

3.6.2. Felnőttoktatás - esti tagozat

Az esti tagozaton tanulók teljesítményének értékelése a 9-11. évfolyamon évente négy, a tizenkettedik évfolyamon évente három alkalommal történik, negyedéves periódusokban. A 9-11. évfolyamon az első negyedévkor írásbeli, félévkor írásbeli és szóbeli, harmadik negyedévkor írásbeli, év végén írásbeli és szóbeli számonkérésre kerül sor. Az írásbeli és szóbeli beszámolóknak az érettségi vizsga követelményeihez kell igazodniuk.

A 12. évfolyamon a féléves vizsgát követően az érettségi írásbeli vizsgaidőszakot megelőzően kell az egész év tananyagából beszámolniuk írásban és szóban.
Abban az esetben, ha a tanuló a vizsgán nem jelenik meg, és távollétét nem igazolja a vizsgalapra „N” jelzés és elégtelen osztályzat kerül.
Az év végi osztályzat a négy, illetve a 12. évfolyam esetében a három vizsga eredménye alapján kerül kialakításra.

3.7. A tanulók teljesítményének értékelése

A Közoktatási Törvény 70. §-a alapján az osztályzatok, minősítések a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:

jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen

Magatartásának értékelésénél:

példás, jó, változó, rossz

Szorgalmának értékelésénél:

példás, jó, változó, hanyag megnevezést kell alkalmazni.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén szöveges értékelést alkalmazunk, a második évfolyamon félévkor szöveges értékelésre, év végén osztályzatok szerinti értékelésre, a harmadik és a negyedik évfolyamokon fékévkor és év végén is osztályzatok szerinti értékelésre kerül sor minden tantárgy esetében.

Az 5-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeljük.

A tanulók osztályzattal történő értékelését félévkor és év végén az 5-8. évfolyamon havonta egy érdemjegy alapján, a 9-12. évfolyamon az adott tantárgy heti óraszáma plusz 2 érdemjegy alapján kell elvégezni.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat egy érdemjeggyel eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól, ennek okáról.

Ha a tanuló valamelyik tantárgyban kimagasló eredményt ér el, dicséretben részesíthető. Minden tantárgyban kiemelkedő tanuló nevelőtestületi dicséretet kaphat. A dicséretet az anyakönyv és a bizonyítvány jegyzet rovatában fel kell tüntetni.

Osztályzatok a helyi tanterv által előírt követelmény alapján:

Jeles:

- Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz.
- Ismeri, érti a tananyagot, és alkalmazni is képes a tudását.
- Szabatosan, pontosan fogalmaz, saját gondolatait önállóan el tudja mondani.

Jó:

- Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.
- Apró bizonytalanságai vannak.
- Kisebb előadási hibákat vét.

Közepes:

- Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul.
- Ismeretei felszínesek.

- Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatait.
- Rövid mondatokban felel, gyakran kell segítő kérdéseket feltenni.

Elégséges:

- Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.
- Egyszavas válaszokat ad.
- Fogalmakat nem ért.
- Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen:

- Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni.
- A tantárgyi minimumot sem tudja.

A tanulók osztályzatok szerinti értékelése második osztály félévkor, harmadik és negyedik osztályban

100% - 91% : 5
90% - 81% : 4
80% - 65% : 3
64% - 40% : 2
39% - : 1

Az értékelés közlésére tanév közben csak az OKM által rendszeresített nyomtatványokat használjuk fel:

- naplót, melybe a tanító-tanár ír,
- ellenőrző könyvet, melybe a tanuló, tanító, tanár, szülő ír, s a szülőt láttamozásra kéri,
- bizonyítványt a tanító, tanár év végén állít ki, melyet a tanuló hazavihet,
- törzslapot, melyet a tanító, tanár állít ki az osztályozó értekezlet alapján.

A törzslapban és a bizonyítványban a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet mellékletében található záradékokat alkalmazzuk.

3.8. Szöveges értékelés

A 2010. évi LXXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról 5§ (2.) bekezdése alapján az iskoláknak lehetősége van a 2010/2011. tanév második félévétől

osztályzattal való minősítésre, értékelésre. Ennek értelmében az értékelés a következőek szerint történik:

Évfolyam	Félév	Év vége
1. évfolyam	szöveges	szöveges
2. évfolyam	szöveges	osztályzat
3. évfolyam	osztályzat	osztályzat
4. évfolyam	osztályzat	osztályzat

Az alsó tagozaton – a második osztály félévével bezárólag – tanítóink szöveges értékelést készítenek a tanulók tudásszintjéről, a tanuló tanulmányi munkához való hozzáállásáról.

A 2010. évi LXXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról 2. § értelmében az iskola köteles:

„ Ha iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, a szülő kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni.”

A szöveges értékelés módjai:

Havonta a haladási naplóba minden tanulóról szöveges értékelések kerülnek tantárgyanként.
Félévkor a naplóban a tanuló fejlettségi szintjét jellemző fogalmak aláhúzásával vagy beírásával történik az értékelés. Ezt az értékelést a szülők a félév zárása után megkapják.
Év végén nyílt értékelést készítenek tanítóink, amelyben tantárgyanként részletesen értékelik a tanuló éves teljesítményét.
Összegzésként a következő minősítést kaphatják a tanuló:

- kiválóan megfelelt - KMF
- jól megfelelt - JMF
- megfelelt - MF
- gyengén megfelelt - GYMF
- tantárgyakból dicséretet érdemel - DMF
- tantárgyakból felzárkóztatásra szorul – felzárk.szorul

A fenti értékeléseket rövidítve is lehet alkalmazni.

Az év végi szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi.

3.9. A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei

Az értékelés szempontjai:

- a házirend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása és betartatása,
- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének segítése,
- aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megvalósításában,
- segítőkészség, udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem.

Magatartás	**példás /5/**	**jó /4/**	**változó /3/**	**rossz /2/**
1. Aktivitás, példamutatás	igen jó, nagyfokú	közepes	gyenge	negatív vagy romboló
2. Azonosulás a közösségi célokkal	igen	ellenük nem vét	ingadozó	szemben áll
3. A közösségi munkában való részvétel	élenjáró	aktívan részt vesz	közömbös	érdektelen
4. Hatása a közösségre	pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
5. Törődés a társaival	gondos, segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös, gátló
6. A házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
7. Viselkedés, hangnem	kifogástalan	kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, goromba
8. Fegyelmezettség	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen

A tanuló szorgalmának minősítése a tanulónak az iskolai munkához, a tanuláshoz való viszonyát, rendszerességét, igényességét értékeli. A minősítést a tantestület a törvényi előírások szerint

állapítja meg, figyelembe véve a tanuló egyéni adottságait, személyiségi jegyeit és a változás jellegét.

Szorgalom	**példás /5/**	**jó /4/**	**változó /3/**	**hanyag /2/**
1. Tanulmányi munkája	igényes	figyelmes	ingadozó	hanyag
2. Munkavégzés	kitartó, pontos	rendszeres	rendszertelen	megbízhatatlan
3. Önállóság a munkavégzésben	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem végzi el
4. Többféle feladatot vállal-e?	igen	keveset	ritkán	nem
5. Munkabeosztás	igen jó	jó	közepes	gyenge
6. Tanórán kívüli információk felhasználása	rendszeresen	előfordul	ritkán	egyáltalán nem

Jutalmazható a tanulói közösség vagy az egyes tanuló, ha magatartása, szorgalma, tanulmányi munkája kiemelkedő, és ha ennek elismerése további nevelő hatással van a tanulói közösségek és az egyes tanulók munkájára, magatartására.
Tanulókat csoportos vagy egyéni jutalmazásra a nevelőtestület bármely tagja előterjeszthet.

Tanulók jutalmazása és fegyelmező intézkedések:

A tanulók jutalmazása

Batthyány emlékérem	4, 6 ill. 8 éven keresztül nyújtott kiváló tanulmányi eredményért, vagy sportteljesítményért
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásért és/vagy kiváló tanulmányi eredményért. Kiemelkedő közösségi munkáért.

Igazgatói dicséret	Versenyeken való kiemelkedő szereplésért. Kiemelkedő kulturális és sporttevékenységért.
Osztályfőnöki dicséret	Kiemelkedő közösségi munkáért.
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tanulmányi munkáért. Tanulmányi versenyen való eredményes szereplésért.
Oklevél	Kitűnő tanulmányi eredményért.
Jutalomkönyv	Kiemelkedő tanulmányi munkáért, példamutató magatartásért. Kiemelkedő közösségi, kulturális, sporttevékenységért.

Fegyelmező intézkedések

Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A felszerelés, házi feladat hiánya. Tanulmányi kötelezettség elmulasztása. Tanórákon magatartásbeli problémák.
Osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A házirend megsértése. Tanórákon magatartásbeli problémák. Igazolatlan mulasztás.
Osztályfőnöki intés	A házirend gyakori megsértése. Tanórákon ismétlődő magatartásbeli problémák. Ismételt igazolatlan mulasztás.
Osztályfőnöki megrovás	A házirend gyakori súlyos megsértése. Tanórákon a sorozatos magatartásbeli problémák. Igazolatlan mulasztás.
Igazgatói figyelmeztetés	A házirend gyakori, súlyos megsértése, a társak testi épségének veszélyeztetése, a kötelességek vétkes és súlyos megsértése.
Igazgatói intés	A házirend többszöri súlyos megsértése, szándékos károkozás. Igazolatlan mulasztás.
Igazgatói megrovás	Súlyos, magatartásbeli, fegyelmi vétség. Nagyobb értékű, szándékos károkozás.
Áthelyezés másik osztályba, iskolába	

A fegyelmező intézkedések fokozatai, figyelemmel az eset összes körülményeire átléphetőek.

3.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanulók magasabb évfolyamba akkor léphetnek, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítik.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei, szöveges értékelése alapján bírálják el. A 4-12. évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére az első-negyedik évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

Ha a tanuló a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, egyéni döntés alapján javítóvizsgát tehet.

Az első-harmadik évfolyamon a közoktatási törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a 11/1994.(VI.8.) MKM r. 20. § (6) bekezdésében meghatározott időnél (250 óra) többet mulasztott és a nevelőtestület engedélyezte
- magántanuló volt

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és magántanulók esetében az osztályozó vizsga írásbeli és szóbeli részből áll.

3.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni írásbeli feladatok az ismeretek elsajátításában, a tanulási folyamatban fontosnak tartjuk, hiszen ennek célja:

- az új tanagyag (ismeretek) rögzítése, elmélyítése, gyakorlása,
- a megtanultak gyakorlása, alkalmazása,
- a régebben tanultak ismétlése,
- a következő tananyagrész előkészítése,
- az ismeretek kiegészítése,

- felkészítés a felvételi, érettségi vizsgák feladataira.

Az otthoni írásbeli feladatok jellege:

- házi dolgozat
- gyűjtő- vagy kutatómunka
- informatikai eszközön készített és adathordozón leadott feladatok, házi dolgozatok,
- vázlatkészítés, fordítási feladatok, házi dolgozat, stb.) a tantárgyak és a téma jellegének megfelelően

A házi feladatok megoldásához a meglévő és elérhető eszközhasználatát várjuk el (tankönyv, munkafüzet, szakirodalom, könyvtár, az iskolában használható számítógépek).

Az otthon elkészítendő írásbeli feladatok a tantárgyak jellegéből és a témákból adódóan lehetnek:

- rendszeresek,
- alkalomszerűek,
- félévre előre meghatározottak.

Az otthon készített írásbeli feladatok ellenőrzése:

- kiterjedhet az egész osztályra, néhány tanulóra vagy szúrópróbaszerűen egy tanulóra,
- kiterjedhet a házi feladat egészére, vagy annak részeire,
- az ellenőrzés történhet rendszeresen, alkalomszerűen, időszakosan,
- a házi feladatok ellenőrzése vonatkozhat az elkészítés tényére vagy a tartalmára is.

Az írásbeli házi feladatok minősítése és a félévi illetve az év végi jegybe való beszámítása:

- tantárgyanként eltérő módon történik,
- az ellenőrzött házi feladatokat mindig értékeljük szóban vagy írásban,
- az ellenőrzött házi feladatokat nem minden esetben osztályozzuk

Korlátok az otthoni írásbeli feladatok tekintetében:

- az elvégzéshez szükséges idő biztosítsa a gyerekek optimális terhelését átlagos képességű általános iskolai tanuló 20-25 perc alatt megoldhassa,
- legyen tekintettel a tanulók pihenésére, regenerálódására, családi életére, programjaira is, vagyis különösen hétvégén és szünetekben biztosítsa a gondtalan kikapcsolódást,
- a feladást követő tanórán ellenőrizhető és értékelhető legyen.

Az otthoni szóbeli felkészüléssel kapcsolatos szabályok.

A tanév elején a szaktanárok tájékoztatják a tanulókat az otthoni szóbeli felkészüléshez szükséges

- eszközökről: tankönyv, más könyv vagy segédanyag, órai vázlat, jegyzet, munkafüzet, informatikai eszközök és a tantárgyak jellegéből adódó egyéb eszközök

3.12. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése, habilitációs tevékenységek

Iskolánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – a pszichés fejlődés zavarai miatta nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, valamint az önkormányzat felkérésére egyedi elbírálással autista – gyermekek iskolai oktatásában, nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt iskola.
Pedagógiai programunk és helyi tantervünk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket.
- Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A habilitációs tevékenységünket team munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus és a tanulót oktató pedagógusok vesznek részt.
- Habilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi oktató, nevelő munkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt

valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves *„Egyéni fejlesztési terv”* szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A meghosszabbított beszámolás, szóbeli/írásbeli beszámolás lehetőségét pedagógusaink biztosítják.
- A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A habilitáció általános célja:

- A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása.
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- Amennyiben speciális segédeszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása.

A habilitáció fő területei:

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinesztéziás- fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A habilitáció részben a többi tanulóval végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

3.13. A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett tanulók esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált oktatásban, nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, s ezt a szakvélemény megállapítja.
- A tanulók osztályokba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű tanulók elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett tanulók irányszáma 1-5 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az a nevelő testület meghallgatása után, a fogyatékosság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az igazgató dönt.
- Abban az estben, ha az integrált nevelésre javasolt tanuló a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi tanulókkal való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

3.14. A nem szakrendszerű oktatás

Az 1-4 évfolyamon nem szakrendszerű oktatás keretében kell az oktatást megszervezni, 5-6 évfolyamon részben nem szakrendszerű részben szakrendszerű oktatás keretei között.
A KT. 133 § 1 bekezdés alapján az 5. évfolyamon első ízben a 2008/2009. tanévben, majd azt követően az 5-6. évfolyamon felmenő rendszerben kell megszervezni a nem szakrendszerű oktatást. Az alapozó funkció tartalmának és hatékonyságának a növelése elsősorban a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyaknál látszik leginkább indokoltnak. Természetesen ez nem zárja ki azt, hogy más tantárgyakat is bevonjunk az iskolában feltárt hiányosságok alapján.

A nem szakrendszerű oktatás feladata, hogy fokozottan fejlessze a kiemelt alapkészségeket, mint például:

- olvasáskészség,
- íráskészség,
- elemi számolási készség,
- elemi rendszerező képesség.

A helyi tanterveknek az 5-6. évfolyamos nem szakrendszerű oktatásszervezés okán történő átdolgozáskor kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbiakra:

- Az önálló tanulás, jegyzetelési technikák tanítása 10-12 éves korban.
- Az információszerzés- és feldolgozás (forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontaktusban való alkalmazás) képességének a fejlesztésére.
- A kommunikációs képességek (pl: műfajok ismerete, értése, nyelvhelyessége, helyesírása, alkotása hétköznapi helyzetekben) erősítésére.
- A szociális kompetenciák fejlesztésére.
- Térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódása.

Mindenképpen figyelni kell arra, hogy a nem szakrendszerű oktatásban olyan tanítók és tanárok vehetnek csak részt, akiknek ehhez megfelelő végzettségük van.
Az 5-6. évfolyamon bevezetendő, részben nem szakrendszerű oktatásban természetesen a tanítási idő dúsításain túl a tanulók gondosan megszervezett differenciálását is biztosítani kell.
A nem szakrendszerű oktatás bevezetése természetesen a tantárgyi tagolás, a helyi tanterv szükséges módosításával függ össze.
A nem szakrendszerű oktatásra fordított időkeret megállapítása és felhasználása iskolai szintű döntést jelent. Minden évben befolyásolja elsősorban az alapkészségekben mutatkozó elmaradás.
A nem szakrendszerű oktatás megszervezéséhez az adott iskolai évfolyamon meghatározott órakeret felhasználása nem feltétlenül igényli azt, hogy minden egyes tanuló részt is vegyen a nem szakrendszerű oktatásban. Alkalmazni lehet azt az általános szabályt, miszerint az egyes feladatok megoldásához rendelkezésre álló időkeretet intézményi szinten kell meghatározni és felhasználni.
A nem szakrendszerű oktatás bevezetésének egyik fontos feladata, hogy kezelni tudja az eltérő tanulói fejlettségi szintet, és megadja a lehetőséget ahhoz, hogy a tanuló beérje társait,

felzárkózzon az átlaghoz, meghatározott időn belül elérje a helyi tanterv elvárt követelmény szintjét.

Iskolánk a nem szakrendszerű képzés 5-6. évfolyamon történő teljes bevezetését a 2010/2011-es tanévtől az alábbiak szerint valósítja meg.

A nem szakrendszerű képzés időtartama 25%. Ez az 5-6 évfolyamon heti 7-7 tanítási órát fog jelenteni.

Tantárgy	Eddigi órakeret	Új órakeret 2009-tól	Nem szakrendszerű oktatás órakerete
Magyar nyelv és irodalom	4	5,5	2
Matematika	4	5	2
Természetismeret	2	3	1
Történelem, hon és népismeret	2 és 0,5	3,5	1
Idegen nyelv	2	3	1
Összesen			7 óra / hét

A nevelő-oktató munka törvényi keretei a következőképpen alakulnak:

Évfolyam	Szakasz	Oktatásszervezés módja	Szükséges pedagógiai képesítés
1-2. osztály	bevezető	nem szakrendszerű	tanítói oklevél
3-4. osztály	kezdő	nem szakrendszerű	tanítói oklevél
5-6. osztály	alapozó	2008-2009 4 óra 2009-2010 2010-2011 kötelező órák min. 20%-a nem szakrendszerű (min. 5 óra/hét)	nem szakrendszerben taníthat: - tanító szakkollégiummal vagy műveltségi területtel - tanító szakkollégium

		A 2011-2012-es tanévtől kötelező és nem kötelező órák min. 25 %-a nem szakrendszerű (min. 7-8 óra/hét)	nélkül, ha a 120 órás képzést elvégezte - tanár szaktárgyában, ha a 120 órás képzést elvégezte

A 2010. évi LXXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról 1.§ (3.) bekezdése értelmében „ *A bevezető és a kezdő szakaszban nem szakrendszerű oktatás folyik. A helyi tantervben meghatározottak szerint az alapozó szakasz kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozása időkeretének legfeljebb ötven százalékában nem szakrendszerű oktatás is folyhat…”*

Ennek értelmében intézményünk a szakrendszerű oktatásra kíván áttérni az 5. és 6. évfolyamon a 2011/2012-es tanévtől. A nem szakrendszerű oktatás kimenő rendszerben megszűnik.

243/2003-as Nemzeti Alaptanterv és ennek 202/2007-es törvényi változásai

Az alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatokat határoz meg, amelyek a kulcskompetenciákra épülnek. A kulcskompetenciák megalapozása és megszilárdítása az 1-6. évfolyamon történik, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztéssel.
Az előbb felsorolt szakaszok feladata:

Évfolyam	Szakasz	Nevelő-oktató munka legfőbb feladata
1-2. osztály	bevezető	- az óvoda és az iskola közötti sikeres átmenet megoldása - játékos tanulás, figyelembe véve a gyerekek egyéni fejlődési ütemét, érdeklődését
3-4. osztály	kezdő	- tanítási és tanulási folyamatok erősítése a tanulók képességeihez igazodó terhelés megtartásával - kulcskompetenciák folyamatos fejlesztése
5-6. osztály	alapozó	- az önálló tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák megerősítése - a szakrendszerű oktatás előkészítése
7-8. osztály	fejlesztő	- szakrendszerű oktatás

A nem szakrendszerű oktatás célja

- Azon kompetenciák (kulcskompetenciák, képesség-együttesek) fejlesztése, amelyek birtoklása biztosítja a változó világban a gyors és hatékony alkalmazkodást.

- Nem az ismeretátadásra helyezzük a hangsúlyt, hanem a képességek fejlesztésére, amelyekkel az önálló ismeretszerzés megvalósulhat.
- Az alapképességek fejlesztése tantárgytól független, bármely tantárgy keretében megvalósulhat. Pl. olvasási készség, szövegértési készség, kommunikációs készség, logikus gondolkodási készség, szociális készségek stb.
- Minden gyermeknek a neki megfelelő egyéni gondoskodást igyekszünk nyújtani.

A nem szakrendszerű oktatás kiterjesztése az 5-6. osztályban azt a célt szolgálja, hogy

- kompenzáljuk az eltérő fejlettségi szintet elért tanulókat,
- megadja a lehetőséget arra, hogy lemaradó tanulóink beérjék társaikat, felzárkózzanak,
- megerősítsük azokat az egyéni képességeket, amelyek az egyes tantárgyak követelményeinek elsajátításhoz, az önálló tanuláshoz szükségesek.

Iskolánkban az 5-6. osztályos nem szakrendszerű oktatásba leginkább bekapcsolható műveltségi területek:

- Magyar nyelv és irodalom
- Élő idegen nyelv
- Matematika
- Informatika
- Rajz és vizuális kultúra, média

A nem szakrendszerű oktatásban részesülők kiválasztásának szempontjai:

- 4. osztály félévi szöveges értékelésben valamelyik tantárgyból „fejlesztésre szorul” értékelést kapott,
- a 4. osztályos központi OKÉV mérésen gyenge teljesítményt nyújtott,
- a 4. osztályos év végi felmérésekben 60 % alatt teljesített,
- az év végi olvasás felmérésen gyengén olvas, az olvasottakat nem érti.

A fejlesztendő területek közül a következők fejlettségét vizsgáljuk év végén:

- kommunikációs készség
- olvasási készség, szövegértési készség
- íráskészség és tempó
- elemi számolási készség
- problémamegoldó készség
- rendszerező készség

- elemi kombinatív készség
- szociális készség

Az ötödik osztályba lépés előkészítése:

- A 4. osztályos osztályfőnökök fejlesztési terv javaslatot készítenek azoknál a tanulóknál, akik valamely területen fejlesztésre szorulnak.
- A leendő 5.-es osztályfőnök, valamint a leendő szaktanárok órákat látogatnak a 4. osztályban, megfigyelve a fejlesztésre szoruló tanulókat.
- A 4. osztályos osztályfőnökök konzultáció keretében átadják a tanulók fejlesztési tervét az 5.-es osztályfőnöknek.
- Az 5. osztályban nem szakrendszerű oktatást végző kollégákkal az 5. osztályos osztályfőnök megbeszéli a fejlesztési tervet

Kiemelt fejlesztési területek: (kulcskompetenciák)

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetenciák
- Természettudományos kompetenciák
- Digitális kompetencia
- Hatékony és önálló tanulás kompetenciája
- Szociális és állampolgári kompetenciák
- Kezdeményezőképesség és vállalkozási kompetenciák
- Esztétikai és művészeti kompetenciák

3.15. Az emelt szintű testnevelési osztályba kerülés feltételei

A 243/2003. (XII.17.) Korm. Rendelet Nemzeti alaptanterv 3§ 5. bekezdése alapján az emelt szintű oktatást valamennyi tantárgy esetén – kivétel a b) pontban foglaltak - legalább heti 4 órában határozta meg.

Intézményünkben a testnevelés tantárgyat az emelt szintű képzés keretében heti 5+2 órában tanulják a tanulók az 1-8. évfolyamon. Ezeken az évfolyamokon heti 5 a testnevelés óraszám, és emellett a gyerekeknek kötelezően heti 2 alkalommal ISK foglalkozásokon kell részt venniük. A

tanórai foglalkozás ill. a z ISK edzés mellett tanulóink részt vehetnek más, külsős egyesület, vagy az iskolával szerződéses viszonyban lévő sportegyesület foglalkozásain is. További versenyzési kötelezettséget ró a tanulókra az, hogy az iskola tagja a Fejér megyei Diáksport Szövetségnek, amely egyaránt rendez körzeti, és felmenő rendszerrel diákolimpiai versenyeket is, amelyeken sportági hovatartozás nélkül az iskola nappali tagozatára beiratkozott tanulóknak kötelező részt venni.

Képességfelmérés rendszere az emelt szintű testnevelési tantervű osztályainkba

A tanköteles korú gyerekeket 2-3 alkalommal – az éves munkatervbe beépített sportfoglalkozásra hívjuk szüleikkel együtt. Itt megismerkedhetnek a tornateremmel, sporteszközökkel, játékokkal. A különböző típusú foglalkozásokon testnevelő tanáraink megfigyelik a gyerekek társas együttműködési formáit, kommunikációikat, állóképességüket, labdás és labda nélküli koordinációjukat, egyensúly érzéküket, akarati tulajdonságaikat. A felkészítő foglalkozásokat követően több feladatból álló tesztet végeztetünk el a gyerekekkel:

- 6 perces futás az aerob állóképesség mérésére
- 6 perces ingafutás az anaerob képességek mérésére
- 15m-es távon oda- vissza futással szlalom futás a térbeli koordináció mérésére
- 15 m-es távon labdahordás két kijelölt pont között
- 20 másodpercig labdafeldobás- és elkapás tapssal, közben az összetett koordináció mérése
- padon végzett egyensúlyozó feladat oda- vissza járással és futással

Valamennyi feladatot pontozzuk, majd azokat kiértékeljük, végül az elért eredmények alapján rangsort állítunk fel. Ennek alapján teszünk javaslatot a gyerekek felvételérő. Azt a minimum pontszámot, amivel az adott tanévben még felvételt lehet nyerni az emelt szintű oktatásra az abban az évben erre a tanszakra jelentkezők száma jelentősen befolyásolja. Számszerűleg előre nem lehet meghatározni, ez a pontszám évről évre más és más lehet. Ezt a számot a felmérések elvégzését követően meg lehet határozni, erről a szülőket tájékoztatni lehet. A tesztek kiértékelését követően mindenki, aki a felmérésben részt vett, írásos értesítést kap a teszt és a felvétel eredményéről. Minimálisan legalább 70%-os teljesítményt kell elérni a sikeres

felvételhez. A felvételről az iskola igazgatója dönt. Az egyedi különleges helyzetek elbírálása, a rendkívüli helyzet is igazgatói hatáskörbe tartozik.

Aki az orvosi alkalmasságon nem felelt meg, nem iskolázható be az emelt szintű osztályba.

Az a tanuló, aki nem vesz részt a felkészítő foglalkozásokon, ill. magán a felvételin, kizárja magát az emelt szintű testnevelés osztályba kerülés lehetőségéből.

Áthelyezés párhuzamos osztályba

Amennyiben a tanév folyamán egészségügyi, pedagógiai vagy terhelés élettani okokból a tanuló nem tudja teljesíteni a tantervi minimumot, áthelyezhető az osztályban tanító pedagógusok / osztályfőnök, testnevelő, szaktanár / javaslatára párhuzamos, másik osztályba az iskolán belül. Szintén áthelyezhető párhuzamos osztályba az a tanuló, aki a kötelező sportági edzéseket nem látogatja. Természetesen kivételt képez a sérült, beteg tanuló helyzete.

Oldalági beiskolázás

Iskolánk folyamatosan lehetőséget biztosít a kistérségben élő, ügyes, tehetséges tanulóknak, hogy az emelt szintű testnevelés oktatásban részt vehessenek. Célunk ezzel az, hogy versenyhelyzetet teremtsünk, javítsuk a kiválasztás hatékonyságát valamint a sportági beiskolázást. Az oldalági beiskolázást évente két alkalommal, ősszel és tavasszal hirdetjük meg.

A sikeres felvételi feltétele a „mini hungarofitt" tesz közepes szinten való teljesítése, illetve a tanuló profilja illeszkedjen az iskolában oktatott sportágakhoz / atlétika, kézilabda, labdarúgás/. A felvételről minden esetben az igazgató dönt a szaktanárok javaslata alapján.

3.16. A tanulók fizikai állapotának mérése

A közoktatásról szóló törvény 45.§ (5) kimondja, hogy az általános iskolában, középiskolában és évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató

programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A törvény által megszabott kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére az Oktatási és Kulturális Minisztérium által felkért bizottság a tanulók fizikai és motorikus képességének mérésére alkalmas tesztet állított össze, melyet mi is alkalmazunk, mert:

1. egyszerűek,
2. kevés szerigényűek, és bárhol végrehajthatók,
3. mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

A tesztek alkotói a már meglévő, legjobban bevált gyakorlatok közül válogattak.

Az utóbbi évek vizsgálatai azt mutatják, hogy a gyerekek egészségi állapota fokozatosan romlik, s a bajok között vezető szerepet játszanak a gerincbetegségek. Ezért a kerettantervbe is bekerültek a tartásjavító gerinctorna gyakorlatai, és mi is nagyon fontosnak tartjuk az ilyen gondokkal bajlódó gyerekek állapotának javítását, illetve megelőzését.

A gyermekek legtöbbjének mindennapi életében a testmozgás, a fizikai erőkifejtés csökkenő mértéke azt eredményezi, hogy gyakran a sport és a testnevelés számukra az egyetlen megnyilvánulása a testmozgásnak. A napjainkig megjelenő tanulmányok arra mutatnak rá, hogy

a fizikai fittség szintje javítható, s hogy a megbetegedést - különösen a szív-és érrendszeri megbetegedéseket - okozó veszélyeztető tényezők csökkenthetők.

A jó fizikai fittség nemcsak a sportban és a testnevelésben játszik fontos szerepet, hanem nélkülözhetetlen a boldogabb és teljesebb élet elérésében is.

3.15.1. A tanulók fizikai állapotának mérésére használt módszerek

Iskolánkban évente két alkalommal, ősszel (szeptemberben) és tavasszal (májusban) mérjük fel tanulóink fizikai állapotát. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során leképezhetők az egyes képességeknél felmerülő hiányosságok.

Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

A méréshez a „Mini Hungarofit” 5+1 rendszert alkalmazzuk, mely a következő feladatokból áll:

- helyből távolugrás (3 kísérlet): az alsó végtag dinamikus erejének mérése (centiméterben)

- tömöttlabda-dobás két kézzel fej fölött hátra (3 kísérlet), 5-6.évfolyam fiúk, 5-8. évfolyam lányok: 2 kg, 7-8. évfolyam fiúk 3 kg: felső végtagok és törzs dinamikus erejének mérése (centiméterben)
- hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan (max. 4 perc): a hasizom erő-állóképességének mérése
- hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (max. 4 perc): a hátizmok erő-állóképességének mérése
- fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan (max. 3 perc): a vállöv és karizmok erő-állóképességének mérése
- 12 perces futás: az aerob, hosszú távú futó-állóképesség műszerek nélküli mérése (méterben)

A tanulók eredményeit táblázat alapján lehet értékelni. A mérések eredményeit pontokká alakítva különböző kategóriákba sorolja a pillanatnyi fizikai állapotukat: „igen gyenge”- gyenge- kifogásolható- közepes- jó- kiváló- extra”. A kategóriákhoz tartozó elemzés illetve magyarázat az „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című OM által kiadott segédanyagban található meg.

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok:

1. feladat: helyből távolugrás (az alsó végtag dinamikus erejének mérése).

Kiinduló helyzet: a tanuló az elugró vonal (elugró deszka) mögé áll úgy, hogy a cipő orrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás – és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartásba, előzetes lendületszerzés, majd erőteljes páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugró vonal közötti távolságot mérjük méterben.

***2. feladat*:** hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (a hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérése).

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja laza tarkórátartás helyzetében van. A vizsgálatot végző személy az egymáshoz tett

lábfejeket a földhöz szorítja.

Feladat: a tanuló az

1. ütemre törzsemelést végez,
2. ütemre összeérinti a könyökét az álla alatt,
3. ütemre visszanyit tarkórátartásba,
4. ütemre törzsét leengedve visszafekszik a földre.

Értékelés: négy perc alatt végrehajtott törzsemelések száma.

3. feladat: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel folyamatosan (a hasizmok erő-állóképességének mérése).

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló torna vagy egyéb puha szőnyegen, a hátán fekszik, és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laza tarkóra tartás előre néző könyökkel.

Feladat: a tanuló üljön fel, könyökével érintse meg azonos oldalon a combokat. Hanyattfekvés és újabb felülés következik folyamatosan.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott felülések száma négy perc alatt.

4. feladat: mellső fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás folyamatosan (a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése).

Maximális időtartam: lányok 2 perc; fiúk: 4 perc.

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámasz (tenyerek vállszélességben előre néző ujjakkal, egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításában, nyújtott térd, merőleges kar).

Feladat: a tanuló mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell tartani, a fej nem lóghat. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

5. feladat: cooper-teszt (hosszú távú állóképesség mérése)

Időtartam: 12 perc

Feladat: Sík terepen 12 perc folyamatos futás.

Értékelés: A 12 perc alatt megtett méterek száma.

A tanulók minősítése az öt feladatban elért összes pontszám alapján:

Elért összes pontszám	Minősítés
0 – 11	igen gyenge
12 – 22	gyenge
23 – 33	elfogadható
34 – 43	közepes
43 – 52	jó
53 – 63	kiváló

Iskolai egészségnevelési program

4. Iskolai egészségnevelési program

4.1. Fogalmak, jogszabályi előírások

4.1.1. Az egészségneveléshez tartozó fogalmak

Egészség**:** A WHO az 1948-as alkotmányában kimondja: az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. Nem passzív állapot, hanem folyamat.

Egészségfejlesztés**:** Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja:

- a korszerű egészségnevelés,
- az elsődleges prevenció,
- a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés,
- az önsegítés feladatait, módszereit.

A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék, javítsák.

Egészségnevelés: A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség- és cselekvésorientált tevékenység.

4.1.2. Jogszabályi előírások

A 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet szerint „Az iskola helyi tantervébe – az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva – be kell építeni az egészséges életre nevelést, illetve egészségvédelmet szolgáló tananyagot, melynek időkerete az *5–12. évfolyamon* nem lehet kevesebb tanévenként *10 tanórai* foglalkozásnál.” *(10. § (5) bekezdés.*

A közoktatásról szóló törvény *(a 2003. évi LXIX tv.) 2003. évi módosítása* (3.) bekezdése alapján: *„Az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját. Az iskolai egészségnevelési programnak tartalmaznia kell az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatokat, beleértve a mindennapi testedzés*

feladatainak végrehajtását szolgáló programot is. Az iskolai egészségnevelési program elkészítéséhez be kell szerezni az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét."

Az iskola egészségnevelési terve érinti az iskola:

- pedagógiai programját,
- a helyi tantervét és,
- a Szervezeti és Működési Szabályzatát.

4.2. Egészségfejlesztési programok célja

Az egészségnevelés célja:

- Növekedjen a születéskor várható időtartam, valamint a betegségtől mentes életszakasz hossza és javuljon az életminőség.
- A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.
- Kedvező irányban változzék a közoktatás intézményrendszerének légköre.

4.2.1. Az egészségfejlesztés feladata

Az iskolának, mint az egészségfejlesztés alapvető színterének a feladata:

- A tárgyi feltételek megteremtése, amelyek az iskolákat biztonságossá és egyben az egészségfejlesztés alkalmas színterévé teszi,
- az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítésének folyamatos és rendszeres biztosítása,
- a közoktatási intézmények minőségbiztosítási rendszerébe az egészségfejlesztési szempontok beépülésre kerüljenek,
- a mindennapos egészségfejlesztő testmozgás lehetősége biztosítva legyen,
- az iskolai egészségnevelési csoport létrehozása: iskolaorvos, védőnő, tanár, pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, gyermekvédelmi felelős, drogkoordinátor, egészségnevelő,

4.2.2. Az egészségnevelés színterei

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Egészségnevelés színterei az iskola keretein belül:

Tanórán:

- önálló tantárgyként, más tantárgyba beépítve
- egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban: biológia, testnevelés, háztartástan-életvitel, természetismeret, emberismeret
- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, de beépíthetők az ismeretek: informatika, történelem, kémia, fizika

- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, nehezebben illeszthető be: magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, rajz, ének
- osztályfőnöki óra keretén belül.

Tanórán kívül:

- szakköri foglalkozás,
- napközis foglalkozások,
- délutáni szabadidős foglalkozások,
- hétvégi iskolai programok (pl.: sportrendezvények, kulturális programok),
- egészségnap – egészség hét,
- kirándulások, túrák.

4.2.3. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

1. Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból indul ki, hogy a több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes alakításához vezet.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként a helyesnek vélt magatartásformákat kínálnak fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a hatékonyság érdekében gyakran fordul az elrettentő információk átadásának, bemutatásának eszközéhez.

Ennek a megközelítésnek egy másik jellegzetessége az egyoldalú közlési forma: az ismeret átadása a tanulók aktív és személyes bevonása nélkül történik.

Ebbe a csoportba tartoznak a gyakran alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, a különböző brosúrák.

2. Rizikócsoportos megközelítés

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportokkal folytatott megelőző tevékenység (pl.: túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.).

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl. sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatának rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés.

3. Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére.

Például a serdülőköri egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

4. Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Ez a módszer a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. A serdülőkori fiatalok számára a felnőttnél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van.

Azok a programok, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra tanítja a fiatalokat, hogy tudjanak nemet mondani.
A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselhetik, pl. a dohányzást ellenző kortárs norma kialakítását, illetve fennmaradását is.

5. Színtér programok

Ez a módszer abból indul ki, hogy az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak a társas, a társadalmi és az ökológiai tényezők is.
A színtér programok, eltérően a rizikó csoportos megközelítőstől, a természetes „élőhelyen" találják meg célpontjukat. Ilyen színtér programnak tekinthető az egészséges iskolák mozgalma.

6. Közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok

A közösségi alapú programok nemcsak az élőhely azonosságát és életmód formáló szerepét veszik tekintetbe, hanem a tágabb értelmű politikai és társadalmi meghatározókat, realitásokat is.
Ezek a programok nemcsak a diákokkal és nemcsak az iskolával foglalkoznak, hanem többféle célcsoporttal.
Például: a helyi tömegkommunikáció (kábeltévé, helyi újság) segítségével a felnőttekhez eljuttatja az információkat, a háziorvoson keresztül elősegíti a dohányzás-leszoktató programokban történő részvételt, kortárssegítőkkel vagy éjszakai sportrendezvényekkel igyekeznek olyan fiatalokra is hatást gyakorolni, akik valamilyen oknál fogva kimaradtak az iskolából.
Lényeges, hogy a különböző akciókat egymással összehangolják, ugyanis csak ebben az esetben beszélhetünk komplex egészségfejlesztésről.

4.2.4. Egészségfejlesztő, egészségnevelő csoport létrehozása

Célszerű olyan csoportot létrehozni, amely az iskola pedagógiai programjában megfogalmazottak szerint az iskolai egészségnevelési feladatokban közreműködik.

A csoport tagjai lehetnek:

- az egészségnevelő, aki feltehetően valamilyen célirányos továbbképzésben részt vett pedagógus,
- az iskolai drogügyi koordinátor,
- testnevelő,
- iskolaorvos,
- védőnő,
- diákönkormányzat-vezető,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- szülői munkaközösség képviselője.

4.2.5. A segítő kapcsolatok színterei

1. Szülők (család)

A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját.

2. szülői szervezet

Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni az iskolaszéket, és szükséges megnyerni támogatásukat.

3. Iskolaorvos, háziorvos, védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Az iskolaorvos és a védőnő feladata a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát, adott

esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése, közreműködés az egészségügyi-járványügyi, a környezet-egészségügyi, a táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve, felkérésre közreműködés az egészségügyi szakértői feladatokban.

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- az életmód és betegség összefüggései,
- az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskola diagnózis" kiegészítése, megoldási javaslatok,
- a serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában,
- környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben,
- az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésbe.

4. Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

5. Az ÁNTSZ intézeteinek egészségfejlesztési szakembere és más egészségügyi intézmények, szervezetek, az egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

6. Rendvédelmi szervek, a rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

4.2.6. Az egészségnevelés iskolai területei

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmaguk és egészségi állapotuk ismerete,

- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása**,**
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége**.**

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével.

4.2.7. Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott tervvel rendelkezik.

Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése,
- a fogyatékos és hátrányos helyzetűek integrációja, az iskolán belüli bántalmazás megelőzése,
- a szexuális nevelés – már a pubertás időszakban, a nemi érés időpontját megelőzően.

Tanórai foglalkozások

A tanórai foglalkozások a következők:

1. Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéssel. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet érdemes fordítani.

2. Osztályfőnöki órák

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások az alábbiak lehetnek:

1. Napközis foglalkozások

Ha jó a tervezés és az együttműködés a tanítók, szaktanárok és a napközis nevelő között, kitűnően egészítheti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. A napközi kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

2. Délutáni szabadidős foglalkozások

Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.

3. Egészségnap

Az iskola egészét árfogó előre tervezett programok. Komoly szervezést, felkészülést igényelnek, több iskola is összefoghat az adott régión, megyén, településen belül.

4. Hétvégi iskolai program

Sportrendezvények, kulturális programok.

5. Kirándulások, túrák, sportprogramok

4.2.8. Tájékoztató fórumok

1. Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató

Lehet osztályszintű vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.

2. Szakmai tanácskozások, tréningek

Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

4.2.9. Iskolán kívüli rendezvények

1. Kortárssegítő képzés

Az iskolai és az iskolán kívüli programok határesete, mert az iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény.

2. Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz

4.2.10. Módszerek

A leghatékonyabb módszer az iskola ötleteire épülő, iskolai szervezésű programok, rendezvénysorozatok, amelyeknek megvalósításában a tanárok, a diákok és a szülők egyaránt részt vesznek. Ezen kívül több intézmény, szervezet, vállalkozás kínálja adaptált vagy saját fejlesztésű egészségfejlesztési programját.

Fontos az egészségfejlesztés szemléletének kialakítása az iskolában, meghívott előadó segítségével, pedagógusok, szülők, tanulók számára, egészségtan tanár más iskolából vagy egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember a szociális, egészségügyi területről, iskolaorvos, háziorvos, védőnő, ÁNTSZ, Kábítószer Egyeztető Fórum, vagy helyi civil szervezet munkatársának bevonásával. Ezen túl versenyek, tematikus napok szervezésével, témával kapcsolatos plakátok készítésével, osztálytermekben a faliújságon a témával kapcsolatos cikkek, írások elhelyezésével lehet a szemléletváltozást elindítani. A rendszeres testmozgás propagálása, és lehetőségének megteremtése is eredményes lehet.

Az egyes tárgyak oktatása során is megjelenhet az egészségfejlesztés szemlélete.

4.2.11. Kapcsolat az iskolai gyermekorvossal és fogászattal:

Iskolafogászati szűrővizsgálaton évente egy alkalommal vesznek részt tanulóink (tanítási időben), a kezelésre szorult gyermekeket további kezelésre a szülők értesítésével visszarendelik (tanítási időn kívül).

Az iskolai gyermekorvossal való kapcsolatunk szorosabb és rendszeresebb:

- védőoltások elvégzése,
- szűrővizsgálatok (első, ötödik, hetedik, 9, 11. osztályokban),
- veszélyeztetett és gyógytestnevelésre járó tanulók ellenőrzése,

- tisztasági vizsgálatok,
- személyi higiéné ellenőrzése.

4.2.12. Ajánlás a mindennapos iskolai testedzés program elkészítéséhez

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel.

Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyerek minden nap részt vesz a testmozgás-programban,
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése,
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikai helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna *(a 243/2003. (XII.17.) Testnevelés alapelvei és céljai),*
- a testnevelési anyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire,
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömöt és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is,
- a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban,
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében),
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

4.3. Drogstratégia

Hazánk földrajzi elhelyezkedése, idegenforgalmunk, az országon átvezető, mind nagyobb forgalmat lebonyolító szárazföldi és légi útvonalak egyre erőteljesebb vonzást gyakorolnak az

illegális kábítószer átmenő forgalom számára. Egyre fokozódik a kábítószer iránti kereslet is, melynek következtében Magyarország is célországgá vált.
Iskolánk vonzáskörzetéhez tartoznak a megye déli részében található települések és Siófok város, mely több tekintetben is veszélyeztető tényező. Tanulóink többnyire rendezett családi háttérrel bírnak, ennek ellenére természetesen a veszélyeztetettség fennáll, elsősorban a legális drogok vonatkozásában.

A pubertás korszak az egyik legnehezebb időszak a fiatalok életében. Központi eseménye a szülőktől való érzelmi leválás. Ebben a rohanó világban, ahol a szülők állandóan dolgoznak, hogy minden anyagi feltételt megteremtsenek, a gyermekre már csak kevés idejük marad.
Közös feladatunk és felelősségünk, hogy gyermekeink életét olyan irányba tereljük, ahol a legkevesebb veszély leselkedik rájuk, de ismerjék a veszélyt, és ha kell, akarjanak, merjenek, tudjanak nemet mondani.
Ehhez kell nekünk ismereteket, megfelelő tudást, vonzó és hasznos programokat, elérhető célokat, eszményképeket, bizalmat, megértést, szeretetet, önmagunkat adni.

Legfontosabb feladatok:

- a drogfogyasztás veszélyeit megismertetni,
- testi – lelki egészség megóvása,
- nemet mondani a drogra,
- az egészséges választások erősítése,
- probléma belátása,
- produktív életstílus kialakítása,
- megfelelő információáramlás biztosítása,
- a szülők megnyerése,
- megelőzés,
- helyes jövőkép kialakítása,
- önismeret,
- értékes emberi kapcsolatok kialakítása,
- a gyerekek önálló tevékenységének kibontakoztatása,

A drogstratégia területei:

- szaktárgyi lehetőségek
- osztályfőnöki órák
- iskolai programok adta lehetőségek
- pedagógusok továbbképzése
- kapcsolattartás szakemberekkel

Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium
és Általános Iskola **Pedagógiai Program**

Az Iskola-egészségügyi Szolgálat véleménye a Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola Egészségnevelési programjáról

A Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola Egészségnevelési programja a jogszabályoknak megfelelően részletesen tartalmazza az Iskola-egészségügyi Szolgálat által is támogatott célkitűzéseket, feladatokat, és módszereket.

A program alapos és széleskörű lehetőségeket kínál a 6-18 éves korosztály egészségügyi és mentális problémáinak feltárásához és kezeléséhez. Fontos és kiemelkedő szerepet kapott a programban a prevenció, az egészséges életmód kialakítása, és napjainknak legveszélyeztetettebb területei az alkohol, a dohányzás és a drogfogyasztás, és az ezzel kapcsolatos feladatok.

Külön pozitívuma a programnak, hogy egészségfejlesztő, egészségnevelő csoport létrehozásának feltételeit is megteremti, melyben a szaktanárok és az osztályfőnökök mellett szerepet kapnak az iskolaorvosok és a védőnők is.

Az egészségnevelés minden területét felöleli, iskolai, tanórai, tanórán kívüli foglalkozások mellett fontos szerepet kaptak az iskolán kívüli rendezvények, tájékoztató fórumok, képzések.

Összességében a program alkalmas arra, hogy hosszútávon eredményes együttműködés alakulhasson ki az intézmény és az Iskola-egészségügyi Szolgálat között a 6-18 éves korosztály egészségmegőrzésének érdekében.

Enying, 2008. december 10.

dr Taubert Márta
vállalkozó házi gyermekgyógyászorvos
8130 Enying, Szabadság tér 18.
Tel.: 20/372-391
Eng.sz.: 07010274

Dr. Taubert Márta
iskolaorvos

5. Környezeti nevelési program

5.1. A környezeti nevelés színterei az iskolában

Tanórán:

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi, környezeti nevelési vonatkozásokat. A tantárgy és az óra jellege meghatározza, hogy mikor melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos kérdések, amelyekkel a diákok mindennap találkoznak. Különböző módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.
- A szemléltetés, hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk. Így lehetőség nyílik az élményszerű tanításra, tanulásra.
- Az egyszerűbb víz-, talaj-, és levegővizsgálati módszerek bemutatására külső előadók bevonásával, a vízügyes szakemberek meghívásával kerülhet sor.

Nem hagyományos tanórai keretben

- A tanév során minden osztályban sor kerül a rendhagyó óra megtartására, melyeket az iskolát körülvevő természeti környezetben tartunk meg. Itt sor kerülhet a hazai növény- és állatvilág megismerésére, megfigyelésére, tanulmányozására.
- Iskolánk jó kapcsolatot alakított ki a helyi Török Bálint Vadásztársasággal, így a tanulók részt vehetnek a társaság által szervezett állatmegfigyeléseken, és a vadgazdálkodással, erdőgazdálkodással, erdővédelemmel kapcsolatban kaphatnak fontos, a tanórai anyaghoz kapcsolódó ismereteket.

Tanórán kívüli programok

- A tanulók részt vesznek minden olyan helyi, területi, vagy kistérségben szervezett versenyen, ahol a természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik tudásukat.
- Az iskolában tanult idegen nyelveken fordítási háziversenyeket tervezünk, ahol gyakran szerepelnek a természetvédelemmel foglalkozó cikkek is.
- Részt vállalunk a környezeti neveléshez kapcsolódó helyi kiadványok összeállításában, megírásában.
- Különböző akciókhoz és felhívásokhoz csatlakoznak tanulóink, így például részt veszünk a papírgyűjtésben, a „Fogadj örökbe egy szemétdombot” környezettisztasági mozgalomban, melyet a helyi Szolgáltató Intézmény szervez rendszeresen.

- Megemlékezünk a jeles napokról, mint például a Föld napja, a Madarak és fák napja, a Víz világnapja, az Európai nemzeti parkok napja. Ezeken a napokon különféle kiállításokkal, bemutatókkal gazdagítjuk az ismereteiket.
- Minden évben megrendezzük a Bocsor - napokat, melynek keretében szintén sor kerül a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos előadásokra, bemutatókra.

5.2. Iskolán belüli és iskolán kívüli együttműködés

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői s tanárok és a tanulók egymással, valamint a külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot alakítsanak ki és tartsanak fenn.

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok

Az iskola minden tanárának feladata, hogy a környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ehhez szükséges a kollegák közötti együttműködés kialakítása, a tantárgyak közötti kapcsolatok feltárása és kiaknázása.

Diákok

Az iskola minden tanulójának feladata, hogy vigyázzon az iskolai környezetre, figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben fontos szerepe van a Diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek is. Különösen fontos a belépő 9. osztályos tanulókban kialakítani, és tőlük számon kérni a környezettudatos magatartást.

Tanárok és diákok

A tanulók a környezettel kapcsolatos ismereteiket a tanórai és a tanórán kívüli programok keretében sajátítják el, ehhez nélkülözhetetlen a tanulók és a tanárok együttműködése. Fontos feladat az iskolai környezet olyan módon való kialakítása, hogy az a nevelési célokkal összhangban legyen, illetve az környezet megóvásával, megőrzésével párosuljon. Ebben az osztályfőnököknek és az osztályfőnöki óráknak is nagy szerepe lehet.

Tanárok és szülők

Az iskola környezeti nevelés területén nélkülözhetetlen az szülői ház és az iskola együttműködése. A szülőknek és feladatuk, hogy kialakítsák és megerősítsék a tanulókban azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Ez azon keresztül is megvalósulhat, hogy a tanulók az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák, továbbadják, olyan értékrendet közvetítsenek, melyet az iskola nyújt számukra.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelés programnak. Az adminisztráció területén fontos lehet a felesleges papírfelhasználás csökkentése, például kicsinyített és kétoldalas másolással, digitális információáramlással. Példaértékű lehet, ha a tanulók azt látják, hogy az iskola épülete és mellékhelyiségei mindig tiszták, az udvara mindig rendezett.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés az iskola egész életén belül és a környezeti nevelés szempontjából is fontos.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények

A tanórai, a tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézményekkel való kapcsolattartás, látogatás. Ilyen szempontból fontosak a múzeumok, állatkertek, nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon kell megfelelően előkészíteni. Célunk, hogy minden tanuló legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson vegyen részt iskolai tanulmányai idején.

Civil szervezetek

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Rendszeresen részt veszünk a civil szervezetek által tartott előadásokon és rendezvényeken. A szaktanárok egyénileg is alakítanak ki kapcsolatot egyes civil szervezetekkel,

illetve tagjai is azoknak. Nagyon jó lehetőség nyílik ezen a területen is a szülői ház és az iskola közötti kapcsolat erősítésére, hiszen a civil szervezeteknek a szülők is tagjai, így sok fontos információt közvetlenül kapunk meg.

Hivatalos szervek

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskola környezet kialakításában.

Egyéb lehetőségek:

Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését és működését szolgálják.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat, pályázati lehetőségeket. Minden olyan lehetőségét igyekszünk kihasználni, amely segíti az iskola környezeti nevelési programját, célkitűzéseit.

5.3. Alapelvek, célok

5.3.1. Alapelvek_

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kell kiemelten kezelnünk, ezek tartalmát kell a tanulók számára befogadhatóan megfogalmaznunk a tanórákon:

- a fenntartható fejlődés
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- demokrácia
- biológiai és társadalmi sokféleség
- ökológiai lábnyom

Hosszú távú célunk, hogy tanulóink környezettudatos állampolgárrá váljanak, ennek érdekében ki kell alakítanunk bennük a következő magatartási formákat:

- környezettudatos magatartás és életvitel,
- környezetkímélő magatartás és életvitel,

- a környezet értékei iránti felelős magatartás, annak megőrzésének igénye és akarata
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét,
- az egészséges életmód igényét

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a tanulókban, mint például:

- ökológiai szemlélet és gondolkodásmód
- problémaérzékenység
- kreativitás
- együttműködés, alkalmazkodás, segítő életmód
- vitakészség, kritikus, de nem bántó véleményalkotás
- kulturált konfliktuskezelés és megoldás
- állampolgári részvétel és cselekvés

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden területén tapasztalható, a szociális, gazdasági, politikai területen is. A fenntarthatóság kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A tanulók számára olyan oktatást kell az iskolának biztosítania, amelyben nagyobb hangsúlyt kapnak az erkölcsi értékek és kérdések, és a környezettudatos életvitel, életmód. Olyan készségeket kell tanulóinkban kialakítanunk, melyek segítik az új értékek elfogadtatását, megszilárdítását, és azok hagyománnyá válását, továbbadását. Ezek a célok csak úgy valósíthatóak meg, ha hatékony tanítási stratégiákat tudunk kialakítani. Kiemelten fontos feladatunknak és felelősségünknek érezzük, hogy a fiatalok szemléletén alakítsunk, hogy környezet- és természetszeretetüket megszilárdítsuk. Ebben segít bennünket az a tény, hogy vidéki iskolaként szinte minden család rendelkezik háziállattal, a családi ház körüli kerttel, a vidéki lét meghatározza szemléletüket. Ezen túl minden tantárgyban, és minden iskolán kívüli programban arra törekszünk, hogy a tanulóink ne csak ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, az élő környezetet és természetesen benne az embert. A természettudományos tantárgyak között már megvalósulni látszik az együttműködés. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tárgyak mindegyike kapcsolódik valamilyen szinten a környezethez, az élővilághoz, így a környezeti

neveléshez is. A humán területen még nem ilyen szoros az együttműködés, de vannak már igen jó és hatékony kezdeményezések, melyeket tovább kívánunk fejleszteni. Mind a tanórai foglalkozásokon, mind a rendhagyó órákon, illetve a különféle programok során megtanítjuk diákjainkat arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait és összefüggéseit keressék. Így válhatnak a gyerekek tudatos környezetvédőkké.

5.3.2. Konkrét célok

Új tervek

- az egészségnevelési és környezetnevelési program elkészítése
- tantestületen belüli továbbképzések szervezése, a környezeti nevelés új módszereinek bemutatása
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozása együttesen
- a kétszintű érettségi vizsga környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, és a tananyagba való beépítése

Hagyományok ápolása:

- Batthyány–napok megszervezése, ezen belül témanap megrendezése
- a régió nevezetességeinek feltérképezése
- idegen nyelvi fordítóverseny tervezése
- drog-prevenciós program megszervezése
- osztályfőnöki órák tartása környezetvédelmi témában

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőséget meg kell ragadni a környezeti nevelésre, minden tantárgyba beépíthető az ember és környezetének vizsgálata.
- a kétszintű érettségire való felkészítés, melyben kiemelkedő szerepet kap a környezeti nevelés különböző területe is
- a környezetünkkel kapcsolatos aktuális problémák megjelenítése a szakórákon (pl. a környezetszennyezés)
- interaktív módszerek alkalmazása (csoportmunka, megfigyelés, egyszerűbb kísérletek)
- tanórán kívüli szakórák megszervezése
- természetvédelmi versenyekre felkészítés
- multimédiás módszerek és a számítógép felhasználása a tanórákon

5.3.3. Tanulásszervezés és annak tartalmi keretei a tanórán és tanórán kívül

A környezeti nevelés rendkívül komplex tevékenység, és csak komplex módszerek segítségével lehet hatékonyan közvetíteni. Ezért is fontos a tantárgyak közötti integráció, és minden lehetőséget meg kell ragadnunk arra, hogy a tanulóinkban egységes és reális képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról, melyben élnek.

Milyen lehetőségeink vannak ennek a megvalósítására?

- terepgyakorlat, városismereti vetélkedő megszervezése.,
- akciókhoz, pályázatokhoz való kapcsolódás, kiállítás, bemutató szervezés, kérdőíves felmérések készítése,
- látogatások megszervezése, nemzeti park, botanikus kert, szemétfeldolgozó, szeméttelep, hulladékégető, szennyvíztisztító telep stb.
- háziversenyek
- szakkörök, és civil szervezetek munkájában való részvétel
- iskola „zöldítés”, az udvar és az utcafront rendben tartása, ápolása
- témanap a Batthyány-napok keretében
- a „jeles-napok”-ról való megemlékezés, ezekhez kapcsolódó kiállítások, vetélkedők

5.3.4. Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében olyan módszereket kell választani, melyek segítségével nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Fontos, hogy ezeket az interaktív módszereket minden kollega megismerje és alkalmazza a tanítás-nevelés során az iskolai és iskolán kívüli tevékenységekben. Ilyen jól hasznosítható, alkalmazható módszer például:

- a szerepjátékok
- szituációs játékok, helyezetek modellezése
- riportmódszer
- kreatív tevékenység
- közösségépítés
- művészi kifejezések

5.3.5. Taneszközök

Az iskolánk rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, melyek a környezeti nevelési munkához elengedhetetlenül szükségesek, bár folyamatos fejlesztésre és bővítésre nagyon nagy szükség van. Fontos, hogy pótoljuk az elhasználódott eszközöket, valamint a fejlődéssel lépést tartva új eszközöket, kiadványokat kell beszerezni. Biztosítani kell a biológiai és a kémiai vizsgálatokhoz szükséges még nem lévő eszközöket, frissíteni kell a szakkönyvállományt.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések felsorolásába beépüljenek a környezeti neveléshez szükséges eszközök is (lásd : 6. fejezet).

5.3.6. Kommunikáció

A környezeti nevelésben nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Legalább ilyen fontos, hogy megtanítsuk a diákjainkat arra, hogy képesek legyenek a nagyszámú írott, hallott és látott média –irodalmat kritikusan kezelni. Fontos, hogy tudjanak a szakirodalomban eligazodni, de ennél is fontosabb, hogy meg tudják különböztetni egymástól az értékes és értéktelen információkat. A tanulóinkat meg kell tanítani a határozott fellépésre, a szereplésre, a kiselőadások megtartásának módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt, ezek a képességek napjainkban nélkülözhetetlenek.

Az iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel
- házi dolgozatok készítése
- poszterek készítése és bemutatása
- faliújságon közölhető információk készítése
- szórólapok készítése, szerkesztése

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- különböző környezetvédelmi cikkek feldolgozása a napilapokból,
- a környezeti problémákról megjelent szakcikkek feldolgozása,
- a környezetvédelemről szóló rádiós-és televíziós hírek feldolgozása és értékelése

- a közvetlen környezetünk állapotának felmérése, értékelése és együttműködés az illetékes önkormányzattal

5.3.7. Minőségfejlesztés

Az iskolai környezeti nevelési munkának az értékelése, mérése eltér a más területen alkalmazottaktól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett a többi tantárgyhoz képest sokkal erőteljesebben közvetít egy viselkedési módot, és egy értékrendet, az embernek a saját világában elfoglalt helyéről és feladatáról.

Az osztályfőnökök segítségével minden tanév elején környezeti háttérvizsgálatot tartunk tanulók között. Az osztályfőnökök és a szaktanárok kiértékelik a mérés eredményét, majd ezt felhasználhatják további munkájukban. Ugyanezen tanulókkal a az év végén megismételjük a mérést, s ebből láthatóvá válik a tanulmányok ideje alatti változás mértéke.

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. Minden tanév elején az iskolai munkaterv készítésekor az iskola a környezeti nevelés éves feladatait is figyelembe veszi.

5.3.8. Továbbképzés

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, a lehetőségekhez mérten segíti a szakkönyvbeszerzést, a folyóiratok elérhetőségét. A számítógéppark segítségével minden tanár és minél több diák számára lehetővé teszi az Internet-hozzáférést.

A technikai és adminisztratív dolgozók számára is fontos az iskolai szintű tájékoztatás szervezése az iskolai környezeti program megismertetésére, beszélgetés a feladataikról és lehetőségeikről a szemléletmód formálása érdekében.

6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke 1-12. évfolyamon

Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetéshez, valamint a tanulók tevékenykedtetéséhez az osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szükségesek: írásvetítő, diavetítő, fali vetítővászon, televízió, DVD- és videolejátszó, kazettás magnetofon, CD lejátszók, fényképezőgép, videokamera, internet hozzáférési lehetőség.

1. A magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Képek, betűkártyák, szótagkártyák
- Szólások, közmondások könyve
- Írott és nyomtatott ABC. (falikép)
- Nemzeti jelképek (falitabló)
- Kis és nagybetűs nyomtatott ABC
- Fali táblák:
  - Igék
  - Az igenév
  - A teljes hasonulás
  - Mondat

- Könyvek
- Szinonima szótár
- Helyesírási tanácsadó szótár
- Falitablók
  - Hangtan
  - A teljes hasonulás
  - Jelentéstan
  - Szótan
  - A szófajok
  - Jelentés
  - Szerkezet
  - Mondattan
  - Magyar nyelvemlékek
- Életrajzi lexikon

- Betűsín
- Írott kis és nagy ABC
- Bábok (10 db)
- Helyesírási szabályzat és szótár
- Történelmi arcképsorozat
- Fali tablók:
  - Hangtani ismeretek
  - A mondat

- Gyermeklexikonok
- Hívóképek

- Helyesírási szabályzat és szótár
- Hanganyag (hangkazetta, CD):
  - Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Légy jó mindhalálig (rációját ék)
  - Ady Endre, Babits Mihály
  - Kosztolányi Dezső, József Attila
  - Radnóti Miklós versei.
  - Megzenésített versek

- Térkép (irodalomtörténeti)
- Videofilmek
- Írói arcképsorozat
- Magyar értelmező szótár

2. A matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Űrmértékek (cl, dl, l)
- Helyiérték-táblázat
- Demonstrációs óra
- Kéttányéros mérleg és súlysorozat
- Táblai vonalzók
- Hőmérő

- Táblai körző
- Színes rudak
- Számkártyák (1-1000-ig)
- Abakusz
- Táblai körző fa
- Százalékszámítás (falikép)

- Táblai vonalzó 450-os fából
- Kétkaros mérleg és súlysorozat
- Táblai vonalzó 600-as fából
- Halmazok (falikép)
- Táblai szögmérő fából
- Derékszögű koordinátarendszer
- Méterrúd fából
- Összerakható m3
- Lineáris függvény (falikép)
- Alaphálók, alapábrák
- Másodfokú függvény (falikép)
- Nagy matematikusok arcképei
- Abszolútérték függvény (falikép)
- Sík és mértani modellezőkészlet
- Mértékegységek (falikép)
- Számegyenes, koordinátarendszer
- Területszámítások (falikép)
- Kocka, téglatest (testek)
- Helyiérték táblázat
- Űrmérték sorozat
- Oszthatósági szabályok (falikép)
- Szétszedhető dm3

- Tükrözés (falikép)
- Műanyag gúla
- Terület és kerületszámítások (falikép)
- Műanyag hatszög alapú hasáb
- Négyszögek kerülete, területe (falikép)
- Műanyag ötszög alapú hasáb
- Testek felszíne, térfogata (falikép)
- A kör kerülete, területe (falikép)
- Algoritmus folyamatábra (falikép)
- Szögpárok (falikép)
- Zsebszámológépek
- Hasábok (falikép)
- Statisztikai zsebkönyv
- Eltolás (falikép)
- Pitagorasz-tétele (falikép)
- Műanyag henger
- Műanyag kúp

3. Az alsó tagozatos környezetismeret tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Az idő (oktatótábla)
- Iskolai iránytű.
- Magyarország domborzati térképe
- Magyarország közigazgatási térképe a megyecímerekkel
- Homokasztal
- Szobai hőmérő
- Ásványok
- Borszeszégő
- Magyar nemzet jelképei (falitabló)
- Földgömb (domborzati)
- Testünk (videofilm)
- Közlekedés szabályai (videofilm)
- Nagyító
- Szűrőpapír
- Videokazetták:
  - Életközösségek I.
  - Életközösségek II.
  - Életközösségek III.
  - Életközösségek IV.
  - Vadon nőtt gyógynövényeink
  - Dunántúli középhegység
  - Dunántúli dombvidék
  - Alpokalján

4. Az ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Ritmus eszközök: triangulum, xilofon, kisdob
- Zenehallgatási anyagok hangkazettán vagy CD-n:
  - Magyar népzenei anyag
  - Gyermekdalok
  - Himnusz
  - Szózat
  - Magyar és rokon népek dalai.
  - Cselekményes zenék – nőikar, férfikar, vegyeskar
  - Iskolai ünnepek újabb dalai
  - Európai népdalok
  - Jeles napok, ünnepkörök dalai
  - Kórusművek, műzenei szemelvények
- Pianíno

- A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag hangkazettán vagy CD lemezen
- Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök.
- Videofilmek:
  - Tánctípusok
  - Jeles napok népszokásai

5. A rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Diapozitívok
- Képzőművészeti, népművészeti, építészeti könyvek, albumok
- Műanyag, átlátszó hengerek, gúlák
- Diapozitívek: a kerettantervben a megismertetésre, elemzésre ajánlott
- Képsík rendszer a vetületi ábrázoláshoz
- Táblai körző (fém hegyű)
- 600-os táblai vonalzó
- 450-os táblai vonalzó
- 100 cm-es táblai vonalzó
- Táblai szögmérő
- Műanyag, átlátszó kocka, tégla
- Demonstrációs testek (fa)
- Videofilmek:
  - A gótika
  - Képzőművészet a honfoglalás idején
  - Reneszánsz
  - XIX. század művészete
  - Róma építészete
  - XX. század művészete
  - A románkori művészet
  - Pásztorkodás a Hortobágyon
  - Mátyás király könyvtára
  - Testbeszéd, gesztus
  - A román stílus

6. Az alsó tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Olló, kés, vonalzó
- Szövőkeret
- Építőkocka (fa)
- Csiszolópapír
- Fareszelő lapos 25x200
- Fareszelő gömbölyű 10x200
- Fareszelő félgömbölyű 25x200
- Vasreszelő lapos 25x200
- Vasreszelő gömbölyű 10x200
- Vasreszelő félgömbölyű 25x200
- Laposfogó
- Kalapács 15-20 dekás
- Csípőfogó, gömbölyűcsőrű fogó
- Fafűrész (illesztő), vasfűrész
- Lyukfűrész
- Menetmetsző, menetvágó
- Kézi fúró (amerikáner)
- Lemezvágó olló
- Faliképek a fa megmunkálásáról
- Szerelő készlet, gépelemek tanításához
- Elektromos szerelőkészlet I-II.
- Asztali fúrógép (állványos)
- Asztali körfűrész
- A gépek (falitabló)
- Kerékpár (1 db)
- KRESZ –táblák (oktató táblák)
- Videofilmek, feladatlapok a KRESZ oktatásához
- KRESZ Oktató Program (multimédiás CD)
- Satu (12 db)
- Csavarhúzó (lapos, csillag)
- Olló (papír)

7. A testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Síp
- Ugrószekrény
- Gumilabda
- Dobbantó
- Babzsák
- Tornaszőnyeg
- Ugrókötél
- Bordásfal
- Kislabda
- Mászókötél
- Tornapad
- Mérőszalag
- Tornazsámolyok
- Stopperóra

- Medicinlabda
- Úszásoktatáshoz szükséges felszerelések
- Ugródomb
- Magasugrómérce fém
- Magasugróléc
- Maroklabda
- Súlygolyó 3 kg
- Súlygolyó 4 kg
- Tornaszekrény
- Dobbantó
- Tornazsámoly
- Medicinlabdák
- Ugráló kötél
- Kézi súlyzók
- Mászókötél
- Kosárlabda
- Kézilabda
- Focilabda
- Gumilabdák
- Tollasütők, tollaslabdák
- Ping-pong asztal + ütők + labdák
- Rajtgépek
- Fali szemléltetőképek

7. A történelem (hon és népismerttel integrálva) tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Tankönyvek, munkafüzetek, vázlatfüzet
- A magyar államcímer története (falikép)
- Történelmi atlaszok
- Magyar történeti áttekintés a honfoglalás idejéből (falikép)
- Rajzoláshoz, festéshez, makett készítéshez szükséges eszközök (rajzlap, kartonlap, festékek, ecsetek, stb…)
- A középkori társadalom (falikép)
- Albumok
- Írásvetítő fóliák
- Falitérképek
- Fóliatérképek
- Kártyák (fogalom, helynevek)
- Kézikönyvek, könyvek (monográfiák, mágnes, életrajzok, helytörténet, stb…)
- Történelmi folyóiratok
- Szemléltető képek
- Történelmi személyek arcképei
- videofilmek
- CD lemezek, hangkazetták

9. Az angol nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- tankönyv
- videokazetták
- munkafüzet
- munkafüzet videokazettához
- hangkazetta
- CD-ROM
- tesztek

10. A német nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Tankönyvek, munkafüzetek, hangkazetta, tesztek
- A személyes névmás (falitabló)
- A személyes névmás ragozása (falitabló)
- Tematikus képek
- ABC kártya (betűkártyák)
- A főnév ragozása (falitabló)
- A névelő (falitabló)
- Az elöljárószó (falitabló)
- A főnév szótári alakjai (falitabló)
- A melléknév ragozása (falitabló)
- Időbeli, módbeli segédigék (falitabló)
- A birtokos névmás (falitabló)
- Gyenge ige ragozása (falitabló)
- Németország (falitérkép)
- Erős ige ragozása (falitabló)

11. Az informatika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Számítógép (tanulólétszámnak megfelelő számban)
- Falitablók:
  - A számítógép belső felépítése
  - Az input-output eszközök csatlakoztatása
  - A billentyűzet
- Monitor (tanulólétszámnak megfelelő számban)
- Billentyűzet, egér (tanulólétszámnak megfelelő számban)
- Alapvető programok
- CD meghajtó 40x
- Hangkártya + hangfal
- Projektor
- Szoftver az INTERNET hálózatban való működtetéséhez
- Modem MR 56 SVS-EX2

12. A természetismeret és a földrajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- 5-8. osztályos táblai vaktérképsorozat
- Ausztrália és Új-Zéland domborzata (falitérkép)
- Hőmérők
- Iránytűk
- Észak-Amerika, Dél-Amerika (falitérkép)
- Térképjelek
- Domborzata és vizei (falitérkép)
- Magyarország térképe (falitérkép)
- Ázsia domborzata és vizei (falitérkép)
- A Föld éghajlata (falikép)
- Európa domborzata és vizei (falitérkép)
- A Föld természetes növényzete (falitérkép)
- Európa országai (falitérkép)
- A Föld domborzata (falitérkép)
- Észak-Európa (falitérkép)
- Földgömbök
- Kelet-Európa (falitérkép)
- Közép Európa (falitérkép)
- Ázsia domborzata (falitérkép)
- A Föld morfológiai térképe a tengerfenék domborzatával (falitérkép)
- A Kárpát-medence domborzata és vizei (falitérkép)
- Afrika domborzata és vizei (falitérkép)
- videofilmek
- Ausztrália és Óceánia gazdasági élete (falitérkép)

13. A fizika tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Írásvetítőfólia-sorozat (fizika 6-8. osztály)
- Fizikusok arcképcsarnoka (faliképsorozat)
- Mágneses rúdpár fatokban
- SI mértéktáblázat (falikép)
- Táblai mágnes 25 mm-es
- Mágneses készlet (komplett)
- Mérőműszer (Voltax)
- A naprendszer (tabló)
- Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet)
- Lejtőmodell (tanulókísérleti eszköz)
- Mikolacső
- Transzformátor modell
- Mechanikai eszközkészlet (tanulókísérleti eszközök)
- Tanulókísérleti eszközkészlet áramkörök létrehozására
- Nyomás, súrlódás vizsgálatára alkalmas eszközkészlet
- Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel)
- Rugós erőmérő
- Prizmatartó (1 db)
- Kétkarú emelő
- Tanulókísérleti eszközkészlet a fény vizsgálatára
- Karos mérleg, súlysorozattal
- Hőmérő
- Videofilmek (pl. Fényből áram; részecskemodell, stb…)
- Hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet
- Közlekedőedények, hajszálcsövek
- Áramátalakító
- Fizikai kísérleteket bemutató CD- ROM + számítógép kivetítővel
- Csengőreduktor
- Dugaszos ellenállásszekrény

- Generátor minta
- Elektromotor és generátor

14. A biológia tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Diapozitívek az 5-8. osztályos biológia tanításához
- Kézi nagyító (15 db)
- Metszettároló
- Mikroszkópizáló
- Lámpa
- Mikroszkóp
- Sertés koponya
- Juh koponya
- Madár csontváz
- Emlős csontváz
- Fogtípusok
- Lábtípusok
- Erdők legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla)
- Az emberi bőr (bőrmetszet)
- Ehető és mérgező gombák (oktatótáblák)
- Az emberi csontváz
- Csípőcsont
- Hazai füves területek legjellemzőbb
- Csövescsont élőlényei (oktatótábla)
- Koponya
- Görény (oktatótábla)
- Emberi torzó
- Folyók, tavak legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla)
- Lapos és csöves csont metszete
- Emberi nyelv fogakkal (modell)
- Hal (csontváz)
- Légzés (oktatótábla)
- Béka (csontváz)
- Szív-modell
- Fürge gyík (csontváz)
- Vese (metszet)
- Nemzeti parkjaink (falitérkép).
- Az emberi szaporodás (8 db-os
- Oktatótábla)
- Szem (modell)
- Hallás és egyensúly szerv (modell)
- Emberi fejmetszet
- Fül (modell)
- Falitablók:
  - A sejtmagnélküli egysejtűek
  - Szivacsok, csalánozók
  - Gyűrűs férgek
  - Puhatestűek
  - v Ízeltlábúak
  - Gerincesek
  - Moszatok, zuzmók, mohák
  - Harasztok
  - Nyitvatermők
  - Zárvatermők
  - A virág és virágzat
  - Termések, terméstípusok
  - Fásszár keresztmetszete

15. Az egészségtan tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Videofilmek:
  - Járvány, avagy a gyermek kábítószer, alkohol
  - Az élelem
  - Alapvető élelmiszerek
  - Ép testben ép lélek
  - Az izmok és a mozgás
  - Az emberi szervezet reprodukciós
  - A dohányzás és az egészség rendszere
  - Vigyázz a gyógyszerekkel

16. A kémia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Kémcső
- Főzőpohár

- Óraüveg
- Borszeszégő
- Kémcsőfogó
- Vasháromláb
- Vízbontó készülék
- Kalotta molekulamodell
- Pálcika modell
- Mágneses atommodell
- Falitáblók:
  - Atomok elektronvonzó képessége
  - Fémek jellemerősségi sora
  - Periódusos rendszer
  - Eletronhéjak kiépülése
- Oktatótáblák:
  - Fémek reakciói vízzel
  - Sav-bázis reakció
  - Közömbösítés
  - Redukció a redukció sorban
- Írásvetítő transzparens sorozat a 7. és 8. osztályos kémia tanításához
- Videokazetták:
  - Ismeretlen ismerős a víz
  - Kincsek a homokba és a bányákban
  - A fémek általános jellemzése
  - A víz
  - Az élet elemei
  - Levegő, tenger, kőzet
  - Atom és molekula
  - A víz egy csodálatos nyersanyag
  - A konyhasó
  - Tűzijátéktól a házépítésig
  - A magyar ezüst, az alumínium
  - Az év féme a vas
  - Lidércfény és nitrátos vizek
  - Kénsav a felhőből és a gyárból
  - Szabadon és kötve
  - Atom és molekula
- Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl)

17. A mozgókép- és médiaismeret modul tanítását segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

- Videokazetták
- Film- és médiafogalmak kisszótára
- Videokamera
- Fényképezőgép
- Videofilmek (vagy DVD-k)

7. A hatosztályos gimnázium programja

A 2010/2010-es tanévtől a fenntartó a 178/2010. (V. 13.) sz. határozata értelmében 6 évfolyamos gimnáziumi osztályt indítunk, szélesítve ezzel Enying város oktatási kínálatát.

A 6 osztályos képzési típusban az OM kerettanterv szerint oktatunk. A hosszabb képzési idő miatt itt hatékonyabban tudjuk megvalósítani oktatási- nevelési céljainkat. Több idő marad a tehetséggondozásra, versenyeztetésre éppúgy, mint a felzárkóztatásra, hátránykompenzációra. Elvárásaink között jobb versenyeredmények, jobb érettségi eredmények szerepelnek.

7.1. Nevelési program

7.1.1. Nevelési célok

Iskolánk a tehetséggondozást felvállalva 2010. szeptember 1-jétől elindítja a hat évfolyamos gimnáziumi oktatási formát.

A diákok 12 és 18 éves kor között tanulnak nálunk. Ez a hat év a serdülőkor egészét átfogja, és alkalmas arra, hogy egy iskolai közösségben élje át a gyermek a legnehezebb időszakot, a kamaszkort. A gyermekeik jövőjéről gondoskodni kívánó szülők – teljes joggal- abból indulnak ki, hogy minél előbb jut a gyermek egy magasabb oktatási színvonalú, őt hosszú ideig megtartó iskolába, annál eredményesebb a felkészülése a felsőfokú továbbtanulásra, a jövendő életpályára.

A fiatalokkal való foglalkozás lehetősége 14 éves kortól kezdődően már a nevelési kérdések tekintetében jóval elenyészőbb mértékű, mint a korábbi időszakban. A 15 éves diákok egyénisége már majdnem véglegesen kialakult, jellemük egyre határozottabban körvonalazódik. Ez az az életkor, amikor az önállósulási törekvések következtében már csak laza és egyre lazuló kapcsolat kiépítésére van igényük nevelőjükkel. Egyre nehezebben viselik a direkt irányítást, és már csak az indirekt, átgondolt nevelői hatásnak van esélye problémáik kezelésében.

A 12 éves korú gyermek esetében még jó hatásfokkal alkalmazhatók a direkt eljárások, (tanórai ténymegállapítások, ítéletek, magyarázatok, bírálatok) természetesen ügyesen ötvözve

az indirekt módszerekkel. Az idő előrehaladtával váltunk a direkt módszerekről az indirekt nevelői attitűdökre.

A hat évfolyamos gimnázium nevelési-oktatási koncepciójának lényege a minden diák számára kötelező egységes alap- és az azt kiegészítő egyéni választáson alapuló kiegészítő képzés, párhuzamos, egymást kiegészítő megvalósítása. Az első két év az alkalmazkodás, a beilleszkedés, a második két év az intenzív tanítás-tanulás ideje, felkészülés a „tantárgyi specializációra". A harmadik két év a differenciált egyéni képzés időszaka. A kötelező egységes képzés a 7-10. évfolyamon minden tanuló számára biztosítja az ismereteknek és a kompetenciáknak azt a szintjét humán és reáltárgyakból, mely szükséges a sikeres érettségi-felvételi letételéhez. Az ehhez vezető módszerek, a hagyományos gimnáziumi oktatáshoz viszonyítva eltérőek, rugalmasabbak, a tantárgyak heti óraszáma változhat, s a csoportbontások nem kell, hogy kövessék az osztályszerkezetet. A kötelező iskolai képzéstől nem várhatjuk el, hogy befejezett, lezárt tudást nyújtson, hanem a kulcskompetenciák, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A kulcskompetenciák: anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai kompetencia, természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, hatékony és önálló tanulás, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség. A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység.

A 6 osztályos gimnáziumunk elsősorban a tehetséggondozásra épül. A tehetség milyensége és mértéke egyénenként változó, ezért gondozása is csak egyénre szabott lehet. Ez a körülmény lehetővé teszi és meg is követeli a differenciált eljárások alkalmazását, mind az

ismeretszerzésben, mind az ellenőrzés és értékelés folyamán. Az intenzívebb, koncentráltabb középiskolai tanulói és tanítási módszerek hatékonyabb fejlődést tesznek lehetővé számukra.

A kiemelt területeken (matematika, informatika, idegen nyelv) az átlagosnál jobb tárgyi feltételek között tanulhatnak, ezeken a területeken olyan biztos tudást kaphatnak, amellyel megállják majd a helyüket a későbbiek során is.

A 6 osztályos gimnáziumban valamely irányultságnak megfelelően emelt szinten, és óraszámban tanulnak a diákok, de fontos hangsúly helyeződik a többi műveltségterületre is. Így biztosítjuk, hogy az első két szakasz alapozó munkájára épülve a harmadik szakaszban képesek legyenek felelősségteljes döntésre további pályájukat illetően.

Célunk az intenzív szellemi munkára alkalmas gyerekek képzése. Hosszabb tanulmányi idő áll rendelkezésre ahhoz, hogy a tanulóknak széles körű általános műveltséget, tudást nyújtsunk és alkalmassá tegyük őket a továbbtanulásra.

Ez a képzési forma azoknak nyújt lehetőséget, akiknél már 12 éves korban megmutatkozik az egyes tantárgyak, tudományterületek iránti érdeklődés.

7.2. Helyi tanterv

7.2.1. Képzési specialitások, irányok

Iskolánk adottságai, feltételei és hagyományai, illetve a társadalmi igények alapján az alábbi speciális képzési lehetőségeket kínálja ebben az oktatási formában:

a./ Speciális informatikai, matematikai reál irányultságú képzés

Az alsó- és középfokú informatika oktatás csak akkor lesz adekvát a társadalmi elvárásokkal, ha az informatikai műveltségterület nem szűkül le a számítástechnikai ismeretanyagra, hanem felöleli az információ változatos előállításának, feldolgozásának, tárolásának, továbbításának eszközeit és technológiáját. Sőt, szoros határterületként kezeli az információ befogadásának problémáját is. A fentieket tartjuk szem előtt, mikor tanulóink számára lehetővé tesszük az informatika tantárgy magasabb óraszámban való tanulását.

A matematika tantárgy emelt óraszámban történő oktatása során kiemelten fontosnak tartjuk az információs társadalom, a kommunikáció forradalma, a mindent átszövő „multimédia" által előidézett gazdasági és társadalmi változásokat. A matematika tantárgy oktatásán keresztül is felkészítjük tanulóinkat azoknak a kihívásoknak a megválaszolására, amelyek az egyéni életvitel szintjén sikeres munkaerőpiaci elhelyezkedésben, továbbtanulásban és harmonikus társadalmi beilleszkedésben fogalmazódik meg. A matematika a szigorúan fegyelmezett, mégis rugalmas gondolkodásra, a problémamegoldásra nevel. Világos, kristálytiszta logikát igényel és azt fejleszti. Fontos szerepe van a kreativitás, a deduktív és induktív gondolkodás, az absztrakció és az analógiák használatának fejlesztésében a többi tantárgy tanulása során is.

Ennek a tagozatnak a célja, hogy a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő mértékben, de intenzív módon ismerjék és sajátítsák el az informatikai és a matematikai ismereteket.

Cél, hogy fejlődjön a tanulók absztrakt, szimbolikus és kommunikációs képessége úgy, hogy tudják alkalmazni a tudomány eredményeit és későbbi tanulmányaik során képesek legyenek arra, hogy mindezt folytassák.

Célunk továbbá, hogy az informatika és a matematika iránt érdeklődő, tehetséges fiatalok számára ez a képzési forma lehetőséget nyújtson az ismeretek magasabb szintű elsajátításához, a későbbi tanulmányaikhoz kellő felkészülést adjon. A matematikai ismeretek magasabb szintű, illetve az informatika és programozás alapjainak magasabb szintű elsajátítása kiváló lehetőséget biztosít a problémamegoldó képesség fejlesztésére.

A kötelező órák keretében magasabb óraszám, továbbá a szabadon választható órakeret terhére további tanórák biztosítják a magasabb szintű tudás megszerzésének lehetőségét a diákok számára.

A kitűzött célok között szerepel az ECDL vizsga megszerzése, továbbá az előrehozott középszintű érettségi vizsga letétele akár a 10. évfolyam végén. Természetesen a kimagaslóan teljesítő diákok számára a magasabb óraszám lehetővé teszi akár az emelt szintű érettségi vizsga letételét is.

b./ Emelt szintű idegen nyelvi (angol, német) képzés

Ennek a képzési formának a célja, hogy a tanulók lehetőséget kapjanak az idegen nyelv magasabb óraszámú és emelt szintű elsajátítására. Korunk nagy kihívása a nyelvek ismerete, tárgyalási szinten való használata. Ennek a kihívásnak szándékozik ez a tagozat megfelelni.

Figyelembe véve ennek a korosztálynak az igényeit és életkori sajátosságait, célunk, hogy a célnyelvet folyékonyan beszélő, a nyelvi nehézségektől nem megriadó, az adott nyelvet készségszinten használni tudó és akaró diákokat képezzünk, akik képesek lesznek a munka világában is sikeresen boldogulni akár külföldön is.

Rohamosan felgyorsult világunkban egyre nagyobb hangsúlyt kap a versenyképesség. A most felnövekvő generáció számára már nem az a kérdés, hogy tud-e a legszéleseb körben használt idegen nyelveken beszélni, hanem hogy milyen magas szinten sajátította el azokat, illetve hány nyelven tud folyékonyan beszélni.

Ennek következtében célunk továbbá, hogy a diákokban felkeltsük az érdeklődést az adott célnyelvi ország kultúrája, gazdasága és politikája iránt, így képezve európai polgárokat, akik sikeresen megállják helyüket egy multikulturális világban is.

A nyelvtanulás elengedhetetlen alapfeltétele az is, hogy a diákok képesek legyenek önállóan is információkat elsajátítani, autodidakta módon is továbbfejleszteni magukat. Ehhez kívánunk megadni mindenfajta támogatást akár a kötelező órák keretei, akár a szabadon választható tanórák keretei között.

7.2.2. A hatosztályos gimnáziumi képzés jellemzői

A hat évfolyamos gimnázium olyan általánosan művelő középiskola, amely az általános iskola első hat évének nevelési és oktatási eredményeire építve – egy magasabb szintű oktatásban szigorú követelmények mellett – a hat tanév vertikumában arra törekszik, hogy a végzős diákok:

- széles általános műveltséggel és ismeretekkel rendelkezzenek;
- legyenek képesek ismereteiket alkotó módon alkalmazni, legyenek gyakorlatiasak;
- a gyorsan változó világunkban tudjanak könnyen alkalmazkodni szakmailag és emberileg egyaránt;
- az értékek között tudjanak helyesen, gyorsan eligazodni;
- a kihívások megválaszolásához legyenek meg ismereteik, készségeik;
- ismerjék és becsüljék meg a demokratikus társadalom szabályait;
- erősödjön bennük a kötődés a nemzethez és a szülőföldhöz, illetve hangsúlyossá váljon azok hagyományainak ismerete, ápolása;
- az elvi tudásuk és emberi kvalitásaik révén legyenek alkalmasak a pozitív emberi kapcsolatok teremtésére, szakmai ismereteik révén pedig Európában bárhol legyenek képesek munkavégzésre;
- vállalják tudatosan az európai és magyar kulturális örökségeket, és legyen közösségi felelősségtudatuk.

Gimnáziumunk célja, hogy tehetséges, jobb teljesítményre képes tanulóknak biztosítsa:

- Az érettségi bizonyítvány megszerzésének lehetőségét a középszintű érettségi vizsga letételével.
- A felsőfokú tanulmányok folytatásának lehetőségét az emelt szintű érettségi vizsga letételével.

7.2.3. A 6 évfolyamos képzésünk három szakaszra bontható

1./ *7-8. évfolyam: az alapfokú oktatás, nevelés fejlesztő szakasza; a középfokú oktatás-nevelésre előkészítő, ráhangoló szakasza.*

Ebben az időszakban (13-14 éves korosztály) az általános iskola első hat évének nevelési-oktatási eredményeire építve stabil műveltségi, neveltségi alapszintek, humán és természettudományos alapkészségek kialakítása történik.

A fejlesztő szakasz célja a tanulók érdeklődésének felkeltése, illetve fokozása. Nagy hangsúlyt fektetünk a tanulás módszertanának megismerésére, gyakorlására. A diákokban igyekszünk kialakítani a pozitív viszonyulást iskolájukhoz, a tanuláshoz és egymáshoz. A már az általános iskolai oktatás során megalapozott kompetenciák fejlesztését (megerősítés, bővítés, hatékonyság, variálhatóság növelése) tovább folytatjuk.

Az érdeklődés ebben a korban kifejezetten a külvilágra irányul, a felfedezés, megismerés vágya mozgatja a gyermeket. Az új ismeretek, készségek nyomán megerősödik az önálló vállalkozásokra, sőt kalandokra irányuló motiváció a gyermekben. Ebben a korban alakul ki az az egyéni érdeklődési irány, amely befolyásolja későbbi fejlődését – esetleges pályaválasztását. A gyerek minden iránt való nyitottsága, érdeklődése miatt tudatosan lehet a motivációs skálát erősíteni szaktárgyakon belül.

2./ 9-10. évfolyam: az általános műveltséget elsajátító és megszilárdító szakasz

Célunk az intenzív tanulási metódusok kialakítása. Ebben a képzési szakaszban a tanulók mélyebben megismerkednek az egyes tantárgyakkal. A differenciált nevelő, oktató munka

elősegíti, hogy érdeklődésük, irányultságuk kialakuljon, eldöntsék továbbtanulásuk irányát, a helyes önismeret kialakítását

A széleskörű általános műveltség megalapozását valamennyi szaktárgy (műveltségi terület) közös feladatának tekintjük.

3./ 11-12. évfolyam: az általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztási szakasz.

Ebben a szakaszban kiemelt figyelmet fordítunk a kétszintű érettségi vizsgára való felkészítésre és a tanulók továbbtanulására. Az ismeretek keresésének, magasabb szintű rendszerezés képességének kialakítására törekszünk. A választottól függően közép- illetve emelt szintű vizsgára készülnek a különböző tantárgyakból. A választott tudásterület ismeretanyagának elmélyítése a cél.

Nagyobb szerepet kap a tanítási- tanulási folyamatban a tudatosság, az értelmi megalapozottság:

- Logikus összefüggésekben, folyamatokban, rendszerekben történő gondolkodás
- Problémák iránti érzékenység, nyitottság, problémamegoldó, alkotó képesség
- Az önálló tanulás, ismeretszerzés igényének, képességének fejlesztése
- A tudásra épülő önálló vélemény kialakítása, érvelő technikák elsajátítása
- Szóbeli és írásbeli kommunikációs képességek kifejlesztése, az anyanyelv árnyalt használata, idegen nyelven történő kommunikálás képessége

Az induktív- deduktív logikai megismerés további megerősödése mellett megjelenik a hipotézisalkotás és a problémamegoldás képessége, vagyis az elméletekben való gondolkodás lehetősége és sajátossága. Az utolsó iskolai években az ifjak hivatásvágya többnyire tárgyilagos és megalapozott.

Ebben a képzési szakaszban kellő számú tanórát biztosítunk a szabadon választható tantárgyak tanulására a 11. és 12. évfolyamon, biztosítva ezzel a jó képességű tanulóknak az emelt szintű érettségire történő felkészülést.

A 11-12. évfolyam az egyéni célokhoz igazodó, differenciáló, az érettségi vizsgára, a továbbtanulásra és pályaválasztásra előkészítő szakasz. Továbbtanulási szándéka és érdeklődése alapján tantárgyakat választanak közép- vagy emelt szint megjelölésével. A tanuló köteles felkészülni és tudásáról számot adni a kötelező vizsgatárgyak, - magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv – és valamely választott további tárgy követelményeiből. A felkészülésre biztosított órakeretek lehetővé teszik a célirányos és hatékony felkészülést az átlagos képességű tanulók részére is.

A 6 osztályos képzés alapozó, fejlesztő és az általánosan képző időszakában az adott tantárgyak iránt átlagos vagy kiemelkedő érdeklődésű, átlagos és kiemelkedő képességekkel rendelkező diákok számára is jól elsajátítható tananyagot tartalmaznak. A fő cél ebben az időszakban a korszerű, általános műveltség kialakítása.

Élesen elkülönül az utolsó két év, mely hangsúlyozottan a tehetséggondozást, a speciális képzést, a differenciált foglalkozást szolgálja. Mindezt egy nem csupán 2 éves előkészítő, alapozó, hanem egy tartalmasabb, célirányosabb, 4 éves időszakra építve. Ekkor a 11. és 12. évfolyam gimnáziumi tananyagának elsajátítása mellett egyre nagyobb szerepet kap a választott tanórák, tantárgyak lehetősége, mely a döntés felelősségén túl a diákok érdeklődését előtérbe helyezve biztosítja az elmélyültebb tudás megszerzését.

A 6 évfolyamos gimnáziumban tanuló diákok döntő többsége várhatóan tovább kíván tanulni, ezért több tantárgyból is emelt szintű érettségi vizsgát fognak tenni. Az emelt szintű követelmények a középszintet elmélyítve, kiegészítve, bonyolultabb, nehezebben elérhető teljesítményszint elsajátítását teszi lehetővé ebben a képzési típusban.

A 6 osztályos gimnázium egyik fő előnyét abban láthatjuk, hogy a NAT követelményein túl a 7-12. évfolyamos tananyag építkezési struktúrájában nagyobb hangsúllyal, intenzívebb tanulói-tanítói metódusokkal tudjuk figyelembe venni a kimeneti vizsga, azaz a kétszintű érettségi vizsga követelményeit.

A kétszintű érettségire való felkészítésnél, a felsőoktatásba való jelentkezés előkészítésénél ezáltal optimálisabbak a feltételek a hatosztályos gimnáziumban, mint a

négyosztályosban, ahol a 8. évfolyam befejezése után a NAT minimum követelményein túl várhatóan eléggé heterogén lesz a diákok tárgyi tudása. Ezzel szemben a 6 osztályos képzésben a tantárgyi alapozó szakasz (7-8. évfolyam) már előkészíti a későbbi tanulmányok követelményeihez való alkalmazkodást.

7.2.4. A hat évfolyamos gimnáziumi képzésre való beiskolázás

A felvétel a tanuló általános iskolai eredményei (5. év vége, 6. félév), a vonatkozó miniszteri rendelet (ld. 11/1994 MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről 17/A §, illetve 8. számú melléklet) szerint megtartott felvételi eljárás alapján történik.

Azonos középiskolai képzés esetén átvétellel, egyéb középfokú intézményből – szükség szerint – különbözeti vizsgát követően kerül sor a felvételre.

7.2.5. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése

Iskolánkban a hagyományos 5 fokozatú értékelést alkalmazzuk, az érdemjegyeket a naplóban vezetjük. A tanuló teljesítményének értékelésénél, minősítésénél alkalmazott érdemjegyek és osztályzatok a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Fegyelmezési céllal osztályzatot nem adunk.

Az osztályozott írásbeli dolgozatot, feladatlapot a tanulónak látnia kell.

Az érdemjegyet a szaktanár az osztálynaplóba való bejegyzéssel egyidejűleg az ellenőrző könyvbe is beíratja. A témazáró dolgozatok érdemjegye a félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál hangsúlyozottan veendő figyelembe, a naplóban és a tanuló ellenőrzőjében piros színnel szerepel.

Az érdemjegyet nem tesszük függővé a tanuló korábbi eredményeitől.

Pedagógusaink a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékelik, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítik.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál ***félévenként*** legalább 3 érdemjeggyel,
- heti két- vagy több órás tantárgynál ***félévenként*** legalább a heti óraszám plusz egy érdemjeggyel értékeli, feltéve, hogy a tanuló hiányzásai az adott időszakban nem érik el a tantárgy óraszámának 30 százalékát.

Egy-egy félévben az évfolyamon tanult minden tantárgyból a tanuló által kapott érdemjegyekből lehetőleg egy szóbeli felelet. Év végi elégtelen osztályzat megállapítása nem történhet kizárólag írásban vagy szóban szerzett érdemjegyek alapján.

A nem minősítő értékelés szerepe: a korrigálás, a segítés, tanácsadás, orientálás, irányítás. Ez történhet szóban és – a tanuló írásbeli dolgozatán – írásban.

A tanuló írásbeli munkájának helyesírási hibáit minden szaktanár javítja.

Az ellenőrzés, értékelés szempontjából a legfőbb információt, a szummatív értékeléssel kapott érdemjegyek jelentik, ez az érdemjegy nagyobb szerepet játszik a félévi és év végi osztályzat kialakításakor.

A félévi és év végi osztályzat az évi összteljesítményt értékeli és a tanuló félévi vagy egész évi érdemjegyeiből kialakuló átlag körüli érték, amelynek megállapításakor figyelembe vesszük a fejlődést és a tanuló félévi, illetve egész évi összteljesítményét.

Ha a tanuló előmenetele szükségessé teszi, az osztályfőnök időben figyelmezteti a szülőket is a várható „bukás” veszélyére.

Az osztályzással, értékeléssel kapcsolatos adminisztrációk

A közoktatás egészéhez igazodva félévkor az ellenőrző könyvben a tantárgyak 1-5-ig számmal, a magatartás és szorgalom betűkkel, év végén pedig betűkkel a bizonyítványban értékeljük a tanuló előmenetelét. Az értékelés közlésére tanév közben csak az OM által rendszeresített nyomtatványokat (napló, ellenőrző) használjuk fel.

Hosszabb ideig tartó szakszerű helyettesítés esetén a helyettesítést végző pedagógus a tanuló munkáját értékelheti.

A tanév végi osztályzatok megállapításánál a tanév összes érdemjegyének átlagából kerekítéssel kapott jegyet vesszük alapul (a szaktanári gyakorlatnak megfelelően, melyről a tanulót az első tanítási órán tájékoztatni kell). Ha tanév végi osztályzat ettől a jegytől a tanuló hátrányára eltér, a szaktanár az osztályozó értekezleten tájékoztatja az osztályban tanító tanárokat az eltérésről és annak indokairól. Ha az osztályban tanító tanárok az indoklással nem értenek egyet, az osztályzatot a tanuló javára módosítják. Az ebben a bekezdésben meghatározott eljárást alkalmazzuk a félévi osztályzatok megállapításánál is.

A tanuló teljesítményének, tudásának értékelésénél az előbbiekben megjelölt érdemjegyek mellett a tantárgyi modulok (mozgókép és média ismeret 8. osztály, tánc- és dráma 12. osztály, emberismeret és etika 11. osztály) esetében a következő minősítési fokozatokat alkalmazzuk:

- kiváló (5)
- jól tájékozott (4)
- tájékozott (3)
- megfelelt (2)
- nem felelt meg (1)

Ezek osztályzatra, illetve érdemjeggyel való átváltása a mellettük álló szám alapján történik. Az értékelés módját az érintett szaktanár hozza az osztály tudomására.

Kiváló minősítést kapjon az a tanuló, akinek teljesítménye megbízható, ismerete és gondolkodása alapos. Az órán rendszeresen közreműködik, önkéntesen is feladatot vállal, munkája példaként állítható.

Jól tájékozott minősítést kapjon az a tanuló, akinek teljesítménye, ismerete és gondolkodása jó. Az órán rendszeresen közreműködik, munkája rendszeres. Befogadó, toleráns, véleményét, álláspontját jól képes kifejteni.

Tájékozott minősítést kapjon az a tanuló, akinek teljesítménye, ismerete és gondolkodása átlagos színvonalú, legalább az alapvető ismeretek birtokában van. Az órán csak alkalomszerűen működik közre, véleményét, álláspontját képes kifejteni.

Megfelelt minősítést kapjon az a tanuló, akinek teljesítménye, ismerete és gondolkodása elfogadható színvonalú. Az órán ritkán működik közre, véleményét csak nehezen képes kifejteni.

Nem felelt meg minősítést kapjon az a tanuló, aki a fenti követelményeket nem teljesíti.

7.2.6. Tantárgyi rendszer és óraszámok

1. Emelt szintű idegen nyelvi képzés – angol, német nyelv

A NAT műveltségi területei	Helyi tantárgyak	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4
2. Élő idegen nyelv	1. idegen nyelv – angol, német	5	5	5	5	5	5
	2. idegen nyelv – angol, német, francia	-	-	3	3	3	3
3. Matematika	matematika	3	3	3	3	3	4
4. Ember és társadalom	történelem és társadalomismeret	2	2	2	2	4	4
	emberismeret és etika	0,5	0,5	-	-	1	-
	bevezetés a filozófiába	-	-	-	-	-	1
	osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
5. Földünk-környezetünk	földrajz	1,5	1,5	2	2	-	-
6. Ember a természetben	biológia és egészségtan	1,5	1,5	1	1,5	2	2
	fizika	1,5	1,5	1,5	2	2	-
	kémia	1,5	1,5	2	2	-	-
7. Művészetek	ének-zene	1	1	1	1	-	-
	tánc és dráma	-	-	-	-	-	1
	rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1	-	-
	mozgókép és média-ismeret	-	0,5	-	-	-	-
	mozgókép és média-ismeret, művészetek	-	-	-	-	1,5	1
8. Informatika	informatika	1	1	2	-	-	-
9. Életvitel és gyakorlati ismeretek	technika és életvitel	1	0,5	-	-	-	-
10. Testnevelés és sport	testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Összesen:		**27,5**	**27,5**	**31**	**30**	**29**	**28,5**

Szabadon választható tantárgyak*	**kötelező**					1	1,5
	maximálisan választható	1,5	1,5	0,5	1,5	5	5,5
Természet-tudományos felkészítő	földrajz	-	-	-	0,5	-	-
	biológia	-	-	0,5	-	-	-
	fizika	-	-	0,5	-	-	-
	kémia	-	-	-	0,5	-	-
Középszintű érettségi előkészítő	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	-	1	1
	matematika	-	-	-	-	1	1
	földrajz	-	-	-	-	1	1
	biológia	-	-	-	-	1	1
	informatika	-	0,5	0,5	1	2	2
	utazás és turizmus	-	-	-	-	2+2	2+2
	sajtó és nyilvánosság	-	-	-	-	2	2
Emelt szintű érettségi előkészítő	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	-	2	2
	matematika	-	-	-	-	2	2
	történelem	-	-	-	-	2	2
	idegen nyelv	-	-	-	-	2	2
	földrajz	-	-	-	-	2	2
	biológia	-	-	-	-	2	2
Szabadon választott	testnevelés	2	2	2	2	2	2
Felzárkóztató	magyar nyelv és irodalom	1	1	-	-	-	-
	matematika	1	1	-	-	-	-

* A csoportok indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

2. Emelt óraszámú matematikai-informatikai képzés

A NAT műveltségi területei	Helyi tantárgyak	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4
2. Élő idegen nyelv	1. id. nyelv – angol, német	3	3	3	3	5	5
	2. id. nyelv – angol, német, francia	-	-	3	3	3	3
3. Matematika	matematika	4	4	4	4	4	5
4. Ember és társadalom	történelem és társadalomismeret	2	2	2	2	4	4
	emberismeret és etika	0,5	0,5	-	-	1	-
	bevezetés a filozófiába	-	-	-	-	-	1
	osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
5. Földünk-környezetünk	földrajz	1,5	1,5	2	2	-	-
6. Ember a természetben	biológia és egészségtan	1,5	1,5	1	1,5	2	2
	fizika	1,5	1,5	1,5	2	2	-
	kémia	1,5	1,5	2	2	-	-
7. Művészetek	ének-zene	1	1	1	1	-	-
	tánc és dráma	-	-	-	-	-	1
	rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1	-	-
	mozgókép és média ismeret	-	0,5	-	-	-	-
	mozgókép és média ismeret, művészetek	-	-	-	-	1,5	1
8. Informatika	informatika	2	2	3	1	1	1
9. Életvitel és gyakorlati ismeretek	technika és életvitel	1	0,5	-	-	-	-
10. Testnevelés és sport	testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Összesen:		**27,5**	**27,5**	**31**	**30**	**30**	**30,5**

Szabadon választható tanórák *	**kötelező**						
	maximálisan választható	1,5	1,5	0,5	1,5	4	3,5
Természet-tudományos felkészítő	földrajz	-	-	-	0,5	-	-
	biológia	-	-	0,5	-	-	-
	fizika	-	-	0,5	-	-	-
	kémia	-	-	-	0,5	-	-
Középszintű érettségi előkészítő	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	--	1	1
	matematika	-	-	-	-	1	1
	földrajz	-	-	-	-	1	1
	biológia	-	-	-	-	1	1
	informatika	-	0,5	0,5	1	2	2
	utazás és turizmus	-	-	-	-	2+2	2+2
	sajtó és nyilvánosság	-	-	-	-	2	2
Emelt szintű érettségi előkészítő	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	-	2	2
	matematika	-	-	-	-	2	2
	történelem	-	-	-	-	2	2
	idegen nyelv	-	-	-	-	2	2
	földrajz	-	-	-	-	2	2
	biológia	-	-	-	-	2	2
Szabadon választott	testnevelés	2	2	2	2	2	2
Felzárkóztató	magyar nyelv és irodalom	1	1	-	-	-	-
	matematika	1	1	-	-	-	-

* A csoportok indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

Az óratervek kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történt:

- a KT-ben az általános iskola bevezető és kezdő szakaszára meghatározott kötelező óraszámok

- a 243/2003. (XII. 17.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról tanórai foglalkozások megszervezésében előírtak

- NAT műveltségi területekre előírt százalékos időarányok

- a 2003-as törvénymódosítás testnevelés óraszámokat érintő változása

- A tantárgyak elnevezésében maradéktalanul érvényesítjük a kerettantervben rögzített tantárgyak nevét.

- Az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása érdekében a tanulóknak vállalniuk kell az órarendbe iktatott heti kötelező tanóraszámot. A tanulók heti óraterhelését a beiskolázás során nyilvánosságra hozzuk, azt a választott tanulmányi terület megjelölésével, továbbá a beiratkozás során aláírt nyilatkozattal erősítjük meg.

- A kerettantervi rendeletben megadott tantervi modulok és tantárgyak kapcsolata:

    - Az emberismeret és etika tantárgy a 7-8. évfolyamon az osztályfőnöki órába integráltuk.
    - Élve a 4/2001. OM rendelet 11. §. (3) bekezdésének lehetőségével, a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv továbbá irodalom tantárgyakra bontottuk.

- Összevontan tantárgyként tanítjuk a történelem tantárgy és a társadalomismeret modul kereteibe tartozó ismeretanyagot, a tantárgy neve így történelem és társadalomismeret.

- A törvényben meghatározott 2,5 testnevelés órát 2 választható órával bővítettük ki. Így diákjaink 4,5 órában tanulhatnak testnevelést. Különös figyelmet fordítunk a testkultúra fontosságára, mely az egyetemes kultúra részét képezi. Távlati céljaink között szerepel, hogy a 6 osztályos gimnáziumi képzésben is – felmenő rendszerben – bevezessük az emelt szintű testnevelés oktatást. A kibővített órakeret lehetőséget biztosít a tanterv által meghatározott követelményeken túl, a különböző sportágak magasabb szintű oktatására. Emellett a diákolimpiai versenyekre való felkészülést is szolgálja.

- Tanulóinknak a tanórán kívül is lehetőségük nyílik nem hagyományos tanórai formában szervezett foglalkozásokon való részvételre, ahol bővíthetik ismereteiket, továbbá hangsúlyt fektetve a tehetséggondozásra, mindezek segítségével széleskörű jártasságot szerezhetnek a mindennapi élet és a tudományok határterületeiről. Ilyen szakköri lehetőségként igény szerint a következőket biztosítjuk:

    - ISK
    - Film és esztétika
    - Drámajáték
    - Vöröskeresztes ismeretek
    - Katasztrófavédelmi ismeretek

8. A belügyi rendészeti pályákra felkészítő középiskolai képzés programja

A belügyi rendészeti pályára felkészítő képzés két, korábban bevezetett oktatási programra épít.

a) Az Országos Rendőr-főkapitányság 1992-ben kezdeményezte, hogy a középiskolákban **rendőri pályára orientáló** vagy **előkészítő** képzés folyjék. Célja, hogy javítsa a rendőri utánpótlás minőségét, jelentkezőikben mihamarabb alakuljon ki a rendőri pálya iránti elkötelezettség, a középiskolák adjanak megfelelő ismereteket a szakmáról, fejlesszék a pályához szükséges készségeket, képességeket.

A középiskolák – gimnáziumok és szakközépiskolák egyaránt – pedig kínálatbővítésként vállalták fel a képzést, 2001-re már 43 iskola kapcsolódott be a programba.

1998-tól lehetővé vált – akkreditálás nélkül, egyedi engedéllyel – a rendvédelmi ismeretek 5. (kötelezően választható) érettségi tárgyként való szerepeltetése. A tantervek alapján egyéni és csapatversenyeket egyaránt szerveznek. Az egyéni verseny győztesei kedvezményt kaptak a Rendőrtiszti Főiskolára és a rendészeti szakközépiskolákba való jelentkezéskor. A Rendőrtiszti Főiskola pontvivő tantárgyként ismerte el a rendvédelmi ismereteket.

b) A Határőrség Országos Parancsnoksága irányítása alatt 1998-tól **határrendészeti pályára orientáló** képzés folyik 18 középiskolában. Központi tanterveket nem adtak ki, az adott témakörök és óraszámok ismeretében a középiskolák maguk dolgozták ki az alkalmazott helyi tanterveket.

1999-től rendezik meg a Határrendész Országos Versenyt, amelyen egyéni és csoportteljesítményt egyaránt értékelnek.

A határrendész tantárgyból – kötelezően választható módon – érettségi vizsga is tehető. A tárgy a Rendőrtiszti Főiskola határrendészeti szakán pontvivő tantárgyként szerepel, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem határrendészeti és védelmi vezetői szakán pluszpontot ér.

2001-től indokolttá vált a kétféle képzés egységessé tétele a Belügyminisztérium irányítása alatt, mivel a rendőri és a határrendészeti szakképzés egybeolvadt a rendészeti szakközépiskolákban is. Ugyanakkor a tanterveket hozzá kellett igazítani a kerettanterv előírásaihoz is.

Iskolánk 2012-től kapcsolódik be a rendőri pályára előkészítő képzésbe, s a négy évfolyamos gimnáziumi osztályunk tantervébe illesztettük be a programját. Ettől az időponttól kezdve rendészeti pályára felkészítő képzést folytatunk, amely elősegíti a munkába állást és a szakirányú továbbtanulást.

8. 1. A rendészeti pályára felkészítő képzés célja

- A rendészeti szakmák iránt érdeklődő tanulóknak – a gimnáziumi közismereti tárgyak elsajátítása mellett – olyan speciális ismereteket nyújtani, amelyekkel pályaválasztásuk megalapozottabbá válik. Erősödik motivációs bázisuk, ezzel elkerülhetővé válik a hibás pályaválasztás, mérsékelhető a későbbi pályaelhagyás. A tanulók megismerik a rendészeti szakmákra és életpályákra jellemző munkatevékenységeket, az e területeken dolgozók előtt álló perspektívákat. Ezáltal erősödik a rendészeti szervek presztízse, a bűn- és baleset-megelőzés társadalmi bázisa. A képzésben résztvevők jogi és állampolgári ismeretei elmélyülnek, ami megerősíti a felelős állampolgári magatartást.

- Olyan képességeket fejleszteni, melyek erősítik a pályaalkalmasságot. Fontos szerepet játszik az önismeret és a kommunikációs képességek fejlesztése, a megfelelő kondicionáltság kialakítása.

- A kerettantervben is szereplő olyan tantárgyak speciális tartalmakkal való kiegészítése, melyek a rendvédelmi szerveknél is kívánatos és konvertálható ismereteket tartalmaznak (idegen nyelv, informatika testnevelés, társadalomismeret).

- Felkészíteni a belügyi rendészeti ismeretek című tantárgyból – mint kötelezően választható akkreditált érettségi tárgyból – tehető középszintű érettségi vizsgára.

- Előkészíteni a rendészeti szakközépiskolákban vagy a Rendőrtiszti Főiskolán folytatandó továbbtanulásra.

8.2. A képzés struktúrája, helyi óraterve, tanterve

A kerettantervben szereplő kiemelt tantárgyak:

1. Idegen nyelvek (angol vagy német)

Célja az idegen nyelvi kommunikációs készség általános növelésén túl olyan témák feldolgozása, szituációk gyakorlása, amelyek a határforgalommal, a rendőri tevékenységgel függnek össze; sajtócikkek, angol vagy német nyelvű adások feldolgozása, melyek más országok rendészeti munkáját mutatják be.

2. Informatika

Célja olyan ismeretekre szert tenni, amelyek lehetővé teszik a minél gazdagabb információgyűjtést; a hivatalos iratok készítési szabályainak elsajátítását; az ECDL vizsga letételét.

3. Testnevelés és sport

Célja a kondicionális képességek növelése, amelyekkel lehetővé válik a rendészeti szakközépiskolák vagy a Rendőrtiszti Főiskola fizikai alkalmassági vizsgáján való megfelelés; önvédelmi és küzdősportok alapvető fogásainak elsajátítása.

A kerettantervben nem szereplő, a szabadon tervezhető és szervezhető órák terhére létrehozott tantárgyak:

1. Kommunikációs gyakorlatok

Célja a tárgyilagos emberismeret megalapozása; önismeret és önfejlesztés kialakítása; a hiteles kommunikáció fejlesztése; a rendészeti pályák gyakorlásához szükséges magatartás kialakítása.

2. Társadalomismeret

Célja olyan ismeretekkel kiegészíteni a kerettantervi tananyagot, melyek elmélyültebb jogismeretet tesznek lehetővé; a kibővített ismeretanyag pszichológiai és szociológiai összefüggésbe helyezi a bűn fogalmát; a feldolgozott témakörök megismertetnek a bűnmegelőzés lehetőségeivel.

3. Belügyi rendészeti ismeretek

Célja az egyes rendészeti szervek munkájának megismerése; olyan szakmai ismeretek elsajátítása, melyeknek segítségével kialakul, illetve erősödik a pályakép, a motiváció; felkészítés a középszintű érettségi vizsgára.

Ezen tantárgyak választása egyrészt a beiratkozással történik, másrészt a 10. évfolyam végén dönthetnek arról a tanulók, hogy vállalják-e ezt a képzést tovább vagy az Utazás és turizmus (heti 4 óra) illetve a Sajtó és nyilvánosság, kommunikációs gyakorlat (heti 4 óra) orientációt választják.

8.3. Tantárgyi rendszer és óraszámok
Belügyi rendészeti képzés

Szabadon választható tantárgyak *	**kötelező**	-	-	2	1
	maximálisan választható	5,5	4	6	5
A NAT műveltségi területei	**Helyi tantárgyak**	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**
Középszintű érettségi előkészítő	utazás és turizmus	-	-	4	4
1. Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
	sajtóvár nyelvvizsgaszakkör	-	-	2	2
Emelt szintű érettségi előkészítő	magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3
2. Idegen nyelv	1. idegen nyelv – angol, német	3	3	3	3
	2. idegen nyelv – angol, német, francia	2,5	2	3	3
3. Matematika	matematika	3	3	3	4
	matematika	3	3	3	4
	történelem	2	2	3	3
	idegen nyelv	2	2	3	3
4. Emberi és társadalom	társadalomismeret (benne speciális tartalmak, pl. etika)	-	1,5	1,5	1,5
	testnevelés	-	1,5	1,5	1,5
	kommunikációs gyakorlatok	2	-	-	1
	bevezetés a filozófiába	-	-	-	1
	osztályfőnöki	1	1	1	1
	belügyi rendészet	-	-	3	3
Rendészeti fakultáció					
5. Földünk-környezetünk	földrajz	2	2	2	-
Rendészetet választók összesen		29,5	29	32,5	33,5
6. Ember a természetben	biológia és egészségtan	-	1	2	2
	fizika	1,5	2	2	-
	kémia	1,5	2	-	-
7. Művészetek	ének-zene	1	1	-	-
	tánc és dráma	-	-	-	1
	rajz és vizuális kultúra	1	1	-	-
	mozgókép és média- ismeret	-	-	-	-
	mozgókép és média- ismeret, művészetek	-	-	1,5	1,5
8. Informatika	informatika	1	1	1	1
9. Életvitel és gyakorlati ismeretek	technika és életvitel	-	-	-	-
10. Testnevelés és sport	testnevelés és sport	4	2,5	2,5	2,5
Összesen:		**27,5**	**27,5**	**28**	**29**

* A csoportok indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

9. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

9.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény 2008. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban található helyi tanterv 2008. szeptember 1. napjától az 1-12. évfolyamon kerül bevezetésre.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje – 2008. szeptember 1. napjától 2011. december 31. napjáig – szól.

9. 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- *A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.*

A 2010/2011. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

9. 3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- *az iskola igazgatója;*
- *a nevelőtestület bármely tagja;*
- *a nevelők szakmai munkaközösségei;*
- *működése esetén az iskolaszék; szülői szervezet;*
- *az iskola fenntartója.*

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

9. 4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- a*z iskola fenntartójánál,*
- *az iskola igazgatói irodáiban,*
- *az iskola könyvtárszobájában,*
- *az iskola nevelői szobáiban,*
- *az iskola honlapján.*

10. Legitimáció

A módosított pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat a …….. év …….. hó …… napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt:

……..
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség iskolai vezetősége a …….. év …….. hó …… napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt:

……..
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógiai programot az iskolaszék a …….. év …….. hó …… napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt:

……..
az iskolaszék elnöke

A pedagógiai programot a nevelőtestület a …….. év …….. hó …… napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt:

……..
igazgató

A Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola pedagógiai programját Enying Város Önkormányzatának Képviselő-testülete …….. év …….. hó …… napján tartott ülésén jóváhagyta.

Kelt:

……..
polgármester

Mellékletek

1.sz. melléklet : Óratervek

Tantárgyi rendszer és óraszámok
1-8 évfolyam

Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként angol és német nyelv tanulását választhatják.
Az alábbi táblázat tartalmazza az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait.

Csökkentett óraszámú kerettanterv a 10/2003. (IV. 28.) sz. OM rendelet alapján 2008-2011-ig

Tantárgy / évfolyam	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.** 08/09	**7.** 09/10	**8.** 10/11
Magyar nyelv és irodalom						4	4	4
Történelem						2	2	2
Idegen nyelv						3	3	3
Matematika						3	3	3
Informatika						0,5	1	1
Környezetismeret								
Természetismeret						2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene						1	1	1
Rajz						1	1	1
Technika						1	0,5	1
Testnevelés						2,5	2	2
Osztályfőnöki						1	1	0,5
Tánc- és drámajáték						0,5		
Hon- és népismeret						0,5		
Etika							0,5	
Médiaismeret								0,5
Egészségtan						0,5		
Szabadon tervezhető ó.								
Összesen:						**22,5**	**25**	**25**

Tantárgyi rendszer és óraszámok

1-8 évfolyam.

2003. évi LXV. sz. törvény alapján – kifutó NAT 2015-ig (nyelvi tagozat)

Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 268/2007. (VI. 27.) sz. határozata alapján

Tantárgy / évfolyam	1.	2. 08/09	3. 09/10	4. 10/11	5. 11/12	6. 12/13	7. 13/14	8. 14/15
Magyar nyelv és irodalom		7	7	7,5	4	4	3,5	3,5
Történelem(Hon-és népism.; Etika)					1,5	1,5	2	2
Idegen nyelv		2	3	3	4	4	4	4
Matematika		4	3	3,5	4	4	3	3
Informatika				1,5	1	1	1	1
Környezetismeret		1	1	1				
Természetismeret/egészségtan 6.o.					1	1		
Fizika							1,5	1,5
Biológia / egészségtan 8.o.							1,5	1,5
Kémia							1,5	1
Földrajz					1	1	1	1
Ének-zene		1	1	1	1	1	1	1
Rajz		1	1	1	1	1	1	1
Technika		1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés / tánc és dráma 5.o.		3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc- és drámajáték								
Hon- és népismeret								
Etika								
Médiaismeret								0,5
Egészségtan								
Szabadon tervezhető ó.								
Összesen:		**20**	**20**	**22,5**	**22,5**	**22,5**	**25**	**25**

Tantárgyi rendszer és óraszámok
1-8 évfolyam.

2003. évi LXV. sz. törvény alapján – kifutó NAT 2015-ig (testnevelés tagozat)

Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 208/2007. (V. 30.) sz. határozata alapján

Tantárgy / évfolyam	**1.**	**2.** 08/09	**3.** 09/10	**4.** 10/11	**5.** 11/12	**6.** 12/13	**7.** 13/14	**8.** 14/15
Magyar nyelv és irodalom		8	8	7,5	4,5	4	3,5	3,5
Történelem(Hon-és népism.; Etika)					1,5	1,5	2,5	2,5
Idegen nyelv				2	3	3	2,5	2,5
Matematika		4	3,5	3,5	4	4	3	3
Informatika			0,5	1,5	1	1	1,5	1,5
Környezetismeret		1	1	1				
Természetismeret/egészségtan 6.o.					1	1		
Fizika							1,5	1,5
Biológia / egészségtan 8.o.							1,5	1,5
Kémia							1,5	1
Földrajz					1	1	1	1,5
Ének-zene		1,5	1	1	1	1	1	1
Rajz		1	1,5	1	1,5	1,5	1	1
Technika		1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés / tánc és dráma 5.o.		5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					0,5	1	1	0,5
Tánc- és drámajáték								
Hon- és népismeret								
Etika								
Médiaismeret								0,5
Egészségtan								
Szabadon tervezhető ó.								
Összesen:		**21,5**	**21,5**	**23,5**	**25**	**25**	**27,5**	**27,5**

Tantárgyi rendszer és óraszámok
1-8 évfolyam.

202/2007. (VII. 17.) sz. kormányrendelet alapján – új NAT
a 2008/2009-es tanévtől

A bevezető és kezdő szakasz tanterve
Az alapozó és fejlesztő szakasz tanterve

Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	4	3
Történelem(Hon-és népismeret)					2	2	2	2
Idegen nyelv				2,5	2,5	2,5	3	3
Matematika	5	4	3,5	4	4	3	3	3
Informatika			1	1	1	1	1,5	1,5
Környezetismeret	1	2	1,5	2				
Természetismeret					2,5	2,5		
Fizika							1	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1,5	1	1	1	1,5	1	1
Rajz	1,5	1	1,5	1	1,5	1,5	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	3	3	2,5	2,5
Osztályfőnöki								
Tánc- és drámajáték								
Hon- és népismeret								
Etika							0,5	
Médiaismeret								0,5
Egészségtan						0,5		0,5
Szabadon tervezhető ó.								
Összesen:	**20**	**20**	**20**	**22,5**	**22,5**	**22,5**	**25**	**25**

A nem kötelező tanórák időkerete

Emelt szintű testnevelés 1-4. évfolyam	2 óra
Emelt szintű testnevelés 5-8. évfolyam	2 óra
Emelt szintű nyelvoktatás 1-4. évfolyam	1 óra
Emelt szintű nyelvoktatás 5-8. évfolyam	1 óra

Tömegsport foglalkozások 8 óra

Osztálybontások (20 tanulólétszámon felül)
idegen nyelv 4-8. évfolyam
technika 4-8. évfolyam
informatika 4-8. évfolyam
tehetséggondozás: magyar nyelv és irodalom, matematika 5-8.évfolyam

Maximálisan választható óraszámok a tanulói terhelés törvényi előírásainak megfelelően:
1-3 évfolyamom maximum 2 óra
1-3 évfolyamon sportorientációs és a nyelvi osztályban a tanulóknak nincs választási lehetősége.
5-6 évfolyamon maximum további 3 óra választható.
7-8. évfolyamon maximum további 4 óra választható.

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:
Az 1 - 4 évfolyamon

- a heti három kötelező testnevelésóra,
- a többi tanítási napon pedig a játékos, egészségfejlesztő testmozgás, mindennapi testnevelés

Az 5 - 8 évfolyamon

- a heti 2 kötelező testnevelésóra,
- az iskolai sportkör különféle sportágakban szervezett foglalkozásai,
- a hét minden napján szervezett tömegsport foglalkozások, melyek tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak.

A 7 - 12. évfolyamon az előírt 2,5 testnevelés óra a kötelező 2 óra és a 0,5 óra mindennapi testnevelés foglalkozással, valamint az 5 - 6. és a 12. évfolyamon a tánc és dráma foglalkozások keretében valósul meg.
A napközi otthonban és a tanulószobán

- a játékos, egészségfejlesztő testmozgás biztosítása a foglalkozási terv szerint.

Tantárgyi rendszer és óraszámok 2011/2012-től

Általános tantervű képzés az 1-8. évfolyamon

Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	3,5	3,5
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelv				2,5	3	3	3	3
Matematika	5	4	3,5	4	4	3	3	3
Informatika			1	1	0,5	1	1	1
Környezetismeret	1	2	1,5	2				
Természetismeret (+egészségtan 6. oszt.)					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz						1	1,5	1,5
Ének-zene	1	1,5	1	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1	0,5
Technika	1	1	1	1	1	1	1	0,5
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki (+etika 8. évf)					1	1	1	1
Médiaismeret								1
Összesen:	**20**	**20**	**20**	**22,5**	**22,5**	**22,5**	**25**	**25**

Tantárgyi rendszer és óraszámok 2011/2012-től

Emelt szintű testnevelés képzés az 1-8. évfolyamon

Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	3,5	3,5
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelv	1	1	1	2	3	3	3	3
Matematika	5	4	3,5	4	4	3	3	3
Informatika			1	1	0,5	1	1	1
Környezetismeret	1	2	1,5	2				
Természetismeret (+egészségtan 6. oszt.)					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz						1	1,5	1,5
Ének-zene	1	1,5	1	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1	0,5
Technika	1	1	1	1	1	1	1	0,5
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki (+etika 8. évf)					1	1	1	1
Médiaismeret								1
Összesen:	**23**	**23**	**23**	**24**	**25**	**25**	**27,5**	**27,5**

Tantárgyi rendszer és óraszámok

2011/2012-től

Emelt óraszámú idegen nyelvi képzés az 1-8. évfolyamon

Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	3,5	3,5
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelv	1	2	2	3	4	4	4	4
Matematika	5	4	3,5	4	4	3	3	3
Informatika			1	1	0,5	1	1	1
Környezetismeret	1	2	1,5	2				
Természetismeret (+egészségtan 6. oszt.)					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz						1	1,5	1,5
Ének-zene	1	1,5	1	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1	0,5
Technika	1	1	1	1	1	1	1	0,5
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki (+etika 8. évf)					1	1	1	1
Médiaismeret								1
Összesen:	**21**	**22**	**22**	**23,5**	**23,5**	**23,5**	**26**	**26**

Az egészségtan tantárgyat a természetismeretbe integráljuk.

A történelem és állampolgári ismeretek oktatása az 5-8. Évfolyamon a hon és népismerettel integrálva valósul meg.

A 7-8. évfolyamon az ember és társadalomismeret, etika tantárgyat az osztályfőnöki órákkal összevont tantárgyként tanítjuk.

Felhasznált kerettantervek:

Apáczai Kiadó Kerettanterve
Kerettanterv az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszára (1-4. évf.)
Kerettanterv az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakaszára (5-8. évf.)

Tantárgyi rendszer és óraszámok

Általános tantervű gimnáziumi oktatás 9-12. évfolyam

Tantárgy	9.		10.		11.		12.	
Magyar	4		4		4		4	
Történelem és társadalomismeret	2		2		4		4	
Emberismeret és etika	-		-		1		-	
1. Idegen nyelv	3	3	3	3	5	5	5	5
2. Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3		3		3		4	
Informatika	2	2	-		-		-	
Bevezetés a filozófiába	-		-		-		1	
Fizika	1,5		2		2		-	
Biológia	-		1,5		2		2	
Kémia	2		2		-		-	
Földünk és környezetünk	2		2		-		-	
Ének-zene	1		1		-		-	
Rajz és vizuális kultúra	1		1		-		-	
Testnevelés	2		2		2		2	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Társadalomismeret	-		-		-		-	
Tánc és dráma	-		-		-		1	
Mozgókép- és médiaismeret; művészet	-		-		2		1	
KÖTELEZŐ ÓRASZÁM ÖSSZESEN:	**27,5**		**27,5**		**29**		**28**	
Szabadon választható*:					1 óra választása kötelező		2 óra választása kötelező	
- utazás-turizmus	-		-		2+2		2+2	
- informatika	-		2		2		2	
- matematika középszintű	-		-		1		1	
- földrajz emelt szintű	-		-		2		2	
- biológia emelt szintű	-		-		2		2	
- egyéb kötelező vizsgatantárgy emelt szintű	-		-		10		10	
- sajtó és nyilvánosság	-		-		2		2	
Felzárkóztató:matematika, magyar	2		2		-		-	
Tehetséggondozás	1		1		-		-	
Érettségi előkészítő órák /magyar, földrajz, biológia,/	-		-		3		3	

* A csoport indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

Maximálisan választható óraszámok a tanulói terhelés törvényi előírásainak megfelelően:
9.-10. évfolyamon maximum további 4 óra választható.
A 11. évfolyamon 1 óra választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

A 12. évfolyamon 2 óra választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

Tantárgyi rendszer és óraszámok

Emelt óraszámú idegen nyelvi osztály 9-12. évfolyam

Tantárgy	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar	4		4		4		4	
Történelem és társadalomismeret	2		2		4		4	
Emberismeret és etika	-		-		1		-	
1. Idegen nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
2. Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3		3		3		4	
Informatika	2	2	-		-		-	
Bevezetés a filozófiába	-		-		-		1	
Fizika	1,5		2		2		-	
Biológia	-		1,5		2		2	
Kémia	2		2		-		-	
Földünk és környezetünk	2		2		-		-	
Ének-zene	1		1		-		-	
Rajz és vizuális kultúra	1		1		-		-	
Testnevelés	2		2		2		2	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Társadalomismeret	-		-		-		-	
Tánc és dráma	-		-		-		1	
Mozgókép- és médiaismeret; művészet	-		-		2		1	
KÖTELEZŐ ÓRASZÁM ÖSSZESEN:	**29,5**		**29,5**		**29**		**28**	
Szabadon választható*:					1 óra választása kötelező		2 óra választása kötelező	
- utazás-turizmus	-		-		2+2		2+2	
- informatika	-		2		2		2	
- matematika középszintű	-		-		1		1	
- földrajz emelt szintű	-		-		2		2	
- biológia emelt szintű	-		-		2		2	
- egyéb kötelező vizsgatantárgy emelt szintű	-		-		10		10	
- sajtó és nyilvánosság	-		-		2		2	
Felzárkóztató: mat., magyar	2		2		-		-	
Tehetséggondozás	-		-		-		-	
Érettségi előkészítő órák /magyar, földrajz, biológia,/	-		-		3		3	

* A csoport indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

Maximálisan választható óraszámok a tanulói terhelés törvényi előírásainak megfelelően:
9.-10. évfolyamon maximum további 2 óra választható.

A 11. évfolyamon 1 óra választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

A 12. évfolyamon 2 óra választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

Tantárgyi rendszer és óraszámok

Emelt óraszámú idegen nyelvi és általános tantervű osztály 9-12. évfolyam

Tantárgy	9.		10.		11.		12.	
Magyar	4		4		4		4	
Történelem és társadalomismeret	2		2		4		4	
Emberismeret és etika	-		-		1		-	
1. Idegen nyelv	5	3	5	3	5	5	5	5
2. Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3		3		3		4	
Informatika	2	2	-		-		-	
Bevezetés a filozófiába	-		-		-		1	
Fizika	1,5		2		2		-	
Biológia	-		1,5		2		2	
Kémia	2		2		-		-	
Földünk és környezetünk	2		2		-		-	
Ének-zene	1		1		-		-	
Rajz és vizuális kultúra	1		1		-		-	
Testnevelés	2		2		2		2	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Társadalomismeret	-		-		-		-	
Tánc és dráma	-		-		-		1	
Mozgókép- és médiaismeret; művészet	-		-		2		1	
KÖTELEZŐ ÓRASZÁM ÖSSZESEN:	**29,5/27,5**		**29,5/27,5**		**29**		**28**	
Szabadon választható*:					1 óra választása kötelező		2 óra választása kötelező	
- utazás-turizmus	-		-		2+2		2+2	
- informatika	-		2		2		2	
- matematika középszintű	-		-		1		1	
- földrajz emelt szintű	-		-		2		2	
- biológia emelt szintű	-		-		2		2	
- egyéb kötelező vizsgatantárgy emelt szintű	-		-		10		10	
sajtó és nyilvánosság	-		-		2		2	
Felzárkóztató: mat., magyar	1/1		1/1		-		-	
Tehetséggondozás	1		1		-		-	
Érettségi előkészítő órák /magyar, földrajz, biológia,/	-		-		3		3	

* A csoport indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

Maximálisan választható óraszámok a tanulói terhelés törvényi előírásainak megfelelően:

9.-10. évfolyamon az általános tanterv szerint haladók számára maximum további 4 óra választható.

9.-10. évfolyamon az emelt óraszámú tanterv szerint haladók számára maximum további 2 óra választható.

A 11. évfolyamon 1 óra választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

A 12. évfolyamon 2 óra választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

Tantárgyi rendszer és óraszámok

a felnőtt nappali gimnáziumi oktatás 11-12. évfolyam

Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6	6
Történelem	4	4
Filozófia	-	1
Matematika	5	5
Idegen nyelv	4	4
Fizika	2	-
Kémia	-	-
Biológia	2	2
Földrajz	2	2
Osztályfőnöki	1	1
Érettségi előkészítők	1	2
Összesen	**27**	**27**
Szabadon választható*:		
- utazás-turizmus	2+2	2+2
- informatika	2	2
- földrajz emelt szintű	2	2
- biológia emelt szintű	2	2
- egyéb kötelező vizsgatantárgy emelt szintű	10	10
sajtó és nyilvánosság	2	2
Középszintű érettségi előkészítő órák /magyar, földrajz, biológia,/	3	2

* A csoport indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség.

A 11. évfolyamon 3 választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

A 12. évfolyamon 3 választása kötelező, maximum további 4 óra választható.

Tantárgyi rendszer és óraszámok

Esti gimnáziumi oktatás 9-12. évfolyam

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar irodalom	3	3	3	4
Matematika	3	3	3	4
Fizika	1	1	1	-
Kémia	1	1	-	-
Földünk és környezetünk	1	1	0,5	-
Biológia	-	1	1	1
Történelem és társadalomismeret	1,5	1	2	2
Művészet ismeret	0,5	0,5	0,5	-
Informatika	-	-	-	-
Filozófia	-	-	-	0,5
Etika	-	-	0,5	-
Idegen nyelv	3	3	3	3
Osztályfőnöki	0,5	0,5	0,5	0,5
Összesen	**14,5**	**15**	**15**	**15**

A 9. - 12. évfolyamon az előírt 2,5 testnevelés óra a kötelező 2 óra és a 0,5 óra mindennapi testnevelés foglalkozás biztosításával, valamint a 12. évfolyamon a tánc és dráma óra keretében valósul meg.

Helyi tantervünk elkészítésekor a kerettanterv által a gimnáziumunk számára előírt tantárgyi rendszer és az ahhoz kapcsolódó óraszámok tekintetében figyelembe vettük a 28/2000. OM. rend. ill. a 4/2001.OM. rend. azon előírásait, melyek az összevont tantárgyak kialakítására, az átcsoportosításra, ill. a nem kötelező időkeret felhasználási szabályaira vonatkoznak.

Élve a 4/2001. OM. rend. 11. § (3) lehetőségével, a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv továbbá irodalom tantárgyakra bontottuk. Összevont tantárgyként tanítjuk a történelem tantárgy és a társadalomismeret modul kereteibe tartozó ismeretanyagot, a tantárgy neve így történelem és társadalomismeret /28/2000. OM. rend.10. § (3) bek./

A 28/2000. OM kerettantervi rendelet 10. § (6) az iskolák számára előírja, hogy az

érettségi vizsga négy kötelező tantárgyból /magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, és választott nyelv/ biztosítani kell az emelt szintű érettségire való felkészítést. Iskolánk az említett tantárgyak óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére emelte meg. Így tanulóink számára biztosított mind a középszintű, mind pedig az emelt szintű kimenet, az érettségi vizsga.

Intézményünk a 71/2003. (V. 27) Korm. rendelet az érettségi vizsgaszabályzatának módosításáról 4. § (3) értelmében a kötelező érettségivizsga-tantárgyakon kívül az alábbi tantárgyakból teszi lehetővé:

A középszintű vizsgára történő felkészülést:

- biológia
- földrajz
- informatika

Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészülést:

- biológia
- földrajz